National Library
Bibliothèque Nationale
NOV 30 1977
B103/A/40/3

LATVIJA AMERIKĀ

LATVIAN LANGUAGE NEWSPAPER
PUBLISHED WEEKLY BY THE
LATVIJA AMERIKĀ PUBLISHING LIMITED
Business Office: 128 Broadview Ave., Toronto, Ont., Canada M4M 2E9. Editor-in-Chief KRISS SIDARS, Phone 465-7902. United States Editoral Office: New York, Editor V. IRBE, 4035 Ronabouts Ave., Bronx N.Y. 10466; California—Editor KARLIS KALEJS, 7622 Markridge, La Crescenta, Ca. 91214.

NR. 44 SESTDIENA, 1977. GADA 12. NOVEMBRIS 27. GADS
SATURDAY, NOVEMBER 12, 1977

SECOND CLASS MAIL REGISTRATION NUMBER 2249 Cena 60 centu

Plašas demonstrācijas Otavā

PRASA PAD. SAVIENĪBAS IZVĀKŠANOS NO BALTIJAS VALSTĪM

Sakarā ar Krievijas apvērsuma 60. gadadienu, ko šogad daudzo tautu apspiedēji rīkoja plašāk, baltieši, ukraiņi, ungāri un čechi 6. novembŗa pēcpusdienā demonstrēja pie Pad. savienības sūtniecības Otavā, pieprasot no jauna okupantu izvākšanos no Baltijas valstīm un citām okupētajām zemēm. Demonstrācijā piedalījās arī 50 Toronto latviešu, gandrīz 90 proc. DV biedru, šīs organizācijas atbalstītāju. Latviešus šim piecu stundu ilgajam braucienam uz Otavu organizēja LNAK un DV Kanadā. Visus praktiskos pienākumus veica Verners Cinis.

Jau agrā svētdienas rītā latviešu autobuss atgāja no Ukraiņu kultūras centra Toronto un sasniedza parlamenta ēku tikai ap pulksten diviem pēcpusdienā, kad demonstranti sāka pulcēties parlamenta galvenās ēkas priekšā pie plaši pazīstamā Miera torņa (Peace Tower).

Sākumā daļa mūsu tautiešu bija pārāk pietuvojušies parlamenta ēkai un tādēļ Kanadas jātnieku policija (RCMP), kas apsarga valdības ēkas, aicināja demonstrantus šķērsot ielu un novietoties uz gaŗajām kāpnēm. Šādu rīkojumu saņēma arī ukraiņu un pārējie demonstranti. Tai pašā laikā Otavā īrētā automašīna ar attiecīgiem pretpadomju uzrakstiem riņķoja apkārt parlamenta ēku blokam. Abās mašīnas pusēs bija lieli plakāti. Vienā pusē plakāta uzraksts prasīja genocīda izbeigšanu Baltijas valstīs, rādot baltiešu nacionālās krāsas dzelondrāšu iežogojumā. Mašīnas otrā pusē bija vēstījums: „Pad. savienība ir celta uz cilvēku kauliem un tā peld asins jurā". Vēlāk šī smagā mašīna parādījās arī pie padomju sūtniecības ēkas Šurtotes ielā. Tās vadītājs bija latvietis.

Īsi pirms pulksten trijiem pēcpusdienā iesākās demonstrācijas oficiālā daļa parlamenta ēkas laukumā uz jau pieminētajām betona kāpnēm. Tur bija sapulcējušies ap 500 demonstrantu, lai uzklausītu dažādas runas, kuŗas teica etnisko organizāciju pārstāvji. Visas runas, kuŗās bija prasīta baltiešu un citu apspiesto tautu brīvība, bija samērā īsas un kodolīgas. Latviešu vārdā klātesošos uzrunāja LNAK vicepriekšsēdis un politiskās informācijas nozares vadītājs Dr. Linards Lukss, kas piebilda, ka „daži jautājumi mums vēl jāierosina", attieksmē uz brīvību, kāda eksistē zemēs aiz dzelzs aizkara.

Plakātu jūras ielenkts, uzrunu vēl teica senātors Pauls Juziks, kas vada t. s. Helsinku grupu pie Kanadas parlamenta jau ilgāku laiku. Senātors paziņoja, ka tuvākā laikā viņš sasauks sanāksmi, kas skatīs cauri apspiesto tautu sūdzības par Helsinku vienošanās ignorēšanu Pad. savienības okupētajās pārvaldītajās zemēs. Konkrētos priekšlikumus virzīs tālāk uz Kanadas parlamentu. Juziks ir pārliecināts, ka Kanadas valdība var darīt vēl daudz vairāk apspiesto tautu labā un ieņemt stingrāko nostāju disidentu vajāšanas jautājumā.

Senātora runas laikā izdalīja vairākas pretkomūnistiskās skrejlapas. Viena no tām iestājās par Valentīna Moroza atbrīvošanu no ieslodzījuma, otra pret reliģijas apspiešanu Pad. savienības okupētajās zemēs. Baltiešiem bija sava skrejlapa: "Freedom for the Baltic States!" Tajā uzsvērtas trīs prasības:

(Turpinājums 10. lp.)

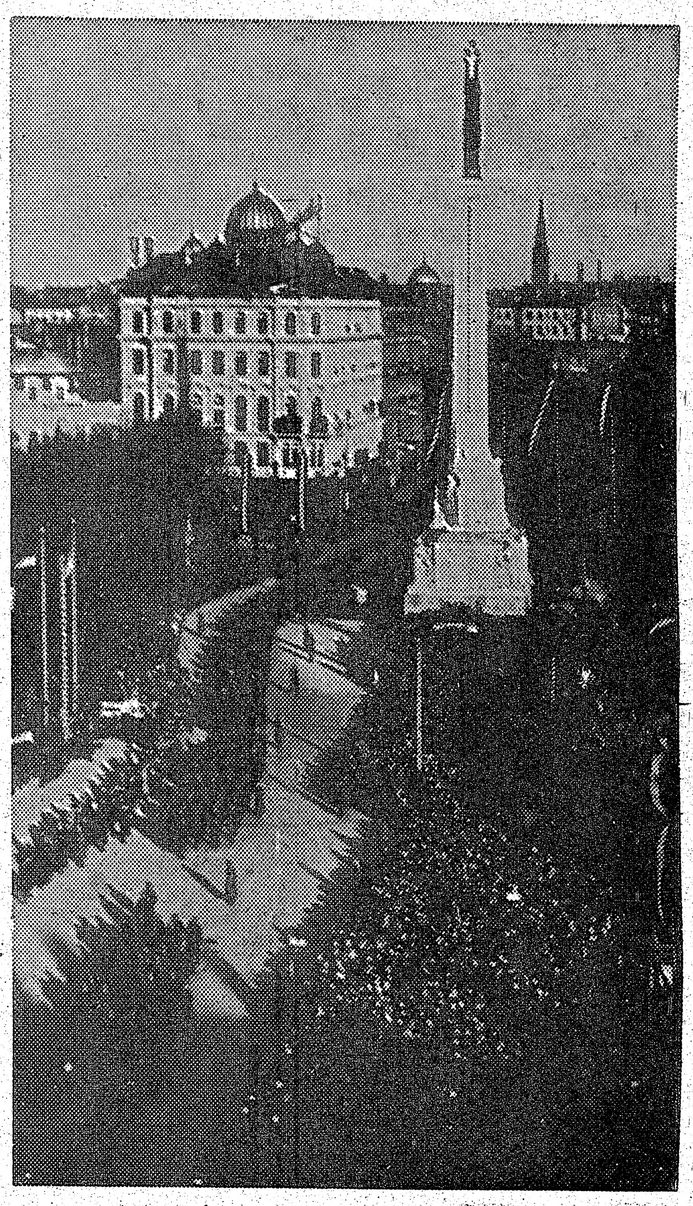

Varoņu pieminas dienā atceramies mūsu LKOK un citus varoņus. Augšējā attēlā redzama — Latvijas karaskolas parāde 1937. gada 11. novembrī pie Brīvības pieminekļa Rīgā. Šo uzņēmumu saglabājis kāds mūsu laikraksta lasītājs 40 gadu.

Genocīds pie „Stop" zīmes Otavā. Baltiešu demonstranti aicina brīvo pasauli glābt Baltijas tautas no iznīcināšanas, ko veic Pad. savienība „trieciena tempā". Lielais plakāts bija piestiprināts pie smagā auto sāniem, apbraukājot Kanadas galvaspilsētu.

Foto: Aleksandrs Kalniņš

Alma Richtere

SUMINIET VAROŅUS

Suminiet varoņus! Varoņdarbs svēts!
Varoņu cīņās tautas liktenīs svērts!
Karogs, ja degošā mastā tiek celts,
Gaismas stars brīvības logā tiek mests!

Suminiet varoņus! Varoņdarbs svēts!
Brīvības zvanam kausēts tiek zelts!
Asins upurs no varoņu cilts
Brīvības zvana mēlē tiks likts!

Varoņu zvans ērgļu spārnos pacēlies,
Lūgsnā uz debesu telpu skan atvēries:
Nedzird zeme — dzirdēs debesis!
Varenā rokā ir uzvaras zobens!

Pulcēsimies Latvijas valsts neatkarības dienas svinībās Toronto svētdien, 20. novembrī, pl. 5 pēcp. Universitātes Convocation Hall, 31 King College Road (College St. un McCaul). Svētku runu teiks

DZEJNIEKS
Andrejs Eglītis

Koncerta daļā Rasma Lielmane (vijole), pie klavierēm Marina Baltere. Vīru ansamblis KALVIS Jura Dzeguzes vadībā.

Ieeja 3 dol., pensionāriem un studentiem 2 dol. Invalidiem un skolniekiem ieeja bez maksas.

Laipni lūdz 18. novembŗa valsts svētku RĪCĪBAS KOMITEJA.

LATVIJA AMERIKĀ

SESTDIENA, 1977. G. 12. NOVEMBRIS, 44. NR.

Latviešu nedēļas laikraksts, iznāk sestdienās. Izdevējs — Latvija Amerikā Publishing Ltd. Atbildīgais redaktors Krišs SIDARS. Redakcija: 125 Broadview Ave., Toronto, Ont., Canada M4M 2E9; tālr. 465-7902. Ņujorkas redakcijas vadītāja: V. Irbe, 4035 Rombouts Ave. Bronx, N.Y. 10466, U.S.A. Tālr. 994-7917. — Čikagas redakcijas vad. V. Jaunkalnietis 1805 Taylor Ave., Racine, Wis. 53403, Redaktors Austrālijā Ed. Šmaģeja, 28 Tafts Ave., Lugarno, NSW 2210, Australia.

Redakcijai tiesības manuskriptus pēc vajadzības īsināt. Neiekļautos manuskriptus neuzglabā, bet uz vēlēšanos sūta atpakaļ, ja pievienota pastmarka (Kanadā) vai starptautiskais pasta kupons (citās zemēs). Ar autora vārdu vai iniciāļiem parakstītajos rakstos izteiktās domas ir raksttitāja personisks uzskats un ne katrā gadījumā atbilst red. viedoklim.

Abonēšanas maksa Kanadā un ASV: par vienu gadu — 25 dol., 6 mēnešiem — 13 dol. 3 mēnešiem — 6.50 dol. Atsevišķa numura cena 60 centu.

Sludinājumu maksa: sludinājumu daļā $3.50, tekstā $5.75, pirmajā vai pēdējā lp. $10.00 par 1 collas telpu. Sarīkojumu kalendārā $1 par rindiņu, atkārtojot atlaidi.

„Kas par daudz, tas par daudz!"

Vienā gultā ar lāci

PBLA VALDES PRIEKŠSĒŽA I. SPILNERA ZIŅOJUMS LAK EC SESIJA BRISELĒ

PBLA darbs visā savā pamatā ir nacionālpolitisks darbs un tam ir tikai viens mērķis — Latvijas brīvības un neatkarības atjaunošana. Visiem mūsu pasākumiem ir jākalpo, tieši vai netieši, šī mērķa sasniegšanai. Bez Latvijas brīvības sasniegšanas viss mūsu darbs būs bijis veltīgs. Kā PBLA valdes priekšsēdis esmu mēģinājis uzturēt mūsu darbā šādu mērķtiecību. Mums visiem ir vilinājumi iegrimt ikdienas rūpēs, pavadīt patīkamu laiku draugu un sabiedrības vidū, sekot vieglajam ierastajam ceļam bez briesmām un riska; sabiedriski darbojoties izteikt savu naidu pret ienaidnieka varmācībām un apliecināt savu nacionālo pārliecību. Tas ir par maz — jautāsim, ko es esmu šogad darījis latviešu tautai, cik labi es esmu savu darbu veicis un vai es esmu darījis visu, kas manos spēkos. Ar tādu pašu mērauklu vērtēsim citus.

„Latviešu tauta ir loti maza tauta. Tā jādabū tiktāl, lai tā labi un precīzi darbotos. Tai jātop mazumā sasniestam lielumam." Ko šie Kārļa Ulmaņa vārdi, kas teikti, kad Latvijas valsts bija vēl tikai ideja, nozīmē, kad tos pārnesam tagadējos apstākļos?

Ilgajos gados, kopš šie vārdi teikti, mūsu tauta ir skaitliski stāvējusi uz vietas. Citām tautām augot, mēs esam kļuvuši relātīvi mazāki. Labas un precīzas darbošanās vietā mēs esam izšķērdējuši savus spēkus nevietā, padevušies briesmīgiem svešām varām, varonīgi un izmisīgi cīnījušies bercerīgās situācijās un ieslīguši cerībās, ka atpestīšanu mums iedos citi.

Latviešu tauta ir briesmās! Kas un kā mums jādara, lai šīs briesmas pārvarētu?

Lielākais drauds mūsu tautai ir nemitīgā un plašā sveštautiešu, galvenokārt krievu, iepludināšanu Latvijā. Ar to mūsu tauta ir briesmās un var kļūt par mazākuma tautu pašu zemē — varbūt paaudzes vai divu paaudžu laikā, pašreizējai situācijai turpinoties. Šīs briesmas pastāvētu pat tad, ja padomju sistēma sabruktu, bet Latvija paliktu padota kādai citai krievu tautas dominētai valstij. Latviešu un krievu tauta skaitliskā attiecībā ir kā viens pret simtu. Tā būtu vieglprātība labprātīgi „gulēt vienā gultā ar lāci, kas ir simts reizes smagāks". — Latviešu tautas nākotni var nodrošināt tikai neatkarīga Latvijas valsts.

Latviešu tauta varētu iegūt pašnoteikšanās tiesības tikai, Pad. savienībai jeb Krievijai kā imperijai sabrūkot. Tas varētu notikt militārā konfliktā ar citām valstīm, vai arī iekšējos nemieros vai revolūcijā. Militārs konflikts varētu būt iznīcinošs mūsu tautai. Bez tam militārajā konfliktā latviešiem nevar būt nekāda ietekme.

Tāpēc, domājot par politisko darbību, militāra konflikta faktori mūsu pašreizējā situācijā nav izmantojami, un tie nav jāietilpina mūsu plānošanā un darbībā. Otrs — un vienīgais praktiski iespējamais padomju imperijas graušanas veids ir radīt vajadzīgos apstākļus sekmīgas revolūcijas izveidošanai Pad. savienībā. Šeit mums katram ir plašas darba iespējas. Šeit ir arī PBLA darbs. Kad mēs runājam par brīvības atgūšanu Latvijai, mums ir jādomā un jādara tas, bas vājinātu padomju varu un to graut. Diemžēl, mēs bieži sev un citiem uzliekam ierobežojumus, kas aizliedz darīt darbus padomju varas graušanai. Padomju režīms baidās no brīvības idejām vairāk kā no jebkādiem ieročiem.

Runājot par mūsu nacionālo darbību Latvijas atbrīvošanai, nav jādomā par militāro karu, bet gan par psiholoģisku karu, kura ieroči ir vārdi, pateikti un uzrakstīti vārdi. Vārdu efekts ir tēmējums uz okupēto Latviju, Pad. savienību un tautām, kas zem padomju varas. Nozīmīga ir tikai tāda darbība, kas tieši vai netieši ietekmē cilvēku domāšanu zem padomju varas.

(Turpinājums 5. lp.)

Lasītāju vēstules

KĀ MĒS PASNIEDZĀM PREZIDENTAM KĀRTERAM DĀVANU

Prezidents Kārters 21. oktobrī viesojās Demoinā, Aijovā, lai piedalītos demokratu partijas apspriedē Hiltona viesnīcā un partijas līdzekļu vākšanas vakariņās Veterānu auditorijā. Tā kā neizdevās prezidenta sagaidīšanai rast piekritējus, nolēmām ar sievu sagaidīt prezidentu divatā un pasniegt dāvanu tieši lidlaukā: prezidenta dzīvesbiedrei — Krustpils tautisko villaini, bet prezidentam cimdus.

Uzrakstīju prezidentam arī apsveikuma vēstuli, lūdzot ņemt savā aizgādībā 15 gadu spaidu darbu nometnē verdzināto Gunāru Rodi, kas Rīgā dzīvo policijas uzraudzībā, un reliģiskās pārliecības dēļ vajāto Viesturu Kārkliņu Aizputē, kam draud apcietināšana. Ieradāmies lidlaukā jau trīs stundas iepriekš. Gājām oficiālo ceļu. Griezāmies pie lidlauka policijas: esam latvieši, nākam sagaidīt un apsveikt prezidentu lidlaukā, lai nodotu viņam un pirmajai lēdijai ASV mūsu dāvanas.

Lidlauka policija mūsu mašīnu novietoja pie pašiem ieejas vārtiem.

Drīz pienāca kāds kungs un noprasīja: „Kas jūs tādi un ko vēlaties?'

Uzrādīju savus personības dokumentus . . .

„Parādiet, kas tās par dāvanām prezidenta kungam?"

Parādījām tautisko villaini un cimdus, kā arī vēstuli.

„Skaists rokdarbs, bet lidlaukā nav atļauts prezidentam dāvanas pasniegt, jums jāmeklē cits ceļš" .

„Ir jau par vēlu meklēt citus ceļus, mēs paliksim šeit, kur esam, un dāvanas prezidentam pasniegsim," sieva noteikti atbildēja

Pārsteigtais dokumentu un dāvanu pārbaudītājs aizsteidzās, nezinādams, ko ar mums iesākt.

Pēc dažām minūtēm pie mūsu mašīnas piestājās trīs policijas mašīnas. Viens no policijas ierēdņiem ar īsviļņu radio sarunājās, pēc tam mašīnas aizbrauca. Izrādījās, ka policija pie pirmā virvju nožogojuma lidlaukā pielaida tikai ar īpašām caurlaidēm, bet mums tādas nebija. Mums bija jāpalīdz pie otrā aizsprosta. Bija jātiek pie pirmā, kas no prezidenta runas pults atradās tikai 15 pēdas.

„Man, vecam cilvēkam, slikta dzirde, vēlos pie pirmā žoga, lai dzirdētu ko prezidents runā," skaidroju policistam.

„O! K! nāciet!"

Nostājāmies ar sievu pirmajā rindā. Tikko prezidents mums pasniedza roku, devām savas veltes.

Dāvanas saņēmis, prezidents ieJautājās: „No kā tas ir, vai ir vārds?" — Sieva atbildēja: „Villaine jūsu kundzei, cimdi jums, prezidenta kungs, no Annas Dimantas. Te ir adrese un vārds."

Drošības sargs ātri mūsu veltes pievāca, tāpat vēstuli.

Es saucu. „Tā vēstule prezidenta kungam domāta personiski!"

„Neraizējieties, to prezidenta kungam nodošu," drošības sargs paskaidroja.

Lai gan viss neizdevās gluži kā bijām plānojuši, taču savu panācām. Tautiskās villaines reprezentē latviešus Anglijas un Zviedrijas galmos, tagad tāda atradīsies arī Baltajā namā.

J. Dimants sen. Demoinā, Aijovā

ARTURA BAUMAŅA HERNHŪTIEŠI

Ar lielu piespiešanos pabeidzu izlasīt Artura Baumaņa Hernhūtieši, visas astoņas grāmatas. Neatceros lasījis kādu citu tik zemas vērtības „lielromānu". Nemaz nerunājot par vājo stilu (nestilu) un tiem jēdzīgiem vārdiem un izteicieniem, ar ko Baumanis vēlējies būt oriģināls. Mani šausmināja viņa drausmīgā hernhūtiešu izķēmošana. Viņam mazās zināšanas par hernhūtiešu vēsturi un nav viselementārākās cieņas izjūtas pret tādiem ticības miļžiem kā Cincendorfu un Kristiānu Dāvidu. Baumanis centies vai visos savos romāna cilvēkos sarkatīt seksuālas vājības, nežēlojot ne par nieku arī dižcilvēkus pietisti fon Hallerti(Hallartieni — viņa rakstībā).

Tas bija tumšs mūsu dārgās dzimtenes verdzības laiks, kurā iespīdēja hernhūtisma varenā ticības gaisma, bet kā Vidzemē, tā citur mūsu Dievzemītē bija arī labi un hēroiski cilvēki; Baumanim bijusi interese visus latviešus parādīt kā salašņas.

Tas bija tumšs mūsu dārgās pīra izšķērdēšana!) autoru un tos, kas viņam piešķīra J Jaunsudrabiņa, lielā prozas meistara, balvu, vajadzētu pielikt pie kauna staba!

Dr. Valdis Mežezers
Disertācijas par hernhūtismu autors Ziemeļkarolainā

VIELA SPIEGU ROMĀNAM

Rakstā „Vai kongress arī Maskavā?" LA 36 nr. (17.9.77.) sakarā ar Eiropas latviešu jaunatnes apvienības (ELJA) š.g. kongresā pieņemtām rezolūcijām izteikas „šaubas, vai nav notikusi ļaunprātīga maldināšana, lai kompromitētu Eiropas jaunatnes apvienību un tās vadošās personas." Šīs jūtas izraisījis it kā ELJA kongresa lēmums, apsvērt domu 1980. g. ELJAS kongresu rīkot Maskavā sakarā ar Olimpiadu.

Šķiet, ka raksta autoram (tā kā trūkst paraksta, varētu secināt, ka to sacerējusi pati redakcija?!) ir pārāk spilgta fantazija, kas pamudinājusi viņu nākt pie šādiem dēkainiem secinājumiem. Tie būtu vairāk piemēroti spiegu romāniem. Varu mierināt cilvēku prātus: nav noticis „ļaunprātīgs viltojums", mans pasta adreses zīmogs nav izmantots šaubīgiem nolūkiem, bet uz aploksnes uzspiests ar paša roku.

Pats galvenais, kas minēts arī raksta beigās: par šo rezolūciju nebalsoja, to vienīgi pieņēma zināšanai. Līdz ar to divu jauniešu ieteikumam, valdei padomāt par ELJA kongresa rīkošanu Maskavā, nav ELJA lēmuma.

Bez tam ieteicu raksta autoram sekot Periskopa humoristiskajam atzinumam Laiks 77. nr. (2.9.77.) attiecībā uz Maskavas rezolūciju: „Organizāciju un kongresu rezolūcijas parasti skan tik briesmīgi nopietni, it kā tās izšķirtu pasaules būt un

(Turpinājums 16. lp.)

Jauna grāmata

AICINĀJUMS VISIEM, KAS BRĪVAJĀ PASAULĒ BEIGUŠI UNIVERSITĀTI VAI KOLLEDŽU

F. Mīlenbachs 1908. g. publicēja grāmatu ar nosaukumu Latvieši un latvietes Krievijas augstskolās. Šī grāmata ir neatsveramā pētniekiem un interesentiem, kas nodarbojas ar latviešu kultūras vēsturi. Tagad, pēc septiņdesmit gadiem, ir iecerēts izdot līdzīgu, bet apjomā plašāku darbu ar nosaukumu "Akadēmisko mācībiestāžu absolventi 1945 — 1975."

Šai darbā ir nodomāts uzņemt visus latviešus, kas laikā no 1945. līdz 1975. gadam brīvajā pasaulē beiguši universitāti vai kolledžu. Par šīm personām paredzēts sniegt šādas ziņas: uzvārds, vārds, dzimšanas datums un dzimšanas vieta, kādās akadēmiskās iestādēs un kādā gadā ieguvis kādu grādu.

Latviešu apvienības Austrālijā un Jaunzēlandē zinātnes nozare savākusi ziņas par (7407) personām, kuŗas paredz iestrādāt projektētajā grāmatā. Daļa šo ziņu jau publicēta Archīvā pēc nozarēm, kam attiecīgais sējums veltīts. Ir tomēr iespējams, ka Archīvā publicētās ziņas ir kļūdainas, tāpat ir iespējams, ka savāktie dati par 7407 personām neaptver visus, kam kartotēkā vajadzētu būt.

Aicinām tādēļ visus, kas beiguši kādu terciāro mācībiestādi brīvajā pasaulē, sniegt par sevi augšā minētās ziņas. Par *daudziem, par kuŗiem ziņas gan* ir, trūkst dati par dzimšanas datumu un vietu. Tomēr šie dati tikpat svarīgi kā vārds un uzvārds, lai personu identificētu. Daudzas tautietes, kas beigušas augstākās macībiestādes, neakadēmisku aizspriedumu dēļ arī nav minējušas dzimšanas datus — lūdzam šos aizspriedumus atmest un vajadzīgos datus paziņot. Dažkārt var konstatēt, ka mūsu kartotēkā sievietes ierakstītas divi reizes — pirmo reizi, iegūstot gradu ar dzimto uzvārdu, un nākošo reizi, pēc apprecēšanās iegūstot citu gradu, ar jauno uzvārdu. Lūdzam tādēļ precētās sievietes, kas ieguvušas vispirms gradu ar dzimto uzvārdu un pēc tam ar citu uzvārdu, par to paziņot. Tāpat lūdzam arī tās, kas studijas noslēgušas ar dzimto uzvārdu, un pēc tam apprecējušās, paziņot savu tagadējo uzvārdu. Minot divus uzvārdus, lūdzam nepārprotami norādīt, kuŗš no tiem ir dzimtais uzvārds. Ziņas lūdzu adresēt: profesoram E. Dunsdorfam (3 Dickens St. Elwood, Vic, 3184, Australia).

Reizē ar šo projektētās grāmatas event. izdevējs Kārļa Zariņa fonds izsludina iepriekšēju parakstīšanos. Grāmatas paredzamā cena subskribentiem, kas pieteiksies līdz 1977. g. 18. novembrim: Austrālijā 8.-, ASV 9.- Kanadā 9,50, Anglijā 5.30 mārc., Zviedrijā Kr. 37,50, Vācijā DM 20.-. Maksājums sūtāms, adresējot — Archīvs, 3 Dickens St. Elwood, Vic. Australia.

Izsludinātā cena ir pašizmaksa, ieskaitot piesūtīšanu. Nosakot šādas cenas, ir zināms risks, ka līdz grāmatas iznākšanai 1978. gadā var mainīties valūtas kursi un inflācijas dēļ var pieaugt cenas, kā tas jau vēroiams pēdējos mēnešos. Ir iespējams tādēļ, ka pēc noteiktā termiņa grāmata būs dārgāka. Subskribentiem tomēr nekāds cenu paaugstinājums nebūs. Saprotams, grāmatu vēlāk iegādājoties grāmatveikalā, cenai nāks klāt grāmatveikala uzcenojums, un arī apgādā pasūtinātā grāmata var būt dārgāka.

Aicinām ikvienu, kam tuvs latviskums, šo grāmatu pasūtināt iepriekš, lai nodrošinātu šī ievērojamā latviešu kultūras pieminekļa iznākšanu. Latviešu skaits, kas brīvajā pasaulē ir beiguši universitātes un kolledžas, salīdzinot ar visu latv. skaitu, ir relātīvi tikpat liels kā amerikāņu augstāko mācību iestāžu absolventu skaits, kas ir lielākais pasaulē. Tagadējā latviešu paaudze var būt lepna uz savu jaunatni, un arī uz vidējo paaudzi, kas tik lielā skaitā ir ieguvuši akadēmiskos gradus. Rūpēsimies ikviens, lai liecība par šo apbrīnojamo rosību saglabātos arī iespiestā veidā nākošām paaudzēm. Šī gramata būs arī spēcīgs līdzeklis, lai mītnes zemes pamattautas iepazīst nātu ar latviešu kultūras centieniem.

Ar sevišķu uzsaukumu griežamies pie tiem, kas aizvorecējušies svešās tautās. Pasūtiniet šo grāmatu! Sociologi ir vairākārt konstatējuši, ka trešā paaudze meklē savus senčus un arī ceļu atpakaļ uz savu tautību. Ne mazāks prieks un lepnums būs arī tiem, kas pēc simts gadiem varēs konstatēt, ka paaudzēm ilgi vini palikuši latvieši. Gādāsim tādēļ, lai šī grāmata varētu iznākt. Tas panākams, to iepriekš pasūtinot.

Prof. Dr. Edgars Dunsdorfs

LAAJ zinātnes nozares sekretārs mag iur. **Jānis Lazdiņš**

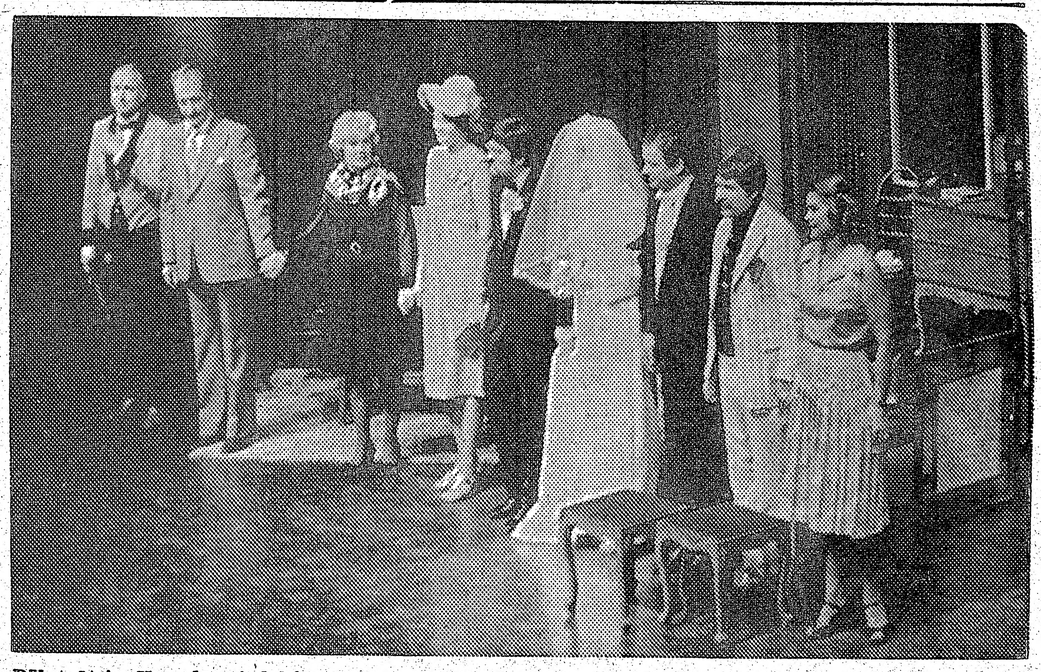

DV teātris Kanadā piedalījās Ontario daudzkultūru festivālā Toronto ar Nila Saimona lugu Trīs dienas Plazas viesnīcā, kuŗu no angļu valodas bija tulkojusi Ingrīda Vīksna. Attēlā no kreisās režisors Gunārs Vērenieks, Ziedonis Upīte, Maija Gaiķe, Vija Vāre, Andris Leja, Gunta Krūmiņa, Valdis Martinsons, Imants Lapiņš un Anna Briede. Izrādi Sv. Lorensa mākslas centrā noskatījās 400 apmeklētāju. Foto: J. Liģers

Latviešu dejas

ELZAS SILIŅAS GRĀMATA. IZDEVIS APGĀDS GAUJA, BROŠĒTA, 187 LP.

E. Siliņas Latviešu dejas ir Latvijā izdotās grāmatas pārspiedums. Tas ir apcerējums par latviešu deju, kas balstās uz tautas tradicijām un rakstu liecībām. Latviešu deju var sadalīt četros pamattipos: ar kultu un mītiskiem priekšstatiem, ar cilvēka godiem un svinībām, ar gada laiku mainām saistītas dejas un uzjautrinājuma vai laika kavēkļa dejas. Autore apskatījusi šīs grupas atsevišķās nodaļās, atzīmējot, kādos laikos kādas dejotas un kādas dziesmas dziedātas, dažkārt ar vārdiem un notīm.

Par kulta dejām latviešiem maz ziņu, kaut zināms, ka vairākās vietās sakurināts sārts, kur meta ziedojumus, bet dalībnieki uzsākuši dejas ap kokiem un dziedājuši. Dažādas paražas bija mitoloģijā. Lielajā Piektajā pirms saules lēkta vajag iziet ārā un basām kājām dejot pa akmeņi Lieldienās mežā dejojuši dūdu pavadībā. Latviešiem sveša nebija saules sveicināšana, bet dejai bija sakars ar mītiskām būtēm, piem., ar Ūsiņu. Sava nozīme bijusi Teņa vai Mārtiņa dienai. Šai grupai pieskaitāmas arī dzīvnieku dejas (kumeliņi, jēri, kaķi, meža zvēri).

Dzimtas godu svinībās notika pādes dancināšana, kāzu un bēru dejas, kā arī vēlu mielasta dejas. Dejoja arī dažādos gadu laikos un darba laiku mainās. Tādi bija Ziemsvētki ar ķekatniekiem. Šiem svētkiem sekoja citas izdarības. Sava nozīme bijusi Metenim, bet jautras dejas bija Jānos. Kuŗš bijuši māņticīgāki kā pārējās ciltis, tie vairāk pievērsušies dažādām burvībām.

Rudeņos notika talkas ar dejām. Jumja ķeršana un applāvību svētīšana, kur dzirdēja spēcīgas ardziedāšanās dziesmas.

Speciāls pielikums grāmatā ir par latviešu mūzikas instrumentiem, sākot ar kāju mīņāšanu un roku plaukšķināšanu vai dziesmu dziedāšanu. Ir dažādi citi trokšņu taisīšanas līdzekļi: lieto arī ragus, svilpes, stabulītes un citus dažādus koka instrumentus.

Izdevumā apskatītas ne tikai dejas, bet arī citi zīmīgi notikumi. Muižas ļaudis labprāt naktis no svētdienas uz pirmdienu pavadot krogos pie mūzikas un dejas. Ja dejotājus novēroja kāda nelūgta acs, deju raksts mainījies, katrs solis, katrs lēciens, katra kustība raudusi biklumu un neuzticēšanos.

V. Irbe

Gaida lielāku devumu no vidējās paaudzes

KULTŪRAS FONDS SADALA 12.800 DOL.

PBLA kultūras fonda prezidijs priekšsēža A. Bolšteina vadībā savā sēdē Brīvo latvju biedr. namā Filadelfijā, pieškira goda balvas un goda rakstus par izcilākiem sasniegumiem mūsu kultūras dzīvē pag. gadā. Balvās piešķira 3.600 dol. Tās pazinos 18. novembra aktos. Dažādos piešķīrumos kultūras dzīves pasākumiem sadalīja 9 200 dol. Kultūras fonda rīcībā bija pavisam 12.800 dol.

Amerikas latviešu apvienības devums kultūrai bijis 8.155 dol., Austrālijas 1603 dol., Eiropas 500 dol., Kanadas 2 500 dol. Prezidijs piešķīra PBLA izglītības padomei 800 dol., ALA izglītības birojam mācibas grāmatu iegādei 1.500 dol., ALA apgādam mācības grāmatu izdošanai 1.000 dol., Latviešu institūtam Latviju Enciklopedijas papildinājuma sagatavošanai 1.500 dol., tēlotājas mākslas izstādes technisko izdevumu segšanai 1.000 dol., ALA kultūras biroja projektiem 1.600 dol., Latviešu inženieru apvienības Techniskās vārdnīcas pabeigšanai 800 dol., Kultūras fondam periodisko izdev. iegādei 400 un Skaņu rakstu krātuvei 400 dol.

Lai palielinātu Kultūras fonda līdzekļus nākamajā gadā, atzina, ka būtu jāmēģina individuāla ziedojumu vākšana atsevišķos latviešu centros, līdztekus parastajai ziedojumu vākšanas akcijai, pievēršot ies galvenokārt mūsu vidējai paaudzei, kas paspējusi iegūt jau labu akadēmisku izglītību, materiāli labi situēta, bet kuŗu devums mūsu kultūras dzīves atbalstīšanai bijis visumā mazs. Vk.

Arch. ITAS OZOLAS

TAUTAS DZIESMU KRĀSGRAFIKAS SKATE

Sv. Jāņa baznīcas zālē, 200 Balmoral Ave., Toronto.

Skates atklāšana 1977. g. 18. novembrī, pl. 7 vakarā.

Skate atvērta 19. un 20. novembrī no pl. 9 rītā — 9 vak.

Laipni lūdzu skatīt apmeklēt!

Laikraksta

LATVIJA AMERIKĀ

atsevišķus numurus var pirkt Toronto latviešu veikalos un DV grāmatnīcā 491 College St. kā arī spiestuvē

88 LATVIEŠU TAUTAS DEJAS UN APDARES

Cena: $25.00

Pasūtinot 2—4 grāmatas 20% atlaide

5—9 grāmatas 25% atlaide

10 un vairāk grāmatas 30% atlaide

Atbildīgais redaktors Arnolds Bāliņš, mūzikai — Andrejs Jansons. Krājumā visas līdz šim apzinātās tautas dejas un labākās apdares, teorētiski rakstīti, vēsturisks apskats, tradicionālās un jaunas mūzikālās apdares visām dejām. 400 zīmējumu, 378 lpp. 8,5 x 11 collu formāts.

Deju pavadījumi 88 dejām pērkami arī atsevišķā grāmatā — $8.00. Pasūtināt un čeku rakstīt: LATVIAN FOLK DANCES, Mrs. L. Moruss, 395 Martha St., Apt. 1002, Burlington, Ont. L7R 4A9.

Atkal jauni plāni

TLB SESTDIENAS SKOLAS SKOLOTĀJU UN VECĀKU KOPSAPULCE

Toronto Latviešu biedrības sestdienas skolā, kas ir lielākā latviešu skola Kanadā, skolēnu skaits šai mācību gadā ir 194, skolotāju skaits 17 un palīgskolotāji — 3. Skolas skolotāju un vecāku kopsapulcē 3. novembrī Latviešu namā piedalījās 63 balstiesīgi dalībnieki. Sapulci atklāja TLB pārstāvis V. Pakalns, kas kopā ar I. Alksni un V. Pētersonu kārto Toronto Latviešu biedrības inkorporēšanu Ontario provincē par bezpeļņas organizāciju, ar nosaukumu: „Toronto Latvian Association." Pēc inkorporēšanas vecāki savas iemaksātās skolas naudas un citus ziedojumus skolai varēs atskaitīt no savu ienākumu nodokļa. V. Pakalns nodeva pārzinim J. Ozolam 500 dol. čeku skolas atbalstam.

Par sapulces vadītāju ievēlēja A. Kaliņu, par sekretāriem I. Vaivari un V. Pētersonu. Skolotāja V. Slavieša ierosināja sapulci apsveikt ievēlētās amatpersonas A. Kaliņa un V. Petersonu, kas ir latviešu skolas absolventi. L. Tauriņa ierosināja papildināt darba seku ar atsevišķu punktu: "Paskaidrojums par speciālo mācību grupu", ko sapulce noraidīja, jo skolas noteikumi paredz, ka darba sekas maiņai iesniegumi jāpiesaka divas nedēļas pirms sapulces.

Skolas pārzinis J. Ozols nolasīja ziņojumu par skolas darbu aizvadītajā mācību gadā. Pērngad skolā mācījās 223 skolēni, darbojās 18 skolotāji un palīgi, 2 techniskie darbinieki. Skolu beidza 32 absolventi, un 27 gados to beiguši 698. Skolas koklētāju grupa piedalījusies lielākos sarīkojumos, notikuši 8 skolas sarīkojumi un akti ar referātiem un paneldiskusijās piedalījušies organizāciju vadītāji un viesi. Bērnu dārzā ir 13 un pirmskolas klasē 16 skolēni, speciālajā latviešu valodas nepratēju klasē mācās 7 skolēni. Koklēšanu māca K. Staško un A. Liepiņa. Dažādu apstākļu dēļ skolas darbu atstājušas skolotājas Z. Jansone un J. Vagnere, bet skolas darbā atgriezušies R. Brencis un S. Zubāne, bibliotēkāres pienākumus uzņēmusies Astra Roze. Konstruējusies jaunā vecāku komiteja ar priekšsēdi R. Preisbergu. Plānoti 6 skolas sarīkojumi un akti. Skolas pārzinis izteica pateicību skolotājiem, vecāku komitejai, TLB pārstāvim un visiem bērnu vecākiem.

Revīzijas komisijas ziņojumu nolasīja priekšsēdis I. Aiksnis. Skolas saimniecība bijusi laba. Ar vecāku un skolas rosību un darbu sagādāti 4000 dol., no tiem 560 dol. savācot Dominion veikalu iepirkšanās zīmes, ko ieteica turpināt. Par revīzijas komisijas locekļiem no skolas ievēlēja A. Krastiņu un A. Kaliņu. Vecāku komitejas priekšsēdis R. Preisbergs ziņoja, ka pag. gada budžets īstenojies ar ietaupījumu. Kasieres S. Brences ziņojums rādīja, ka budžets ienākumos devis 8587 dol. uzviju, bet izdevumos ietaupīti 2374 dol., dodot atlikumu 3502 dol., kas kopā ar iepriekšējā māc. gada 5158 dol. atlikumu dod 14.660 dol. Pērnā gada apgrozījums bijis 20 854 dol. Jaunā budžeta projektā ienēmumi un izdevumi līdzsvarojās uz 22.384 dol.

Sapulce nolēma jaunajā budžetā izdevumus palielināt par 1030 dol. paredzot 600 dol. bibliotēkas grāmatu un 430 dol. skanu aparātā iegādei, izmantojot uzkrātās rezerves No 128 gimenēm skolas naudās paredz ieņemt 12 800 dol., no skolas sarīkojumiem 1000 dol. dāvinājumos pabalstos — 6500 dol. Jauno budžetu pieņēma vienprātīgi.

Plašākas debates izraisīja R. Bregža, S. Miezītes un A. Rozes ierosinājums iekārtot TLB sestdienas skolā divas speciālas mācību grupas skolēniem no 5 līdz 12 g. vecumam. Skolas pārzinim „ieinteresēto vecāku grupas uzdevumā" piesūtītajam ierosinājumam pievienots pārskats par šo mācību grupu mērķiem, programmu, metodisko pieeju un organizāciju. Noraksts piesūtīts arī LNAK izglītības nozares vadītājam J. Mežakam, kas ar savu atzinumu īpašā rakstā bija iepazīstinājis skolas pārzini J. Ozolu. Šī projekta mērķis sekmēt bērnu latviešu valodas māku un iepazīstināt viņus ar latvisko dzīvi un ideju pasauli, kas saskan ar skolas mērķiem. Tomēr lielāka atšķirība ir metodiskā pieejā un grupu organizācijā. Bērnu iedalīšana mazās grupās pēc latviešu valodas spēkām un vispārējā garīgā attīstības līmeņa prasa vairāk skolotāju un izdevumu. Tādai mācību pieejai, to paplašinot ar ārpusskolas nodarbībām un projektiem, vecākiem jāuzņemas lielākas materiālas saistības un līdzdalība bērnu mācīšanā. To nav vēsturē iespējams īstenot visas skolas apmērā, bet tikai uz brīvprātības principa. J. Mežaks ieteicis paidagogu padomei šo ierosinājumu apsvērt.

TLB sestdienas skolas paidagogu padome savā 12. okt. sēdē pieņēmusi šādu atzinumu: "Paidagogu padome eksperimentu par divu speciālu mācību grupu noorganizēšanu atzīst par labi domātu, bet par reālizējamu ne regulārā skolas laikā." Ieinteresēto vecāku grupa tomēr palikusi pie savām iecerēm, lai gan šādu eksperimentu pirms diviem gadiem igauņu skola izbeidza nesekmības dēļ. Pēc tam savu paskaidrojumu sniedza ieinteresēto vecāku grupas pārstāvis R. Bregžis, norādot, ka vecāku grupa vēlas iesaistīt savus bērnu dzīļākā latviskā vidē, ko nevar sasniegt skolas darbā, darbojoties 4 stundas nedēļā.

Vecāku grupa paredzējusi sākt darbu ar 2 apvienotām vecuma grupām jau janvāri, vienreiz nedēļā. Pārzinis J. Ozols izteica domu, ka labāk ir uzlabot to, kas ir, nākot vecākiem talkā ar stingrāku palīdzību, nekā atšķelties.

—ls—

„Russians get out of Baltic States!" demonstrants Edgars Raude skaidro RCMP vīram, kādēļ tik daudz ļaužu saplūduši Otavā, kad Kanadai „draudzīgā lielvalsts" svin savus 60 despotisma gadus. Liekas, ka policijas vīram, kas stāv pie savas dienesta mašīnas, tā lieta vēl nav īsti skaidra . . .

Foto: Aleksandrs Kalniņš

Ģimnazijas vecāku padomei jauns priekšsēdis

Toronto latviešu tautas augstskolas ģimnazijas visās 9 klasēs audzekņu skaits sasniedz 113, par 4 vairāk nekā pērngad. 4. abiturientu klasi šogad beigs 26 audzēkni. Tautas augstskolas prezidijs šim mācību gadam budžetā paredzēiis 11.000 dol. Šogad par skolotājiem ģimnazijā praktizējas Laima Kuse, Jānis Niedra un Egils Stiebrīņš. Līdzšinējais vecāku padomes priekšsēdis E. Nāgelis ziņoja par padomes darbību. Viena no padomes aktīvitātēm bija Lielotoronto karavānas pasu pārdošana, lai papildinātu skolas līdzekļus. Gimnazisti piedalījušies arī Rīgas paviljona dažādās aktīvitātēs, kas devis 395 dol. lielu ienākumu. Skolas padomē no katras klases ievēlēja divus pārstāvjus un vienu kandidātu: Sagat. kl. — V. Ābolu un I. Brīvinu. 1. a kl. L. Rāderi un V. Krēslinu 1. b. kl. I. Jenti un A. Mackaru, 2. a. kl. A. Briedi un I. Ezergailī, 2. b. kl. L. Pauzeri un M. Bērzinu. 3. a. kl. Ž. Pavasaru un M. Kunavu. 3. b. kl. V. Vagneru un G. Upatnieku. 4. a kl. J. Calēju un V. Tikiņu un 4. b. klasē O. Cielavu un M. Villeri. No skolas padomes darba atvadījās ilggadējais padomes priekšsēdis E. Nāgelis, kura divas meitas beigušas latviešu gimnaziju. Pēc sapulces jaunievēlētie padomes locekļi palika uz konstruēšanās sēdi. Par jauno ģimnazijas vecāku padomes priekšsēdi ievēlēja J. Caleju, par palīgu I. Jenti, sekretāre L. Bādere, saimnieciskā lietu pārzine — L. Pauzere un vietn. A. Briede. Draudzīgā aicinājuma ziedojumu sarakstus pārzinās V. Vāgners, bet Draudzīgā aicinājuma loteriju kārtos Ž. Pavasara. Ģimnazijas vecāku gada sapulci 26. oktobrī Latviešu namā atklāja un vadīja direktrise V. Slaviešа, protokolēja L. Bādere.

—ls—

Brīdinājums pāvestam

Pagajušā mēneša beigās Romā pulcējās apm. 1000 katoļticīgo ukraiņu, lai atzīmētu kardināla Josifa Slipija 60 gadu priesterības jubileju. Kardinālim ir jau 85 gadi, un kopš 1963 gada viņš pastāvīgi dzīvo Vatikānā, pavadījis 18 gadus Padomju savienības cietumos. Ukraiņu katoļi tagad prasa, lai pāvests piešķirot kardinālim Slipijam patriarcha titulu, tāpat kā citiem austrumu baznīcas galvām, izveidojot Ukraina patriarchātu; viņi arī vēlas, lai pāvests arī nostātos pret kristiešu vajašānām Pad. savienībā. Šajos jautājumos kardinālim Slipijam esot bijušas vairākas asākas vārdu maiņas ar pāvestu. Brīvajā pasaulē ir apm. 2 miloni katoļticīgo ukraiņu, ko Romā reprezentē 50 priesteri un 8 bīskapi. Ja pāvests neievērošot, tie pārtraukšot visus sakarus ar Vatikānu.

Latvieši britu līgas padomē

Britu līgas Eiropas brīvībai gada sapulcē Ukraiņu namā Londonā valdes priekšsēdis D. Martins ziņoja par pieda īšanos Pasaules pretkomūnistiskās līgas konferencē Taipenā, ka arī britu ārlietu ministrijas rīkotajā politiskajā seminārā. Pārrunājot turpmāko darbību, vienojās, ka uzsvars liekams uz cilvēku un tautu tiesību aizstāvēšanas principu. Valdē par priekšsēdi ievēlēja līdzšinējo D. Martinu, par viņa vietniekiem lēdiju Berdvūdu un Gunāru Tamsonu; ģeneralsekretāre — K. Martina, kasieris A. Ravluks. Līgas padomē ir pārstāvētas 5 tautības: latvieši, lietuvieši, igauņi, ukraiņi un baltkrievi.

Angļu laikraksts ziņo par latviešu izraidīšanu

Par Mudītes Krastas un Oļģerta Pavlovska apcietināšanu Belgradas viesnīcā, kā arī par viņu izraidīšanu no Dienvidslavijas angļu laikrakstā The Daily Telegraph ziņoja Dēvids Floids, kas sava laikraksta uzdevumā atrodas Belgradā, lai sekotu konferences gaitai. Floids min, ka abi latvieši esot reprezentējuši Pasaules brīvo latviešu apvienību un ieradušies Belgradā, lai panāktu latviešu jautājuma apspriešanu konferences darbā.

APMEKLĒSIM TEĀTRA DIENU IZRĀDES KLIVLANDĒ

Latviešu apvienotās draudzes namā,
1385 Andrews Ave.

24. nov. pl. 19 —

M. Teteres BRĪNUMZĀLĪTE
(R. Blaumaņa noveles drāmatizējums)
Grand Rapidu teātŗa kopa

25. nov. pl. 19 —

viencēlieni. E. Vulfa LĪNIS MURDĀ,
A. Brigaderes ČAUKSČTENES un
M. Zīverta SIEVAS MĀTE
Čikagas Mazais ansamblis

26. nov. pl. 17 —

N. Saimona TRĪS
DIENAS PLAZAS VIESNĪCĀ
Kanadas DV teātris

Biļetes pārdod svētdienās, no pl. 10 — 13 dienā, draudzes namā. Citā laikā pasūtiniet pa tel. (216) 431-6347, vai rakstiet: V. Jekums, 896 Wheelock Rd., Cleveland, Ohio 44103.

Vienā gultā ar lāci

(Turpinājums no 2. lp.)

Šeit mums ir pilnīgi jāizmanto mūsu garīgais un ideju pārākums, un patiesības teikšana, kas ir brīvas sabiedrības pamatā.

Vislielākais un paliekošākais efekts var rasties, ja ietekmēšana notiek personīgā satikšanās veidā. Rakstītais vai iespiestais vārds var būt arī ļoti efektīgs. Tāpat radio raidījumiem var būt lielas ietekmēšanas iespējas. Visā šinī psiholoģiskajā karā jāatceras, ka ietekmēšanas mēģinājumiem vajag būt mērķtiecīgiem, piemērotiem apstākļiem un ietekmējamo cilvēku uztveres un pieredzes līmenim. Tas nozīmē, piemēram, ka mēģinot ietekmēt personīgi, rakstiski vai radio raidījumā latviešus okupētajā Latvijā, mums ir jāpārzina viņu dzīves apstākļi, rūpes un cerības. Diemžēl, gadu gājumā trimda ir atsvešinājusies no tautas Latvijā. Tie, kas nepazīst labi apstākļus Latvijā un Pad. savienībā, kam nav nekādu personisku sakaru ar Latviju, ir, protams, pilnīgi nesagatavoti psiholoģiskam karam; šāda psiholoģiskā kara ietvaros mums jādarbojas arī tā saucamos kultūras sakaros.

Bez tiešas cilvēku ietekmēšanas zem padomju varas, ir vēl otrs — netiešais ceļš. Tā ir mūsu darbība rietumu zemēs — sakari ar valdībām un pusi, un visiem, kas veido sabiedrisko domu, kas tiek publicēta un tad nonāk kādā tālākā ceļā Latvijā un dod tur jaunas brīvības cerību vēsmas.

PBLA ir jābūt kopīgā nacionālā darba organizācijai, kurai ir jāveic dažādi pasākumi. Nepietiek ar mērķu un vadlīniju deklarēšanu un reprezentēšanos PBLA valdes locekļiem un PBLA centrālo organizāciju vadībai, ir jābūt mūsu nacionālā darba pirmajās rindās. Tikai tad tiem būs sekotāji.

PBLA lielākie pasākumi pēdējos gados ir bijušas akcijas sakarā ar Eiropas drošības konferenci — vispirms Helsinkos un tagad Belgradē. Šī konference dod mums iespēju ievirzīt Latvijas okupācijas un latviešu tautas apspiešanas jautājumus internacionālā līmenī un dod iespēju izraisīt brīvības jautājumu Latvijā un Pad. savienībā. Nesenais PBLA pasākums, ko labi veica PBLA un ALA valdes loceklis Dr. Olģerts Pavlovskis un ZLCP darbiniece Mudīte Krasta, ir piemērs, ko var veikt ar uzņēmību, drosmi un darbu. Jāiegaumē, ka šī pasākuma veikšanā bija ielikts liels daudzu cilvēku atbalsts, sagatavošanas darbs un arī līdzekļi.

Mūsu prasības un sūdzības Belgradā neierobežojas ar atsevišķiem cilvēku tiesību pārkāpšanas gadījumiem. Pad. savienība pārkāpj visu latviešu tiesības, un tas ir daudz smagāks noziegums nekā daži atsevišķi gadījumi, kas raksturo vispārējo situāciju. Tāpēc PBLA iesniegumā Belgradā uzsver tos Helsinku vienošanās punktus, kas ietver latviešu tautas pašnoteikšanās tiesības un tās izrīcināšanas draudus un rusifikāciju, kas tiek veicināta ar forsētas industriālizācijas palīdzību. PBLA darbs, sakarā ar Belgrādas konferenci, turpinās šī akcija nebeigsies ar Belgradu, tā mums ir jāturpina. Tāpēc es atbalstu ieteikumus, kas ir nākuši no LNAK, lai vērstu pasaules uzmanību pret latviešu tautas iznīcināšanu un cīnītos pret to. Tāpat es atbalstu Zviedrijas DV ierosinājumu izsludināt 1978. gadu par „Pretpārkrievošanas gadu Latvijā" Taču, lai šādus ierosinājumus īstenotu, iespaidīgi ar vēlamiem rezultātiem, mums ir jāizstrādā noteikti darba plāni, kas jādara, kā darīs un kas veiks teiktos darbus? Šeit vajadzēs visu latviešu organizāciju plašu līdzdalību.

Es ierosinu izdot regulāri katru gadu informāciju un rakstu sakopojumu, kas rādītu pašreizējos padomju pārkāpumus pret latviešu tautu. Šāds sakopojums būtu jāizdod angļu un pēc iespējas citās valodās. Šāda informācija un raksti tiek publicēti latviešu valodā PBLA izdevumā „Latvija šodien", PBLA informācijas biroja apkārtrakstos, mūsu avīzēs un citur. No tiem būtu jāizvēlas informātīva izlase un tie būtu jāpārtulko. Šādam darbam vajadzētu labi informētu un profesionāla līmeņa redakcijas kollēģiju.

Akcija Pad. savienības iznīcināto un nonāvēto Latvijas pilsoņu apzināšanai turpinās. Darbs iet lēnām. Lai tas būtu sekmīgs, vajag visās zemēs atrast darbiniekus, kas dedzīgi un neatlaidīgi to darītu, kā to darīja Pēteris Upītis, ASV, Konektikatas pavalstī. Šo darbu kavē mūsu pašu cilvēki, kas saka un pat avīzēs raksta, ka ar šādas informācijas vākšanu tiekot apdraudēti tautieši Latvijā. Ja mēs nonāksim tādā mazdrošības stāvoklī, ka neuzdrošināsimies runāt par mūsu iznīcinātiem cilvēkiem (par ko ceka pati jau vislabāk ziņa), tad mūsu tautai gan nebūs nekādas nākotnes izredzes.

Loti rosīgs ir bijis PBLA informācijas birojs, kam daudz darba pūļu ir pielicis Imants Freimanis ar saviem palīgiem. Pateicība viņam.

Pašreiz tiek veikti priekšdarbi PBLA inkorporācijai un ar to savienoto jauno statūtu pieņemšanai. Sakarā ar debetēm par statūtiem un citu darba slodzi — šī lieta ir ieilgusi. Tāpat tiek izstrādāti jauni Tautas balvas noteikumi. Pārmaiņas tikai techniskas dabas, bet ne balvas principos.

Visbeidzot gribu atgādināt to lielo nozīmi, kādu nacionālpolitiskajā darbā ieņem Latvijas brīvības fonds.

Ar šo gadu ir izveidota LBF pārvalde un modificēti darbības noteikumi, lai tie atbilstu Ņujorkas pavalsts likumiem. Pārvaldē ietilpst arī zemju — kontinentu vicepriekšsēži un vietējie pārstāvji. Šīni kontinentā šo vicepriekšsēža darbu labi veic Rozenbachs Zviedrijā. Taču kā Eiropā, tā citos kontinentos ir jāizveido efektīgāks vietējo pārstāvju tīkls, kas personīgos kontaktos aicinātu fondā iestāties jaunos dalībniekus. Pastāvīgu un efektīgu nacionālpolitisku darbību mēs varēsim izveidot tikai ar nodrošinātu pietiekamu līdzekļu palīdzību — to var dot un jau sāk dot LNF ar ienākumiem no procentiem.

Apzināsimies savu garīgo spēku un pārākumu saskarē ar mūsu pretinieku, ar tiem, kam mūsu tautas liktenis ir vienaldzīgs, un ar tiem, kas ir pazaudējuši ticību vai ir svārstīgi. Trimda nav pašmērķis, tā ir misija darbam Latvijas brīvības atgūšanai.

Ilgvars Spilners,
PBLA valdes priekšsēdis

PBLA un baltiešu delegācija bija ieradusies Norvēģijas sūtniecībā Stokhomā, lai nodotu PBLA četrus memorandus, kā arī Baltiešu sadarbības komitejas Zviedrijā memorandu, lūdzot atbalstu baltiešu prasībām. Attēlā no kreisās: A. Kipars (igauņu delegāts), ministra padomnieks Nils Dāls, Lietuviešu biedrības priekšnieks V. Vilkenas, Zviedrijas latv. centrālās padomes priekšsēde Zaiga Blumberga un igauņu reprezentācijas vicepriekšsēdis Olafs Muruks.
Foto: Fricis Forstmanis

Kenterberijas archibiskapa iespaidi Pad. savienībā

Anglikāņu baznīcas augstākais garīdznieks Kenterberijas archibīskaps Dr. Kogans šinīs dienās apmeklējis Pad. savienību. Pēc 12 dienām atgriezies Londonā, viņš preses konferencē izteicās par saviem novērojumiem un atzinumiem!

Ceļojuma laikā viņš esot apmeklējis Maskavu, Ķijevu un vairākas Armēnijas pilsētas. Galvenais uzdevums tam esot bijis sarunās ar padomju valdības pārstāvjiem un pareizticīgo baznīcu noskaidrot, kā anglikāņu baznīca vislabāk varētu palīdzēt kristiešiem Pad. savienībā. Pirmā satikšanās ar padomju oficiālo pārstāvi neesot noritējusi tā, kā cieminš cerējis, jo archibīskapa labi domāto un saticīgā garā ievadīto sarunu padomju reliģisko ļetu padomes priekšsēdis Vladimirs Kurojedovs jau pašā sākumā sagandējis ar asiem uzbrukumiem britu radio BBC raidījumiem: archibīskapa ceļojums uz Pad. savienību esot izmantots par ieganstu virknei pretpadomju propagandas raidījumu, apvainojot padomju valdību reliģiskā diskriminācijā.

Dr. Kogans esot izteicies, ka viņam liekoties, ka tagad baznīcām padomju zemē esot "mazliet vairāk brīvības", bet esot vēl "daudzi nenokārtoti jautājumi". Ceļojuma laikā archibīskaps apmeklējis dažādo konfesiju baznīcas un piedalījies kā pareizticīgo, tā baptistu dievkalpojumos. Viņam bijušas sarunas arī ar Mozus ticīgajiem. Kijevā piedalījies kopā ar vajātā mācītāja Georga Vina ģimeni sevišķā aizlūguma dievkalpojumā. St. Albansas bīskaps, kas pavadījis Kenterberijas archibiskapu braucienā, teicis, ka brīdis, kad daudze kopā ar anglikāņu archibīskapu un apcietinātā mācītāja ģimeni kopā dziedājuši korāli „Tas kam ir drosme", esot bijis visdrāmatiskākais visā ceļojuma laikā.

Dr. Kogans esot Vina gadījumu pārrunājis arī ar padomju valdības pārstāvjiem: Mēs ļoti noteikti izteicām savus uzskatus par cilvēka tiesībām. Autoritātes nav kurlas. Mēs pārstāvam loti, ļoti daudz anglikāņu baznīcas piederīgos visā pasaulē." Armenijā baznīca liekoties brīvāka nekā citur. Starp dievlūdzējiem esot arī daudz jaunās paaudzes cilvēku, kas neuzskātot baznīcas apmeklēšanu par lojālitātes trūkumu pret padomju valdību. Esot iespaids ka arī Kremlis armēņu lietas vērtējot ar piemiegtām acīm, jo Armēnija esot Pad. savienībai loti svarīga „bufervalsts" starp padomju zemi un Turciju, kas pieder pie NATO valstīm.

Kenterberijas archibīskaps savās sarunās esot minējis arī atsevišķos kristiešu vajāšānu gadījumus. Tagad esot jānogaida, vai padomju autoritātes anglikāņu garīdznieka norādījumus ņemšot vērā.

Komentējot šo vēsturisko ceļojumu, britu laikraksti izsaka apbrīnu par pareizticīgo baznīcas lielo iecietību un pacietību pret vajāšanām un vardarbību.

T. P.

ASV pastiprinās rezerves

ASV armijas štāba priekšnieks ģen. B. Rodžers izteicies, ka vajadzēšot atjaunot armijas rezervistu iesaukšanu dienestam. Tikai izdarot rezervistu reģistrāciju, klasifikāciju un veselības pārbaudes, būšot iespējams noskaidrot aizsardzības spēku iespējamo skaitu. Ja atmestu brīvprātīgo kara dienestu, līdz 1979. g. jāizlemjot jautājums arī par sieviešu iesaistīšanu. Brīvprātīgo skaits dienestam armijā patlaban esot pietiekams, bet papildināmās rezerves. Līdz 1982. gadam armijai vajagot 679.000 rezervistu.

Vgs

APKAROJIET PLAUŠU SLIMĪBAS

Emfizēma, astma, tuberkuloze, chroniskais bronchits, gaisa piesārņošana.

Lietojiet Ziemsvētku marku lipekļus

TAS IR DZĪVĪBAS — ELPAS JAUTĀJUMS

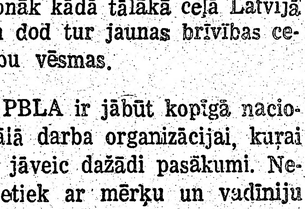

PIEMINEKĻI

Igauņu uzņēmums
YONGE MEMORIAL LTD.
2019 Yonge St., Toronto
Starp Eglinton un Davisville
Prasīt pēc E. J. Hopp
487-2147, vakaros 445-8955
Kvalitātes darbs un eiropiešu mets

Lūdzu ziedojiet

PATIESĪBAS FONDAM

Čeki vai naudas pārvedumi rakstāmi uz vārda „TRUTH FUND" un nosūtāmi: „TRUTH FUND", c/o Tremont Savings, Acct. No. 405816, 3445 Jerome Avenue, Bronx, N.Y. 10467, USA.

PATIESĪBAS FONDS

Dievkalpojumi angļu valodā veicina asimilizēšanos

VIDIENES APGABALA DRAUDŽU KONFERENCE ČIKAGĀ

LELBA vidienes apgabala mācītāju un draudžu darbinieku konference 15. un 16. oktobrī Čikagas Ciānas draudzes telpās piedalījās 25 mācītāji un 35 delegāti no 22 draudzēm. To ar lūgšanu ievadīja apgabala vadītājs prāvests J. Turks, bet apsveica LELBA pārvaldes priekšnieks prāv. A. Voitkus un Ciānas draudzes priekšnieks J. Drillis. Apsveikuma rakstu bija atsūtījis austrumu apgabala vadītājs prāv. K. Birznieks. Konferenci vadīja prāv. J. Turks, prezidijā: archibīskaps A. Lūsis, prāv. A. Voitkus, māc. V. Vārsbergs, J. Drillis, T. Bērkulis un P. Priede. Sekretāru pienākumus veica mācītājs H. Jurjāns, H. Nariņš un Ilze Šīmane.

Archibīskaps atreferēja Latvijas ev. lut. baznīcas virsvaldes sēdē, kas notika no 22. līdz 26. jūlijam Londonā, Anglijā, pieņemtos lēmumus un atzinumus un uzsvēra, ka draudžu naudas līdzekļi izlietojami tikai baznīcas darbam un tādiem organizāciju pasākumiem, kur paredzēta kristīga gara kopšana. Baznīcas virsvalde atzīst, ka tiem, kas grib saņemt baznīcas pakalpojumus, jābūt draudzes locekļiem un ka Svēto vakarēdienu var saņemt tikai iesvētītie draudzes locekļi. Tāpat baznīcas virsvalde atgādina, ka dzimtsarakstu nodaļā slēgtās laulības jāiesvēta pēc baznīcā noteiktās kārtības.

Archibīskaps arī norādīja, ka dievtuŗu kustība kristīgai baznīcai nav piemērota, jo negātīvi ietekmē mūsu jaunatni un atsvešina to no baznīcas. Archibīskapa ieskatus atbalstīja Indianapoles draudzes priekšnieks J. Pīlelis, bet doc. E. Ķiploks nolasīja Mineapoles Jēzus draudzes ziņām pievienoto rakstu, kuŗā dievtuŗu kustība vērtēta negātīvi.

Prāv. A. Voitkus referēja par tematu Tu seko man, kas bija arī 2. Draudžu dienu Saulainē vadmotīvs, bet Dr. J. Robiņš runāja par draudžu un kopbaznīcas attieksmēm. Doc. E. Ķiploks ieteica saglabāt Latvijas baznīcas archīvus. Archibīskapa rīcībā jau ir prof. K. Kundziņa archīvs, apsolīts arī nelaikā archibīskapa T. Grīnberga garīgais mantojums. Māc. V. Vārsbergs atgādināja, ka Gaŗezeram arvien vēl ir līdzekļu trūkums un ieteica draudzēm iegādāties vairāk Gaŗezera akcijas.

Pirmās darba dienas nobeigumā Ciānas ev. lut. draudzes dievnamā notika konferences dievkalpojums, kuŗu vadīja archibīskaps A Lūsis, piedaloties prāvestiem A. Voitkum un J. Turkam un mācītājiem J. Lazdam, J. Mednim un V. Vārsbergam. Dievkalpojuma laikā par mācītāju ordinēja teoloģijas kandidāti Veru Friesoni; pilnas mācītāja tiesības piešķīra jau ordinētajam Herbertam Jurjānam un ordinēja teoloģijas studentu Helmūtu Lapiņu. Pēc Svētā vakarēdiena jaunajiem mācītājiem svētību deva arī mācītāji J. Strautnieks, A. Rautenšilds, K Valters jr. un K. Briedis. Svētrunu teica ordinētā māc. V. Friesone. Dievkalpojumu kuplināja apvienotais Ciānas ev. lut. un Čikagas baptistu draudžu koris diriģenta R. Kalnmaļa vadībā un ērģelniece M. Kārkliņa.

Konferences otro darba dienu ievadīja māc. J Dziŗņa rīta lūgšana Dr. J. Lācis referēja par neklātienes draudzi. Pēc viņa domām esot ap 30.000 kristīgu latviešu, kas draudzēs nesastāvot. Draudžu locekļu uzdevums būtu šos latviešus atrast un iesaistīt draudzēs. Par Baznīcas gada grāmatu un žurnālu Ceļa Biedrs informēja to redaktors māc. J. Strautnieks, bet par LELBA satversmes grozījumiem ziņoja prof. E. Leimanis. Par apgabala dāmu komitejas darbu ziņoja E. Zintniece.

Apgabala vadītājs prāv. J. Turks deva pārskatu par apgabala darbību. Vidienes apgabalā ir 35 draudzes un 3 kopas ar 9737 locekļiem, no tiem iesvētīti — 7891. Apgabala draudzēs kalpo 20 mācītāji, emeritūrā ir 7. Vēl darbojas 5 virāki, 4 teoloģijas profesori, 6 teoloģijas studenti un 2 evaņģelisti. Draudzēm pieder 17 dievnami, 8 draudžu nami un viena vasaras nometne — Mežvidi. Draudžu īpašumu kopvērtība 1.719.598 dol. Draudzes 1976. gadā ieņēmušas 559.840 dol., bet dāmu komitejas 92.248.

Pieskaŗoties jaukto laulību problēmām un dievkalpojumiem angļu valodā, archibīskaps A. Lūsis norādīja, ka tie veicina asimilēšanos. Pieredze rāda, ka angļu valodas dievkalpojumi vāji apmeklēti. Konferenci ar lūgšanu beidza prāv. J. Turks.

Svinīgs dievkalpojums notika ar. Ciānas ev. lut. draudzes 80 gadu atcerē, piedaloties arhibīskapam A. Lūsim un mācītājiem A. Rautenšildam un V. Vārsbergam. V. Jaunkalnietis

LELBA vidienes apgabala mācītāju un draudžu darbinieku konference Čikagā. Attēlā konferences prezidijs. No kreisās: P. Priede, prāv. J. Turks, archibīskaps A. Lūsis, T. Berkulis un J. Drillis. Aizmugurē: H. Nariņš, Ilze Šīmane un māc. H. Jurjāns. Prezidijā vēl piedalījās prāv. A. Voitkus un māc. V. Vārsbergs. Foto: V. Jaunkalnietis

Atsākta prāva

ASV tiesas atsākušas prāvas pret dažiem apsūdzētiem, kas it kā ieceļojuši ASV, noslēpjot Imigrācijas un naturālizācijas pārvaldei savu darbību vācu okupācijas laikā. New York Times vairākos rakstos notēlojis tiesas sēdes pret apsūdzēto latvieti 73 gadu veco Boļeslavu Maikovski, kas ASV ieceļojis 1951. gada 22. decembrī. Trīs nopratinātie liecinieki no Izraēlas liecinājuši, ka apsūdzētais esot tas pats, kas Rīgas un Daugavpils geto dzinis žīdus darbā un sitis, šķirojis divās rindās, vienā bijuši cilvēki, kas var strādāt, otrā, kas to nespēj. Tie, kas strādāt nav varējuši, nekad neesot atgriezušies.

Kādā tiesas sēdē bija ieradies arī pazīstamais kaŗa noziedznieku med'nieks Simons Vīzentāls, ko pēc aizstāvja Lombardo pieprasījuma izraidīja no tiesas zāles, jo tiesnesis atzina, ka Vīzentāls nav preses pārstāvis, un tiesas sēdi nepiederīgiem nebija atļauts noklausīties.

Pēc aizstāvja aizrādījuma Maikovskis atteicās atbildēt uz tiesneša jautājumiem, aizrādot uz Piekto konstitūcijas pantu. Viņš arī neatbildēja uz jautājumu, kad dzimis. Pēc aizstāvja uzsk ta, tas esot jau atbildēts vairākas reizes agrākos gados.

Maikovskis nav apsūdzēts kriminālos nodarījumos, bet viņu varētu izraidīt no ASV. Amerikāņu laikraksts aizrāda, lai kāds prāvai būtu lēmums, zaudētāji to pārsūdzēs uz augstākām tiesām, varbūt pat līdz visaugstākai instancei. Ja būs kāds izraidīšanas lēmums, Maikovski eventuāli varētu izraidīt uz Latviju, bet tur viņš 1965. gadā aizmuguriski sodīts ar nāves sodu. Iespējams, ka Maikovskim dod iespēju izvēlēties, uz kuŗu zemi viņš gribētu doties.

Laikraksts piezīmē, ka līdzīgas sūdzības ierosinātas vēl pret 14 cilvēkiem, bet 50 personu vēl esot izmeklēšanas stadijā. Tiesas process sākās 13. oktobrī, bet starplaikā bija arī dažas dienas pārtraukums. Līdzīgas apsūdzības pret Maikovski bijušas vairākas reizes iepriekšējos gados. Vk

Anglijā komūnistu skaits sadilst

Britu komūnistu partija nonākusi lielās financiālās grūtībās un, liekas, būs spiesta stipri paaugstināt savu biedru maksu. Partijas kārtējais kongress, pēc skaita 35., paredzēts novembrī Londonā. Ziņojums, ko partijas valde gatavo kongresam, nav priecīgs: biedru skaits kopš 1975. gada nokr'ties no 28.519 uz 25.293 (tātad — 3226 briti "atjēgušies"!) Laikraksta Morning Star las'tāju skaits samazinajies vairāk par 4886. un pašreiz ir 38533. Jāpiezīmē. ka šogad britu leiboristu valdība nolēma atbalstīt šo komūnistu partijas laikrakstu ar oficiāliem valdība sludinājumiem tāpat kā citus laikrakstus, ar noteiktu metienu lielumu Ac'm redzot, arī tas nav līdzējis, kaut arī citu zemju komūnistu partijas abonē lielu eksemplāru skaitu. Ierosināts pacelt biedru naudu no tagadējiem 25 penijiem mēnesī uz 40. Pensionāri, kas pašlaik maksā tikai 5 pensus gadā, aicināti turpmāk maksāt 10 p., un arī bezdarbniekiem mēnesī tagad būšot jāmaksā agrāko 5 p. vietā — 10 p.

Padomju ierēdņi dzērumā var krist arī

Septembŗa beigās Pad. savienības tirdzniecības misijas nama ārpusē Londonas Haigētas rajonā atrada smagi ievainotu misijas darbinieku Vladimiru Belichu. Tagad britu uzraudzības iestādes noskaidrojušas, ka Bel'chs miris no kritienā iegūtiem savainojumiem un nelaimes brīdī bijis piedzēries.

6. LATVIEŠU DZIESMU SVĒTKU

KANADĀ

skaņu plašu albums (2 plates)

ar ļoti labu daļēju garīgā koncerta un kopkoŗu koncerta ieskaņojumu

Albuma cena: $10.00 plūs 10% sūtīšanas izdevumi; koŗiem un tautas deju grupām, pasūtinot kopīgi, 25% atlaide; tāda pati atlaide atkalpārdevējiem. Ar speciālu atlaidi vēl dabūjams 5. Latviešu dziesmu svēku albums (2 plates); pazeminātā cena — $5.00, pasūtinot kopā ar jauno albumu — $4.00. Visiem pasūtinājumiem pieskaitāmi 10% sūtīšanas izdevumiem. Atkalpārdevējiem — 25% atlaide no minētās cenas. Pasūtinājumus ar pievienotu samaksu sūtīt Latviešu dziesmu svētku biedrības Kanadā s kretārei: Mrs. I. Bulm n's. 23 Markland Dr've. Etobicoke, Ont. M9C 1M8. Tel. (416) 621-0898. Čekus vai naudas pārvedumus rakstīt uz Latvian Song Festival Association vārda.

Atbalstīsim

LATVIJAS BRIVIBAS FONDU

LAI PATIESĪBAS BALSS PAR LATVIJAS UN LATVIEŠU TAUTAS LIKTENI TURPINĀTU ATSKANĒT BELGRADĀ UN VISĀ PASAULĒ!

Atbalstiet LBF ar ziedojumu vai arī kļūstot par tā dalībniekiem, iemaksājot vismaz vienreizēji $500, vai izdarot to pakāpeniski.

Čeki rakstāmi uz Latvijas Brīvības Fonda vārda un nosūtāmi:

Kanadā —
LNAK, P.O. Box 285
Station A, Toronto, Ont., M5W 1B2

ASV —
P. O. Box 16,
Maryland 20850, U.S.A.

Toronto latviešu kreditsabiedrība

491 College St., Toronto, Ont. M6G 1A5
T. L. Kred. sab.

HAMILTONAS NODAĻA
16 Queen Street North, Hamilton, Ont. L8R 2T8
T. L. Kred. sab.

LONDONAS NODAĻA
R. Bērziņa mājā

MAKSĀ

A) 8% pensionāriem par ne mazāk kā $2000.00 noguldījumu bez dzīvības apdrošinājuma, aprēķinot procentus katru mēnesi.

B) 7¾% par 1 gada termiņa noguldījumu ne mazāk par $1000.00.

8% par 3 gadu termiņa noguldījumiem ne mazāk par $1000.00.

Procentus aprēķina par ceturkšņiem, dzīvības apdrošinājums līdz $2000.- procentuāli atkarīgs no biedra vecuma iemaksāšanas brīdī. Naudu var izņemt pirms termiņa, maksājot 1% sodu par izņemto naudas daļu.

9% par 3 gadu termiņa noguldījumu ne mazāk par $1000.00 (% saņemot termiņa beigās). Dzīvības apdrošinājums ar tiem pašiem noteikumiem kā iepriekšējiem noguldījumiem.

C) 8% par 1 gada termiņa noguldījumu ne mazāk kā $2000.00.

8.5% par 3 gadu termiņa noguld. ne mazāk kā $1000.00.

9.25% par 5 g. termiņa noguldījumu ne mazāk par $1000.00. Procentus pieskaita vienreiz gadā bez dzīvības apdrošinājuma. Noguldījumus var izņemt tikai pēc termiņa izbeigšanās.

IZSNIEDZ

apdrošinātus personiskus aizdevumus līdz $10.000.00, māju obligācijas līdz $75.000.

Toronto birojs atvērts no pirmdienas — ceturtd. no 10 rītā — 7.30 vak., piektd. no 10 rītā — 8.00 vakarā. Sestdienās no pl. 10 rītā līdz 1 pēcp. Vasaras brīvlaikā, no 15. jūnija līdz 15. sept., birojs sestdienās slēgts.

Tālrunis 922-2551

Hamiltonas birojs atvērts otrd. un ceturtd. no 6.30 vak.—9 vak.

TALRUNIS 529-7939

Londonas birojs atvērts trešd. no pl. 7 vak. — 9 vak.

Lakraksts

LATVIJA AMERIKA

atsevišķus numurus var pirkt Toronto latviešu veikalos un DV grāmatnīcā 491 College St. kā arī apziņotuvē

(22. turpinājums)

Arī bēgļu laikā Vācijā vēl nedaudz atjaunojās literāro tiesu tradicijas. Viena tāda notika Gēstachtā, Saules nometnē pie Hamburgas, kur tiesāja manas noveles Atvaru lauma varoni. Prokurors bija agrākais Jelgavas apgabaltiesas prokurora biedrs Juris Peskuts, dāmu mīlulis. Kas bija aizstāvis — vairs neatceros. Tiesneši bija saģērbušies bēgļiem izsniegtajās Kanadas „mežsargu" zaļajās jakās. Liecinieku vidū bija mans kādreizējais labais psiholoģijas skolotājs cand. hist. P. Dreimanis. Prāva ilga daudz stundu, daži no publikas pārpildītajā zālē pat noģība.

Jautājumu izskaidrošanas vakari vēl četrdesmito gadu beigās notika Libekā, Junges kafejnīcas nometnē. Par atbildētāju piedalījās šo rindu autors, prof. E. Dunsdorfs un nelaikis skolotājs un dzejnieks Kārlis Zutis.

PIRMIE REDZĒTIE AKTIERI — ALEKSIS MIERLAUKS

Teātrim latviešu dzīvē bija liela nozīme, īpaši cara laikos, kad tauta ilgi palika apspiesta, netika pie tiesībām. Teātris sniedza patikas illūziju par varu un krāšņumu, kuru dzīvē trūka. Te mūsu dēli varēja izdzīvot sevi kā karaļi Olģerti, varoņi Laimoņi, Normundi, īpaši Aspazijas drāmās un vēlāk Raiņa, kur arī sievietēm Laimdotai, Spīdolai izcilas lomas. Nekādu lielu izglītību neprasīja: režisors Rode-Ēbeliņš gan bija profesionāls režisors no Vācijas, arī Ādolfs Alunāns bija mācīts teātrinieks, bet citiem ar skolām šā tā. Pavisam nesen, 1909. gadā, Duburs bija nodibinājis pirmos latviešu teātŗa kursus. Ar tiem arī pietika, lai iegūtu „aroda izglītību". Priekšpilsētas šuvējiņas sadurstītiem pirkstiņiem tīkoja pēc dēļiem, uz kuŗiem varēja gūt ievērību, slavu, stāvokli sabiedrībā. Mūrnieka meita Dace Akmentiņa bija mūsu pirmā Mirdza, Grietiņa un Kristīne, un labākā...

Kāds no režisoriem ievēroja pusaugu meiteni nedroši stāvam pie Šindlera alus brūža paviljona Grīziņkalnā, kas lepni dēvējās „Apollo teātris".

„Kā tevi sauc?"

„Milda."

„Vai teātri spēlēt gribas?"

„Gribas gan."

„Nu, tad atnāc uz mēģinājumu."

Tā ar 11 gadiem teātŗa korī tika strādnieku skuķe, vēlākā Tēvzemes balvas laureāte, arī citādi visādi izcili pagodināta. Pirmos pirmskaŗa gados jaunus romantikas lokus atdarija Gerhards Hauptmanis ar savām sapņu drāmām „Elgu" un „Nogrimušo zvanu", kur ar dīvainu pasauļu redzējumiem uzstājās Mežaiņi Viļums Vēvers un Eduards Smilģis. Arī mūsu spēki pārbrauca pāri robežām apskatīties, piestudēt.

Cik bieži karjēra mākslā atkarīga no gadījuma! Lilija Štengele, Mildas radiniece, bija gan beigusi ķeizariskās mūzikas skolas drāmas klasi, bet salīgusi Ķēču pagastā par skolotāju. Tikai dažiem Rīgas aktieŗiem, kas viņas reto talantu ieraudzīja kā spilgtu mantu kādā zaļumsvētku izrādē, izdevās to pierunāt iet uz skatuvēm. Gadu virknē uzplauka viņas jaukais talants.

Man vienmēr bijis žēl, ka līdzīgā veidā no skolotājas karjēras neatteicās mūsu Mādonas paidagogs Osītis (ja nemaldos, vēlākais ģimnazijas direktors Zaļeniekos un Gaujienā). Kādā skolas izrīkojumā klusais audzinātājs nospēlēja tik lieliski Vanagu — Geijeru Puriņu Klāva vecromantiskajā lugā no konservātīvā tautas atmodas laikmeta „Zviedris" — ka likās — kāds tēls no ideālās pasaules, pašapzinīgs, pārvarīgs šķēršļu lauzējs; brīvi un iespaidīgi viņš ar žestiem, balsi dominēja skatuvē. Tam varēja būt ārkārtīgs ceļš! Bet tikai šo vienu izrādi redzēju, vairāk par viņu nedzirdēju.

Pēteris Krievkalns, simpatiskais matēmatikas skolotājs, ar kundzi Zelmu gan vēlāk kārtīgi uzstājās arī Rīgā, bet viņiem bija tikai vidējs talants.

Teātrim neapšaubāmi ir audzinātāja nozīme. Biju dzirdējis, ka, piem., rakstnieks Dziļums, kas līdz vaidu laikiem dzīvoja uz laukiem, īstu teātri esot sācis redzēt tikai trimdā. Tas nav taisnība, jo obligātā kaŗa dienesta laikā baldonietis visu savu kareivju grupu veda uz Nacionālā un Dailes teātŗa izrādēm, kur tas no galerijas vai kādas citas lētākas un tālākas vietas noskatījās izcilas izrādes.

1919. gada rudenī mums, skolniekiem, bija liels pārdzīvojums Raiņa „Daugavas" izrādēs, gandrīz vienā laikā ar bermontiādi. Toreiz tik aktuāli sakrita dzīve ar dzeju. Inscenējums Nacionālajā teātrī bija Birutas Skujenieces, diezgan labs un iespaidīgs. Pēc tam esmu redzējis „Daugavu" vai tās fragmentus vēl Libekā, Bostonā; allaž no lugas dvesis patriotisms, aizkustinošs strāvojums.

Toreiz vispār izrādīja nopietnas lugas. Skolēna gados dabūju vēl noskatīties „Jāzepu un viņa brāļus", Ibsena „Troņa tīkotājus".

Netiku redzējis Alekša Mierlauka priekškaŗa gados iestudēto „Uguni un nakti", bet varu iedomāties, kāda tā bija, noskatoties „Jāzepu un viņa brāļus". Mierlauks parasti turējās pie teksta, un viņam pat bija tieksme uz skaidru monumentālitāti. Līdz zināmam laikam Mierlauka režija varēja apmierināt. Skolas izglītības viņam nebija nekādas, viss iegūts pašmācības ceļā (arī viņš ir Tēvzemes balvas laureāts). Viņa darbības sākumā pat atskanēja balss, ka Frīdfelds, pēc amata strādnieks, nevarot būt teātŗa režisors. Teātris Aleksim tomēr patika, un viņš bija centīgs. Tikai, kad nāca jaunāki laiki un pats kļuva vecāks, viņš vairs nevarēja izsekot modernā skatītāja iztēlei, ko bija sācis lutināt arī kino ar populārāko, vislabāk samaksāto starptautisko režisoru piedalīšanos. Mierlauks un Amtmanis-Briedītis visus Latvijas gadus palika izcilākie Nacionālā teātŗa režisori.

„Merlauks — vecā vācu skola", tā viņu rakstūroja Pāvils Gruzna. Viņa māte bija Maija Zirdziņa, Mierlauks bija piedzimis Ikšķiles stacijā, nodots audzināšanā Oto Frīdfeldam, kas ar savu sievu vēlāk pieņēmuši viņu par audžu dēlu. Māte par ārlaulībā dzimušo dēlu nav likusies ne zinis.

Mierlauks nav varējis samierināties ar ārlaulības bērna stāvokli. Viņam bija grūti iekarot sabiedrību, no visām pusēm bija jādzird zaimi, it sevišķi teātrī, kur intriganti mīl trīt savas mēles. Māte gādāja, lai zēns būtu tālāk no viņas, likdama tam uzaugt svešos ļaudīs, bez mātes mīlestības un gādības. Mākslinieks sarūgtinājumu pret māti nevarēja izgaisināt ilgie dzīves gadi.

Frīdfelds bija dārznieks un dzīvoja Dēteru mužiņā, Pārdaugavā — Bezdelīgu ielā. Aleksis auga vientuļš, bez rotaļu biedriem.

Vēlāk viņš tēloja kādu ārkārtīgi izcilu lomu. Nacionālais teātris izrādīja vienu no Ibsena lielajām ķēniņu drāmām — „Troņa tīkotāji".

(Turpinājums sekos)

TORONTO ZIŅAS

● Sv. Lorensa centrā 4. novembrī DV teātŗa Kanadā pirmizrādi — I. Vīksnas tulkoto Nīla Saimona lugu Trīs dienas Plazas viesnīcā, G. Vērenieka režijā, noskatījās 400 apmeklētāju. Tā notika daudzkultūru teātŗa festivāla ietvaros. Tēloja Maija Gaiķe, Ziedonis Upīte, Anna Briede, Imants Lapiņš, Vija Vare, Valdis Mārtinsons, Andris Leja, Gunta Krūmiņa, spēlējot līdz arī pašam režisoram. Dekorātīvo ietērpu bija devis Valdis Vare, apgaismotājs Valdis Turķis. Skatuves meistars Andris Leja, skaņu efektus pārzināja I. Kalviņa. DV teātris Kanadā ar šo lugu piedalīsies 6. latviešu teātŗa dienās Klīvlandē, 26. novembrī pl. 17 Latviešu apvienotās draudzes namā. Viesizrāžu turneja paredzēta pēc Ziemsvētkiem. DV teātŗa Kanadā Ad. Alunāna dziesmu spēles Seši mazi bundzenieki atkārtojuma izrāde 3. decembrī Bickford Park vidusskolā, pēc tam 4. decembrī viesizrāde Hamiltonā Westdale skolā.

● Pensionāru apvienības 3. novembŗa saietā Latviešu namā 153 dalībnieki noskatījās R. Blaumaņa lugas Zelta kupris fragmentu Annas Gobas iestudējumā. Tēloja Marga Kociņa, Eduards Austriņs un Kārlis Pakrastiņš. Dziesmu kamoliņš 26 dziedātāju sastāvā nodziedāja dažas dziesmas Astras Vītolas vadībā. Pensionāru apvienība Latvijas neatkarības gadadienu atzīmēs savā kārtējā sanāksmē 17. nov. pl. 14, kur runās Lonija Vasariņa, patriotiskus dzejoļus skandēs Lija Pone un dziedās pensionāru apvienības Dziesmu kamoliņš.

● Toronto baptistu 26. gadasvētku dievkalpojums Walmer Road baznīcā pulcināja ap 200 dievlūdzēju, ieskaitot viesus no ASV un Toronto apkārtnes. Dievkalpojumu vadīja un svētrunu teica viesis māc. Valdis Valdmanis no Čikagas, dziedāja sastādītais koris ap 36 dziedātāju sastāvā, piedaloties 9 dziedātājiem no Čikagas baptistu draudzes. Diriģēja Arvīds Purvs un Čikagas kora diriģents Rūdolfs Kalnmals. Solo dziedāja Vilma Landmane no Čikagas ar Anitu Rundāni pie ērģelēm. Olģerts Cakars no Čikagas skandēja savu dzejoli. Pēc dievkalpojuma bija izkārtota sadraudzības stunda baznīcas blakus telpās, kur pie klātiem galdiem pakavējās ap 150 dalībnieku. No Sv. Jāņa draudzes un māc. I. Gaides sveicināja draudzes svētdienas skolas vadītāja A. Kurse. 4. decembrī pl. 16 dievkalpujumu vadīs viesis — māc. Uldis Ukstiņs no Klīvlandes baptistu draudzes.

● Jūlija Popela 10. patstāvīgo gleznu izstādi Sv. Jāņa baznīcas zālē no 4.—6. nov. apmeklēja ap 250 skatītāju. Izstādi atklāja — LNAK valdes priekšsēdis T. Kronbergs. Darbu klāstā bija 35 gleznas — Latvijas skati, kas gleznoti pēc atmiņas un skicēm, ziedi u.t.t. Nopirka vairāk nekā pusi no izstādītiem darbiem.

● Ticības jautājumu vakari mācītāju I. Gaides un J. Cālīša vadībā ar 3. novembri turpinās Sv. Andreja baznīcas telpās katru ceturtdienu no pl. 19—21, un tajos piedalās ap 50 draudžu locekļi un citi interesenti. Katrā stundā apskata 3—4 bībeles studiju materiālus, kas sakārtoti īpašā programmā. Līdz šim no 75 paredzētiem studiju materiāliem apskatīti 20. Ticības jautājumu vakars nenotiks 17. novembrī sakarā ar Latvijas neatkarības dienas atceres dievkalpojumu 18. novembrī pl. 19.30, kas būs kopīgs visām Toronto latviešu draudzēm un tanī piedalīsies visu triju ev. lut. draudžu mācītāji un archibīskaps A. Lūsis. Dziedās Sv. Andreja draudzes koris diriģenta A. Purva vadībā.

● Sv. Jāņa baznīcā pirms 6. novembŗa dievkalpojuma no pl. 10—10.40 notika pirmais draudzes locekļu pārrunu un dziesmu saiets dievnama balkonā māc. I. Gaides vadībā. Pārrunu saiets turpināsies katru svētdienas rītu no pl. 10—10.40.

● Vijolnieks Alfreds Dunkels no Zviedrijas 6. novembrī ar vijoļu solo kuplināja visus trīs Toronto latviešu luterāņu draudžu dievkalpojumus.

● Māc. J. Cālītis kristījis Liju Māru Anšmiti, Agra un Zuzanas meitu.

● Pēc 27 aktīviem gadiem no Sv. Andreja draudzes dāmu komitejas darba aizgāja Mirdza Čopa, saņemot no draudzes dāmu komitejas ziedus un veltes, kā arī māc. J. Cālīša pateicību.

● Sv. Andreja draudzes dāmu komiteja pēc 27. novembŗa rīta dievkalpojuma, kuŗu ar dziesmām kuplinās tenors Žanis Zentiņš, rīko draudzes pēcpusdienu ar draudzes māc. J. Cālīša referātu par latviešu bībeli un bībeles tulkošanas darbu. Dāmu komitejas kafijas galds.

● Toronto latviešu katoļu draudzes gadskārtējais sarīkojums ar loteriju 12. novembrī pl. 19.30 Latviešu nama lielajā zālē. Dāmu komiteja rūpēsies par bufeti ar uzkodām un kafiju. Bārs. Deju mūziku spēlēs Runči.

● Toonto nod. vanadžu kopas vakarēšana 15. novembrī pl. 18,30 DV namā. Lilija Treimane rādīs slīdītes no Anglijas dziesmu svētkiem.

● Toronto koncertapvienības otrā šās sezonas koncertā 13. novembrī pl. 13.30 Sv. Andreja baznīcā Bruno Skultes — Daugava. Piedalās Silvija Erdmane (soprāns), Ilga Paupe (kontraalts), Leo Lipomanis (tenors), Kārlis Grīnbergs (baritons), — Rita Gāle, Helga Gobzine — teicējas, Ilze Akerberga — ērģeles, Ņujorkas latviešu koris un Konektikatas Rotas koris. Diriģenti — Andrejs Jansons, Valdis Aldiņš un Ilze Akerberga.

● TLB zinātņu kopa rīko 27. novembrī pl. 14 Latviešu namā paneļa diskusijas par tematu Narkotiskās vielas, alkohols un smēķēšana. Paneli vadīs Latviešu biedrības zinātņu kopas vadītāja V. Slaviešа, piedalīsies Dr. V. Ozoliņam, Dr. A. Šleseram, Dr. A. Rubenim, Dr. I. Ārgalim, Dr P. Cakulam u.c. Diskusijas. Vecākiem vēlams ņemt līdz bērnus, sākot ar 4. pamatskolas klasi. Skolēniem ieeja brīva. Kafijas galds. Visi aicināti.

● Gleznotājas Ārijas Ozolas gleznu izstāde no 2.—3. decembrim Sv. Jāņa baznīcas zālē. Izstādi atklās 2. dec. pl. 20 LNAK valdes priekšsēdis T. Kronbergs, tā turpināsies 3. decembrī no pl. 1—21 un 4. dec. no pl. 10—21. Darbu klāstā ap 30 lielāka apmēra pēdējā laika darbu.

● Latvijas karaskolas dibināšanas 58 gadu atceri 3. decembrī pl. 18.30 Hotel Toronto rīko Latviešu virsnieku apvienības valde Kanadā. Ielūguma saņēmējiem, iesūtot piedalīšanās maksu 20 dol. no personas, jāpieteicas līdz 28. novembrim pie valdes priekšnieka E. Ziplāna (tālr. 929-9763) vai valdes locekļa J. Āboltiņa (tālr. 481-5253).

● Sv. Andreja draudze rīko labdarības koncertu 11. decembrī pl. 17 dievnamā. Koncertā dziedās Sv. Andreja draudzes koris un Toronto vanadžu koris Zīle diriģenta Arvīda Purva vadībā, kā arī vīru ansamblis Kalvis Juŗa Dzeguzes vadībā. Atlikums par labu Draudzīgā aicinājuma fondam — Sidrabenes jaunceltnes izbūvei.

● Aizvedis savu dzīvesbiedri pie ārsta, uzgaidāmās telpās 1. novembrī pēkšņi ar sirdstrieku miris 71 g.v. Teofils Bulovs. Aizgājēju 4. novembrī izvadīja māc. A. Briedis uz Prospekta kapiem Toronto. Nelaikis atstāj dzīvesbiedri Almu, brāli Miķeli un svaini Helēnu, kā arī divas māsas Kalifornijā.

● Pārsniegusi 90 mūža gadus, 29. oktobrī mirusi Alvīne Paškavniece, dzimusi Cīmura, 1887. g. 28. aprīlī Gaujienas pagastā. Viņu pēdējā gaitā uz Parklawn kapsētu izvadīja 2. novembrī māc. I. Gaide. Nelaikē atstāj meitu Vilmu un znotu Valdoni Laugi, mazbērnus — Raiti, Sarmu un Guntu un meitu Veru Pētersoni ar mazbērniem Oskaru Rutu (ASV), Laumu (Austrālijā) un Valdi Toronto, Otavā meitu Valeriju un znotu Jāni Paukšēnu un mazbērnus Jāni un Maiju, pavisam 9 mazbērnus un 8 mazmazbērnus. Vienīgais dēls Jānis 1941. g. apcietināts un nomocīts Latvijā.

● DV Toronto nod. kopīgi ar LNJAK rīko piektdien, 18. novembrī, no pl. 7 līdz 19 Brīvības sardzi pie Toronto pilsētas valdes nama, lai atgādinātu pasaulei Helsinku un Belgradas konferenču ēnā Latvijas valsts un tautas traģēdiju. Pl. 18 kārtosies gājiens uz Latv. valsts svētku dievkalpojumu Sv. Andreja baznīcā, pl. 19.30.

● Saulaines darbinieku un vecāku sanāksmē 6. novembrī Sv. Jāņa dievnama telpās piedalījās 40 dalībnieku. Pārskatu par Saulaines bērnu nometni un vadības kom. ziņojumu sniedza Ilga Bregže. Saulaines nometnes vad. bijis Jānis Ozols. Nometņotāju kopskaits bijis 97, no tiem 27 proc. ārpus draudzes. Saulaines vadības kom. ietelp 4 vecāku izvēlēti pārstāvji, 4 draudzes padomes izraudzīti pārstāvji un mācītājs. Sanāksmes mērķis bija divu vecāku pārstāvju pārvēlēšana. Ar aklamāciju ievēlēja līdzšinējo Ženiju Vītolu, bet otrs pārstāvis nebija ieradies. Komitējā vēl darbojas 2 vecāku pārstāvji A. Grasmanis un I. Bregže, no padomes: E. Puķītis, K. Ozoliņš, A. Lucs un R. Jaunkalns. J. Ozols ierosināja nākamgad Saulaines komandantu izraudzīt no pašu nometņotāju vecāku vidus, vēlams precētu pāri, kas varētu vadīt kā zēnus, tā arī meitenes. Sanāksmi vadīja I. Bregže un protokolēja E. Puķītis.

● Sv. Jāņa draudzes dāmu kom. gadskārtējais Ziemsvētku tirdziņš 26. novembrī no pl. 9 — 16 ar loteriju, daiļamatn. izstrādājumiem; — medījumu cepeši, tortes, piparkūkas u.t.t. Dāmu kom. 1977. g. pēdējais sarīkojums būs koncerts Ziemsvētku ieskaņai 3. dec. pl. 19 dievnamā, piedaloties soprānam Silvijai Erdmanei, baritonam Torildam Barbinam, tenoram Ivaram Gaidem un ērģelniecei Anitai Rundānei.

● Toronto Latviešu biedrības 30. oktobrī rīkoto referātu pēcpusdienu ievadot, zinātņu kopas vadītāja Vera Slaviešа iepazīstināja ar referentu, LNAK vicepriekšsēdi un politiskās informāc. noz. vadītāju Dr. Linardu Luksu, kuŗa referāta temats bija: Reālitāte un maldi šodien. Pēc referāta ap 60 klausītāju piedalījās pārrunās. Dr. L. Luksss galvenokārt pakavējās pie viņa vadītās 7 etnisko grupu darbības un iesniegumiem Kanadas ārlietu ministrijai sakarā ar Belgradas konferenci. Šīs etniskās grupas pauž ap pusotra milj. Kanadas iedzīvotāju vēlmes un uzskatus, ko ņem vērā arī Kanadas valdība. Turpat 2 stundu ilgo referāta pēcpusdienu ar pateicības vārdiem beidza TLB valdes priekšsēdis J. Briedis, pasniedzot referentam O. Freivalda grāmatu Latvijas politiskās partijas.

● Cēsu kauju dalībnieku ziemeļnieku LKOK kpt. Artūru Vītoliņu 80 gadu mijā 4. nov. sveica ciņu laika biedrs majors LKOK Alberts Ameriks, Kaŗa invalidu apv. priekšnieks Gotfrīds Krustiņš, DV Toronto nodaļas vanadžu kopas priekšn. M. Dumpe ar jubilejas kriņģeri, nod. sekr. Nikolajs Brasliņš un nod. darbinieki O. Kļavenieks un A. Dumpis, Dr. J. Karols un I. Andrejsons. Vēl bija sveicieni no veco strēlnieku priekšnieka A. Lūša, Virsnieku apv. priekšn. vlt. E. Ziplāna, māc. A. Brieža, 7. Siguldas k. p. piemiņas kom. pārstāvja kpt. T. Miezīša, Pensionāru apvienības, Sv. Katrīnu vanadžu kopas priekšn. Mildas Vītolas u.c. Jubilārs saņēma daudz ziedu un velšu.

● Toronto koncertapvienības nākošais koncerts notiks 13. vembrī pl. 13.30 Sv. Andreja baznīcā (ne pl. 14 kā agrāk ziņots). Koncertā dzirdēsim Bruno Skultes kompoziciju Daugava. Piedalīsies apvienotais Ņujorkas latviešu un Rotas koris no Konektikatas, 120 dziedātāju sastāvā, ar solistiem un teicējiem. Diriģents Andrejs Jansons.

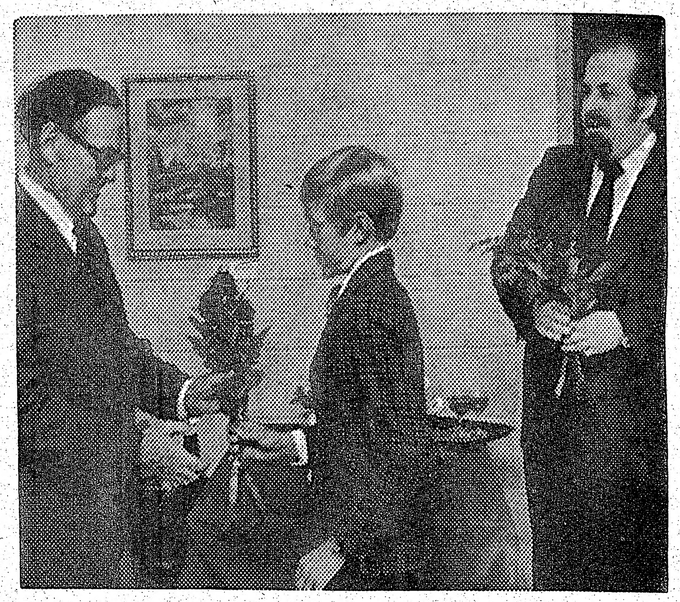

Gleznotāja Jūlija Popeļa desmito patstāvīgo gleznu izstādi, kas notika no 4. — 6. novembrim Sv. Jāņa baznīcas telpās Toronto, atklāja LNAK valdes priekšsēdis T. Kronbergs (attēlā pa labi). Izstādes atklājējam un gleznotājam ziedus pasniedz 11 g. vecais Rolands Pakalns, kas ir gleznotāja krustdēls.

Foto: J. Liģers

Tautas brivibas saucējs

ANDREJA EGLĪŠA VAKARS 19. NOVEMBRĪ DV NAMĀ

Ar savu vareno dzejas ciklu Dievs, Tava zeme deg Andrejs Eglītis kļuvis par latviešu tautas dziesminieku. Rets būs baznīcas sprediķis, Latvijas nacionālo svētku atceres runa vai 14. jūnijā deportēto piemiņas brīdis, kuŗā nebūtu citēta kāda no Andreja Eglīša dzejas rindām.

Kādēļ Andreja Eglīša un ne cita dzejnieka rindas? Atbilde ir viena: Neviens nav mācējis pateikt dzejā to, ko izjūt latvieša sirds. No viņa dzejoļu virsrakstiem vien mēs varam uzrakstīt patriotiski visspēcīgāko runu katram nacionāla rakstura saietam. Vai kāds no mūsu dzejniekiem jebkad vienā rindā izteicis ikviena latvieša jūtas, domas un cerības, kā to spējis Andrejs Eglītis savā Audiet mani karogā sarkanbaltisarkanā?

Mēs esam dziļu pateicību parādā Andrejam Eglītim par viņa nerimtīgajiem mudinājumiem ticēt Latvijas brīvībai, par nerimstoša cīņas gara uzturēšanu, īstenojot Latviešu nacionālā fonda darbību Zviedrijā, par tautas un tēvzemes mīlestības ieaudzināšanu jaunatnē:

Un karsdams saucu svešumā:
Dievs, vienu vari lemi:
Vest godā tēvu cīņiņu
par brīvu valsti, zemi.
Un atskan visā pasaulē:
Mēs jauni zvani esam,
Mēs savas tautas brīvību
un valsti sirdī nesam.
(Jaunatnei svešumā)

Kā minētās, tā arī nākamās dzejas rindas ņemtas no Tālava 1946. gadā mašīnrakstā izdotā latvju cīnītāju un trimdinieku dzeju krājuma Negaisos, kuŗa vienu eksemplāru šo rindiņu

(Turpinājums 13. lp.)

Baltiešu Studentu kongress

19. novembrī pl. 13 Lietuviešu namā, 1573 Bloor St. W. Toronto. Visi pašreizējie un bij. studenti laipni ielūgti. Tuvāka informācija pie Rutas Priedkalnas (312) 784-3242.

Otrā iespiedumā iznākusi īsā laikā izpārdotā

A. Dzērvītes grāmata

LATVJU RAKSTI

Pasūtināma:

DV grāmatnīcā, 491 College St.
Toronto, Ont. M6G 1A5

Leona Rumaka grāmatnīcā, 27 Miller Place
Hempstead, N. Y. 11550, USA

ALBERTS EGLĪTIS

Nikno gadu gaismā

(Turpinājums un beigas)

Krustpils lidlauka paplašinātājiem pāri šad tad pēkšņi aizšalkušas ložu kārtas... Te jāpiezīmē, tūlīt pēc krievu atgriešanās lidlauks ar sarkanarmijas sapieriem un mobilizētajiem apkārtnes zemniekiem tiek ievērojami pārbūvēts. Tas tagad sniedzas līdz Palejām, Ķoderiem, Kaķīšiem — un uz Medņiem nevar vairs aizbraukt pa veco lielcelu, jābrauc caur Laidēm. Vispārīgi krievi toreiz neparastā steigā izveidojuši Krustpili par lielu garnizona pilsētu, kas tāda skaitās vēl joprojām. Šāvieni no slēpņiem bijuši domāti galvenokārt darbu traucēšanai, bet netrūkst arī kritušo, ievainoto komisāru, funkcionāru, sarkanarmiešu. Krustpils pagasts ar neaizmirstamajām Īldzenieku mājām tanī laikā ir ļoti nemierīgs stūris Latvijā. 1946. gadā Purniņu meža plavu škūnī ierakušies mitinājušies 7 vīri, kuŗi gatavojušies rudens nakšu melnumā tikt pāri Daugavai, lai tad caur Elkšniem ar Sūpes grupas atbalstītāju palīdzību nokļūtu Lietuvā un no turienes mēģinātu sasniegt Rietumvāciju. Taču nelaimīgā kārtā viņu slēptuvi bija pamanījuši speciāli apmācīti, tā sauktie galvu medinieki — 1000 rubļu pelnītāji.

Arkārtīga trauksme. Komisāra Resniša (dienā dzēris 2 pudeles vodkas) "istrabikeļi", papildināti ar Jēkabpils čekistiem un sarkanarmiešu vadu, pārsteiguši partizānus šķūņa bunkurā drīz pēc pusnakts. Nikna kauja ilgst veselu diennakti, kamēr vairums ielenkto krīt, dusmās netiek žēloti arī ievainotie. Purniņos nogalinātie trīs dienas izstādīti Krustpils tirgus laukumā identificēšanai. Tomēr, neviens nav personas minējis, kaut arī pāris sejas dažiem bijušas pazīstamas. Šinī laikā katrs komūnists, uzrādot biedra karti, par brīvu varējuši izmantot taksi, autobusu, ielu dzelzceļu.

Meža brāļu vidū bijuši sastopami arī vācieši un krievi. Bet zūdot cerībām, neuzlabojoties apstākļiem, tie drīz no Augšzemes aiziet. Grib sasniegt Kurzemes jūrmalu, citi nokļūt Austrumprūsijā, krievi atkal tāpat kā nedaudzi latvieši pazūd Latgales, Polijas virzienā. Viri ar vājiem nerviem, pametuši mežu, padodas, kādi mēģina attālākos pagastos iemanīties kolchozos, fabrikās. Ļoti grūti pateikt, cik daudziem toreiz tādā kārtā laimējās paglābties.

Palikušie, saslēgušies kopā ciešāk, turpina tālāk partizānu dzīvi. Traucē okupantus, sit vietējos funkcionārus un liek sajust, ka nekad Latvija neklūs krieviem mājas. Notiesātajiem tautas mocītājiem kaklā vienmēr pakāruši dēli ar spriedumu un līdzīgi nopērtajiem — tos piesējuši pie kokiem ceļmalās. Nepārtraukti smagāka kļuvusi pārtikas sagādāšana, kuŗu sākumā viņiem bagātīgi devuši zemnieki. Taču pēc jaunajām deportācijām tas vairs nav bijis iespējams. Un mežinieku apgāres organizācijai nu vajadzējis pievērsties kolchozu klētīm, veikaliem, pārsteigt ceļā mantu vezumus. Partizānu vārdā laupījuši, zaguši arī paši okupanti, tāpat sekmējuši baumas, ka karš ar Rietumiem neizbēgams, lai tikai mājās sev nodrošinot sāli, petroleju.

Bijis interesanti vērot arī, cik ātri pēc atgriešanās sarkanie partizānu pilnajā Augšzemē steigušies iekārtot ārzemju raidījumu uztveršanai traucētājus. Pirmais traucētājs bijis Ormaņu kalnā, to vēlāk pārcēluši tuvāk Lonei, traucētāji atraduši vēl arī Biržu, Līvānu pusē.

Apklustot frontēm, okupācijas terroram turpinoties, neapturami tuvojas nenovēršamais. Rietumu raidītājos ne latviešu, ne citās valodās nekā sološa nedzird. Slēpšanās purvos zem sūnām, zem celmiem mežos un pat vecos kapos kļūst vienmēr grūtāka. Ilgstošā dzīvošana bunkuros sāk radīt arī psīchiskas problēmas. Augšzemes partizānu gara stāvoklis grimst dziļāk drūmumā. Kaujas Sūpes purvā, tāpat Žagaru - Sīpola mežā jāuzskata par visievērojamākām augšzemnieku vēsturē. Bet tās tad arī bija viņu beidzamās. Pēc tām nekā vairāk nemana, vienīgi piedzīvo, redz, kā stipras sarkanarmijas vienības kopā ar čekistiem pārmeklē mežus, kontrolē ceļus, ilgi pratina katru vietējiem komūnistiem nepazīstamu.

Beigu cēlienu 1947. gadā apliecina arī cits stāstītājs, kuram seškesmito gadu otrā pusē laimējas izkļūt brīvībā. Kā tas toreiz tur notika, to mums varbūt tuvāk var raksturot kāds atsevišķs epizods, kaut gan vairumā katrā vietā tā tas nebija.

Vasaras siltā, zilā naktī pārbriduši treknās Arālītes plavas starp Mežazīlēm un Gobānieku kalnu, aiz kuŗa sākas jauna, zala meža siena, Vensku Kārļa Vībotnēs klusi ieslīdēja apmēram 160 vīri. Debess malā varēja manīt plaukstam sārtu gaismu. Balsu murdona, suņa smilstēšana pamodināja saimnieku, balta pagalmā iznāca saimniece. Abiem apkārt blāzmainās sejās mirdzēja satumsušas acis. Pēkšņi neviens vairāk nerunājis. No pulka atdalījies gara, kalsna auguma vīrs saka labrīt un, — nelūdzis gaļas, lūdz saimnieku atlaut dārzā iznest galdu. "Jūsu mājās esam nolēmuši šķirties, bet pirms tam visi kopā vēl gribam pieminēt likteni, pateikties un lūgt Dievu. No mums nebīstieties, bīstieties tos, kas meklēs mūs..." Un drīz vien zem vectēva Jāņa ābelēm cietā skanīgā balsī kāds lasījis vīriem Pāvila vēstules Timotejam. Lēnīgais Vensku Kārlis Gobānieku kalnā līdz pat savai beidzamai dienai bijis pārliecināts: Viņa māju dārzā partizānu dievkalpojumu vadījis leģendārais Sīpola meža pulkvedis X, kuŗu neviens nebija vaigā redzējis, bet visi par to sen godbijīgi pierobežā runāja... Viņu pazina vienīgi neretiešu Unka, birzīšu Dūda, dusmīgais ritiešu Aložāns, vienmēr smaidīgais zaziešu Bērtuls, Jēkabpils Drostala, KErustpils Sarķis un protams Sūpes - Paklevinskis. Saimniece ar saimnieku 160 vīru pulkā redzējuši arī Klāsonu pazinuši daudzus kaimiņus, taču to vārdus viņi okupantiem nekad nebija nodevuši un ar noslēpumu kopā ap septiņdesmitajiem gadiem sirsnīgi izvadīti tika viens pēc otra, apglabāti Kundzānu kapos. Nobeidzot fragmentu no drūmo gadu gaismas un ņemot par piemēru Elkšņu pagastu Jēkabpils apriņķi, kuŗā 299 sētās pirms Latvijas okupācijas dzīvoja 1511 cilvēki, bet tagad tajos pašos 6856 hektāros pēc pašu padomju pēdējiem datiem ir vairs tikai 544 pelēcībā iedzīti iedzīvotāji, tad tas lai bridina un dod mums skaidru priekšstatu par tautas traģēdijas milzīgumu okupantu varas pajumtē.

Tuvojoties beidzamajam teikumam, vēl jāpiezīmē: Apstākļu dēļ daži notikumi tūlīt pēc kaŗa Augšzemē šodien var tikt

(Turpinājums 12. lp.)

Apciemojiet valodu centru jaunajā Lieltoronto bibliotēkā.

Jūs tur apkalpos 30 valodās.

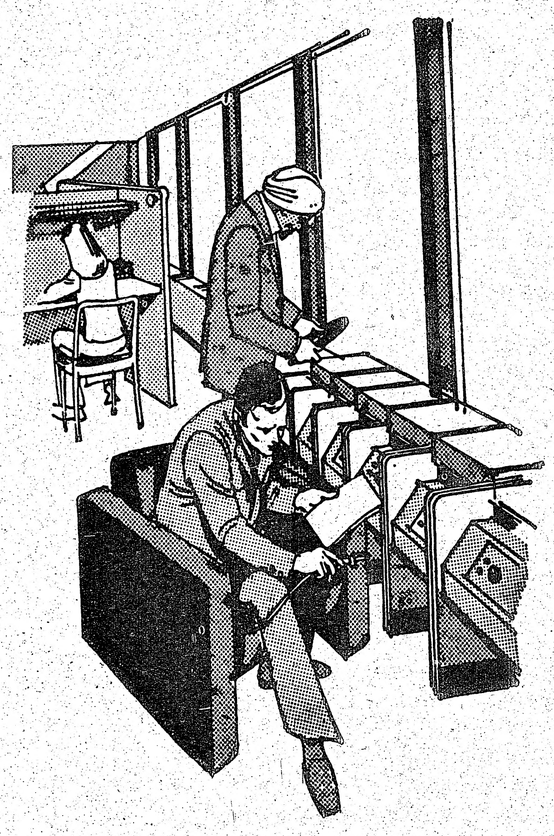

Valodu centrs ir pārcelts uz 5. stāvu jaunajā Lieltoronto bibliotēkā, 789 Yonge Str., vienu ielu uz ziemeļiem no Blūra ielas.

Mēs ceram, ka jūs to drīz apmeklēsit. Jūs tur atradīsit:

- darbiniekus, kas runā 30 valodās
- grāmatas 70 dažādās valodās
- periodiskos izdevumus un laikrakstus 35 valodās
- iespēju mācīties valodas ar skaņu aparātu palīdzību
- 111,000 grāmatas, no tām 60,000 iespējams aizņemties
- lielā izvēlē grāmatas bērniem un jauniešiem
- enciklopedijas, vārdnīcas un referenču grāmatas
- lielu grāmatu daudzumu Ziemeļamerikas indiāņu un eskimu valodās.

Lieltoronto bibliotēkas valodu centrs kalpo visai Toronto daudzkultūru sabiedrībai un ar savu aizdošanas sistēmu visai Ontario provincei.

Valodu centrs ir ideāla vieta lasīt, mācīties vai arī saņemt grāmatas ieskatam. Nāciet iespējami drīz. Jūs varat izvēlēties ikvienu pasaules daļu izpētīt vai vēlreiz apciemot.
Mēs ceram, ka jūs to bieži izmantosit; tā ir ļoti izdevīgi sasniedzama ar diviem pazemjiem tikai vienas ielas attālumā.

Ja jūs vēlaties bezmaksas brošūru „Guide to the Library", kuŗā iepazīstina ar Valodu Centra krājumiem un pakalpojumiem, rakstiet:
Language Centre
Metropolitan Toroto Library
789 Yonge Street—5th Floor
Toronto, Ontario.
M4W 2G8

Robert Welch,
Minister of Culture
and Recreation

William Davis, Premier

Province of Ontario

Sarīkojumu Kalendārs

TORONTO

12. novembrī pl. 19.30 Latviešu namā Toronto latv. katoļu draudzes gadskārtējais sarīkojums ar loteriju. Spēlēs Runči.

12. novembrī pl. 19 Latviešu namā TLB sarīkojums „No latvju pūra lādes" Birutas Senkēvičas izkārtojumā.

TORONTO KONCERTU APVIENĪBAS 1977./1978. G. SEZONAS KONCERTI

13. novembrī pl. 2 Sv. Andreja baznīcā Bruno Skultes Daugava. 120 izpildītāju. Apvienots Nujorkas latviešu un Rotas koris Konektikatā, solisti, teicēji, ērģeles. Diriģents — Andrejs Jansons.

28. janvārī, 1978. g., pl. 8 vak. Town Hall, čelliste Linda Alļe no Filadelfijas, ASV

20. aprīlī, 1978. g., pl. 8 vak. Town Hall, Rasma Lielmane, vijole.

17. novembrī pl. 14 Latviešu namā pensionāru apvien. 18. novembŗa sarīkojums Piedalās Lonija Vasariņa, Lija Pone un Dziesmu kamoliņš.

19. novembrī pl. 19. DV namā **DV Toronto nod. rīko Andreja Eglīša vakaru.**

19. novembrī no pl. 9—13 Latviešu namā TLB dāmu kom. kafejnīca — maiznīca.

20. nov. (svētdien), pl. 5 pēcp. Toronto universitātes Convocation Auditorium, 31 King College Rd., ziemeļos no College Str., iepretim McCaul, Latvijas valsts 18. nov. atcere. Svētku runu teiks viesis dzejnieks Andrejs Eglītis no Zviedrijas.

26. novembrī DV namā Ūdens kliņģeru balle ar DV Toronto nod. desmitnieku (pāri par 50 gadiem) sumināšanu. Spēlēs Runči.

26. novembrī Sv. Jāņa baznīcas sarīkojumu telpās Ziemsvētku tirdziņš.

26. un 27. novembrī Latviešu namā gleznotāja Jāņa Kalmītes gleznu izstāde.

27. novembrī pl. 14. Latviešu namā TLB rīko piecu latviešu ārstu paneļa diskusijas ar publikas piedalīšanos: „Narkotiskas vielas, alkohols un smēķēšana."

27. novembrī pl. 5 pēcp. Bickford Park vidusskolā Dainas koŗa tautas dziesmu koncerts.
3. decembrī Bickford Park vidusskolā „Seši mazi bundzinieki" atkārtojums.

2. decembrī pl. 20 vakarā Sv. Jāņa baznīcas zālē LNAK valdes priekšsēdis T. Kronbergs atklās Ārijas Ozolas gleznu izstādi. Izstāde atvērta 3. un 4. decembrī no pl. 13—21.

3. un 4. decembrī DV Ziemas Svētku tirdziņš DV namā.

10. decembrī no pl. 9—13 Latviešu namā TLB dāmu kom. kafejnīca — maiznīca.

11. decembrī Sv. Andreja baznīcā koncerts par labu Sidrabenes jaunceltnei. Piedalās Anita Rundāne, Toronto vanadžu koris Zīle, vīru ansamblis Kalvis un Sv. Andreja draudzes koris.

Visu apspiesto tautu demonstrantu plakātu nesēji ar karogiem dodas uz Pad. savienības sūtniecību Otavā, prasot izvākt padomju okupācijas spēkus no varmācīgi sagrābtajām zemēm Austrumeiropā, kā arī atbrīvot politiskos ieslodzītos, kas prasa cilvēka tiesības. Foto: Aleksandrs Kalniņš

Plašas demonstrācijas Otavā

(Turpinājums no 1. lp.)

krievu kaŗaspēka izvākšana no Baltijas valstīm; neatkarības atjaunošana Baltijas valstīs un cilvēka tiesību ievērošana, kā tas paredzēts Helsinku noligumā.

Demonstrācijas laikā pārsteidza ziņa no Maskavas, ka Pad. savienības pasludinātā amnestija ieslodzītajiem neattieksies uz prominentiem disidentiem, tā lieku reizi apliecinot cilvēka tiesību ignorēšanu okupētajās zemēs.

Tumsai iestājoties, sekoja demonstrantu gājiens uz Padomju sūtniecību Otavā, kas atrodas ap divu kilometru no parlamenta ēkas. Gājiens pa plašo Rido ielu virzījās samērā veikli, un policija rūpējās, lai nerastos nekādi incidenti starplaikā. Ielās cilvēku bija samērā maz, ievērojot svētdienu, kad visas sabiedriskās aktivitātes Otavā apstājas.

Nonākot pie vēstniecības nama, policija pavēlēja demonstrēt ielas otrā pusē, tā atstājot labu distanci līdz pašai ēkai. Pat autosatiksme netika pilnīgi pārtraukta.

Protesta gājienu sagaidīja ap 100 Otavas policistu, kas apmēram sešu pēdu atstatumā nostājās uz ielas, tā pilnīgi bloķējot ap 150 pēdu garu nama distanci. Demonstrācija bija skaļa, bet tā noritēja bez sadursmēm. Padomju sūtniecības logi bija aptumšoti, un pirmie divi stāvi aizklāti ar papīru. Nebija manāma nekāda dzīvība, atgādinot „miroņu namu". Sūtniecības kreisajā spārnā atrodas vairākas ķiegeļu ēkas, kurās mitinās krievu darbinieki. Šo ēku apdzīvotāji nevarēja nepamanīt lielo troksni uz ielas un saukļus, kas vērsās pret Padomju tiranniju.

Isi pirms pieciem vakarā demonstrācija nobeidzās, visiem nodziedot Kanadas himnu. Tad sākās atkal ap 6 stundu garais ceļš uz Toronto.

Kanadiešu prese šim gadījumam veltīja pietiekamu uzmanību. Nakošā dienā parādījās rakstu un uzņēmumi vietējā presē. Jo plaši notikumu atzīmēja Otavas jaunāka avīze Ottawa Today. No šī laikraksta demonstrācijas vēroja divi līdzstrādnieki. Uzņemumus vēl izdarīja kanadiešu ziņu aģentūras Canadian Press pastāvīgais darbinieks Otavas birojā. Pēc demonstrācijas CP pārraidīja izdarītos apņēmumus 115 dažādiem laikrakstiem pa visu Kanadu. Televīziju parstāvēja CBC reportieris un filmu operātors.

Lielākā skaitā bija ieradušies radio reportieŗi, kas intervēja etnisko grupu politiskos darbiniekus, arī senātoru Juziku.

Vēl jāatzīmē fakts, ka dienu pirms ievērojamās demonstrācijas pie Kanadas parlamenta ēkas vairākos kanadiešu laikrakstos parādījās Reuters ziņu aģentūras vēsts, ka četri cilvēka tiesību aktīvisti iesnieguši dokumentus rietumu delegātiem Belgradas konferencē, apsūdzot Pad. savienību nelegālā Baltijas valstu okupēšanā.

Šie aktīvisti, raksta minētā ziņu aģentūra, pārstāvot Baltijas Pasaules Konferenci (Baltic World Conference) resp. emigrantu organizāciju Nujorkā. Tajā iekļautas visu trīju Baltijas tautu politiskās organizācijas, ziņo Reutera aģentūra.

Starp vairākiem dokumentiem, kas iesniegti rietumu delegātiem, angļu lielā ziņu aģentūra min vēstuli, kas adresēta pašam Leonīdam Brežņevam, pieprasot Baltijas valstu okupācijas izbeigšanu. Minētajā vēstulē vērsta apsūdzība pret baltiešu rusifikāciju un nemitīgu cilvēku sodīšanu par viņu politiskajiem uzskatiem.

Baltiešu aktīvistiem, kuŗu vārdi Reutera aprakstā nav minēti, bijusi izdevība ar saviem uzskatiem iepazīstināt arī delegātus, kas pārstāv Skandinavijas valstis, ASV, Angliju Rietumvāciju un Holandi.

Baltiešu aktīvisti arī izteikušies, ka viņi iesnieguši savas sūdzības ASV galvenajam delegātam drošības konferencē, kas ir Arturs Goldbergs. Pēdējais protestējis Dienvidslavijas delegātam I. Pesikam par latviešu izraidīšanu no Belgradas konferences sākuma posmā.

Pesiks atbildējis Goldbergam, ka latvieši izraidīti vienīgi tādēl, ka policija šinī gadījumā "pārcentusies" (police overreacted) un nākotnē šādi notikumi vairs neatkārtošoties.

A. K.

1978. GADĀ

14. janvārī komp. Imanta Saksa JUBILEJAS KONCERTS.

11. februārī pl. 19 vīru koŗa Viesturs koncerts Lietuviešu zālē Bloor ielā.

1. aprīlī, sestdien, pl. 19 Toronto vanadžu koŗa Zīle 6. gadskārtējais koncerts Lietuviešu zālē, 1021 College St.

HAMILTONA

19. novembrī 18. novembŗa svinības MacMaster universitātes telpās. Svinīgs akts — saviesīgs vakars.

31. decembrī — Jaungada sagaidīšanas balle Roberts restorānā. Rīko Hamiltonas DV.

BĒRZAINE

27. novembrī pl. 12 TLMM kluba tītaru šaušanas sacensības Bērzainē.

Otra latviešu delegācija Belgradā

PBLA pirmās delegācijas apmeklējums (Mudīte Krasta, Oļģerts Pavlovskis) Belgradā, kā zināms, devis zināmus panākumus, sevišķi ieinteresējot rietumu presi, vācu TV un izraisot ASV valdības protestu pret Dienvidslavijas valdību. Belgradā ieradusies otra PBLA delegācija. Tās sastāvs: valdes priekšsēdis Dr. Ilgvars Spilners, priekšsēža vietnieks Imants Freimanis, LCK Vācijā ģenerālsekretārs Julijs Kadelis. Kā igauņu pasaules apvienības pārstāve reizē ar PBLA delegāciju Balgradā ieradusies Juta Virkma. PBLA delegācijas sastāvā ir arī jaunās paaudzes pārstāvis. Viņam Belgradā speciāls uzdevums, tādēļ vārds pagaidām nav publicējams. Par delegācijas darbu informēs PBLA biroju Vašingtonā. Delegācijas galvenais uzdevums tikties ar rietumu delegācijām un to vadītājiem, tāpat ar rietumu preses, televīzijas un radio pārstāvjiem.

PBLA Inf. birojs

Kopsoli ar māksliniekiem un presi

PRESES BALLE UN RAKSTU UN MĀKSLAS JAMPAMPS TORONTO

Gandrīz likās neticami, ka Toronto vēl kāds uzņemsies lielās pūles atjaunot apklusušās preses balles un Mākslinieku vienības Latvis iecienītos karnevālus, kas katru gadu pulcināja simtiem apmeklētāju. Pēc ilgāka pārtraukuma LPB Kanadas kopas valde un Mākslinieku vienība Latvis šogad vienojās rīkot kopēju vakaru, kas aizstātu abu šo organizāciju apklusušos sarīkojumus. Tāds tad nu bija apvienotais, varētu teikt, lielsarīkojums 5. novembra vakarā, norisinoties reizē visos trijos Latviešu nama stāvos. Tas arī bija vienreizējs notikums Latviešu nama 19 gadu ilgajā vēsturē, kad vienam sarīkojumam aizņemts viss nams.

Kā jau visur, kur piedalās mūsu mākslinieki, visas nama zāles bija bagātīgi dekorētas noskaņai veltītiem zīmējumiem, kuros dzirkstīja asprātīgs humors. Tāpat savu humoru bagātīgi bārstīja gan pašu māju, gan pārnovada rakstu kalpi no ASV, kur bija arī tādi tāli viesi kā Jānis Širmanis un Kurażu Krišs — Dr. Kārlis Zvejnieks no Dakotas. Lielā apmēra Preses pīle, 70 iesriesto lappušu izdevumā, ar daudziem zīmējumiem tekstā, arī bija vienreizējs notikums šejienes preses balles vēsturē. Arī pie tā pūles nebija tauvījuši ne mākslinieki, ne rakstu kalpi.

Arī balles polonēze, kuru vadīja baletmākslinieces Alda Heniša, bija vienreizējs notikums, kad tā devās pa nama kāpnēm visām trim zālēm, kurās katrā augšup un lejup, izvijās caur spēlēja savs orķestris un beigās sagriezās vidējā zālē valša virpulī tik cieši, ka bija nopietni jāpadomā, kā tikt atpakaļ savā zālē pie sava galda. Arī priekšnesumi risinājās pa laikam visās zālēs, visilgāk gan augšējā, kur tie ilga turpat divas stundas, ka daži viesi jau jutās „pārbaroti". Nevar nepieminēt arī dzērienu un ēdienu bufetes katrā zālē.

Lai gan viesi varēja uzkavēties visās zālēs, taču katrs labprātāk sēdēja pie sava rezervētā galda un tikai pa laikam aizgāja paciemoties citur. Visvairāk viesu bija izvēlējušies viduszāli, lai gan arī abās pārējās omulības bija liku likām. Ja kāds līdz šim domāja, ka Latviešu nams lielākiem sarīkojumiem ir par mazu, tad šoreiz šis uzskats neapstiprinājās. Uzņemt vienā reizē 400 viesu šim mūsu vecajam kultūras centram nebija nekas.

Visur bija vērojama omulība, draudzīga gaisotne. Ko gan vairāk, ja var labi paēst, padzerties un izdejoties. Nieki, veci mēs tik drīz nekļūsim!

Ho-ho

Latviešu demonstrantu grupa pie parlamenta ēkas Otavā, kuras priekšā deg mūžīgā uguns. Foto: Aleksandrs Kalniņš

SAVIENOTAS VALSTIS

BOSTONA

● Dziesmu svētku rīcības komiteja Bostonā saņēmusi vairākus ziņojumus sagādāt naktsmājas svētku dalībniekiem svētku laikā. Šādi ziņojumi ienākuši no aizjūras dziedātājiem un no Minsteres latviešu ģimnazijas tautas deju kopas Circenītis. Naktsmāju piedāvājumi adresējami A. Treizem, tālrunis 527-3017.

● DV Bostonas apvienība jau vairākus gadus izsūta kopēju svētku apsveikumu. Šogad kopējo apsveikumu zīmēs gleznotājs aklieris Jānis Lejiņš. Šai pasākumā ar vismaz 10 dolaru ziedojumu var piedalīties, norādot, kādam mērķim vai organizācijai ziedojums domāts. Ziedotāju vārdus ierakstīs apsveikumā, ko piesūtīs visiem Bostonas un apkārtnes tautiešiem. Pieteikumi jāiesūta līdz 3. decembrim Jānim Zariņam, 913 E. Forth St. So. Boston, MA, 02127. Čeki rakstāmi uz DV apvienības vārda.

J.Z.

INDIANAPOLE

● Mācītājs P. Nesaule salaulājis Ievu Sijāti, kas ilgus gadus savu patapas laiku ziedojusi jaunatnes sporta nodarbību vadībai, ar inženieri Dāvidu Dženksonu. Līgava ir korp. Imeria filistre.

● Kuplā skatītāju saimē sirsnīgi pateicās Amerikas latviešu teātŗa Vašingtonas ansamblim par augstvērtīgo R. Blaumaņa Trīnes grēku saspēli. Bija ko priecāties.

● 1. latviešu ev. lut. draudzes izkārtojumā rakstniece Irma Grebzde 22. oktobrī baznīcas sabiedriskajās telpās stāstīja par savu dzīvi un kā Dievs viņai palīdzējis atgūt dvēseles mieru un veselību, bet svētdien, māc. T. Gulbja vadītajā dievkalpojumā no pults iztirzāja bībeles vēsti par Jēzu, kas dziedinājis spitālīgos.

Vgs

ŅUJORKA

● Gleznotāja Alfreda Krūkliņa 65 gadu jubilejas izstādes atklāšanā DV namā 23. oktobrī bija ieradušies ap 150 apmeklētāju. Izstādi atklājot, A. Treibergs sveicināja no Ņujorkas un Filadelfijas māksliniekiem. Bija arī vairāki citi apsveicēji. Jubilārs savā runā atcerējās Latvijas patstāvības laika gaitas, izceļot savas dzīvesbiedres Elzas atbalstu.

● Radio raidītājs WOXR Ņujorkā 20. oktobrī pārraidīja interviju ar Aldi Lagzdiņu un Džudīti Bleizeri, kas dziedāja vairākas A. Lagzdiņa aranžētās tautasdziesmas. Intervija saistījās ar abu mākslinieku tuvējo koncertu Ņujorkā. Programma sagatavota 10 mēnešos.

● Atzinīgus vārdus par Alda Lagzdiņa un Džudītes Bleizeres koncertu sniedz laikraksta New York Times mākslas kritiķis. Mūzika bijusi brīnišķīga, kur māksliniecciskais neesot aizklājis tautisko. Ne tikai dziedātājas sudrabainā balss iepriecinājusi klausītājus, bet arī labā latviešu valodas izruna.

Vk

Šogad kopīgu sarīkojumu „Preses balle un Jampamps" 5. novembra vakarā Torontō rīkoja LPB Kanadas kopa ar mākslinieku vienību Latvis, aizņemot Latviešu nama visus trīs stāvus. Attēlā laikraksta Latvija Amerikā un Ambera spiestuves ceptās preses pīles Kanadas kopas valdes priekšsēdim O. Liepam (pa labi), pasniedz abu šo uzņēmumu vadītājs E. Treilons. Kreisajā pusē dzīvā „preses pīle" Maija Ķuze. Apakšējā attēlā viesi no ASV un vietējie preses darbinieki noklausās priekšnesumus. Pie galda no kreisās: M. Čulītis, I. Liepsala (ASV), mākslinieks O. Grebže, M. Kovaļevska (ASV), V. Sidare un K. Sidars.

Foto: J. Ligers

PATEICĪBA

Izsaku sirsnīgu pateicību visiem, kas piedalījās mana mīļā vīra

RUDOLFA ILENA

izvadīšanā uz pēdējo dusu. Mīļš paldies mācītājam Jurim Cālītim par skaistajiem atvadu vārdiem, kā arī ērģelniecei Editei Ozolai-Timermanei par skaisto ērģeļu spēli. Paldies visiem radiem, draugiem un paziņām par skaistajiem ziediem un līdzjutības apliecinājumiem.

Dziļā pateicībā

sieva M. Ilens

Richardam Kronbergam 80 gadi

Toronto šajās dienās 80 mūža gadus sasniedzis Richards Kronbergs, bijušais Latvijas jaunsaimnieku un sīkgruntnieku partijas ģenerālsekretārs, Latvijas bankas diskonta komisijas loceklis, Zemes bankas padomes loceklis un viens no akadēmiskās vienības Austrums vecākajiem biedriem.

R. Kronbergs ir zemgalietis, dzimis 1897. g. 24. septembrī Vecsaules pagasta Dzilnās kā saimnieka dēls. Rīgā studējis tieslietas Latvijas universitātē, 1919. gadā iestājies atjaunotā studentu vienībā Austrums. Jubilāra vecākais dēls Gunārs, kas iestājās Latviešu leģionā brīvprātīgi, 17 gadu vecumā kritis 1944. g. Ziemsvētku kaujās Kurzemē. Toronto dzīvo meita Aina Zūle un jaunākais dēls — ilggadējais sabiedriskais darbinieks (arī LNAK valdes priekšsēdis) Tālivaldis Kronbergs ar ģimenēm.

R. Kronbergs, būdams 12 gadus Jaunsaimnieku un sīkgruntnieku partijas ģenerālsekretārs, ar savu aktīvitāti pratis ieinteresēt un iesaistīt partijā lielāku skaitu jaunu biedru. Pirms 1934. g. 15. maija šai partijai bija 634 aktīvas nodaļas visā Latvijā.

Pēc iecelošanas Kanadā R. Kronbergs piedalījās demokratisko partiju birojā, kurā bija 7 bij. politiskās partijas; kādu laiku kopā ar dēlu darbojās arī LNAK padomē.

Jubilāru dzimšanas dienā bija ieradies sveikt prāvs pulks akadēmiskās vienības Austrums locekļu. **Rd.**

Richards Kronbergs

Maskava nespēj sacensties ar Rietumiem

Rietumi ar interesi vēroja Kremļa gatavošanos Krievijas apvērsuma sešdesmitajiem gadasvētkiem. Kā jau jubilejas gadā, Sarkanajā laukumā Maskavā bija paredzēta liela apmēra militārā parāde, lai padižotos ar Pad. savienības militāro spēku — smagajām stratēģiskajām 122 un 152 mm raķetēm, artilērijas pašgājējām haubīcēm, bet galvenais — pirmo reizi parādot atklātībai jaunos T-72 tankus, kas ir zemāki, platāki, vieglāki un ar mazāku apkalpi nekā līdzšinējie kaujas tanki.

Rietumnieku lietpratēji tomēr pārliecināti, ka Rietumvācijas jaunākais Leoparda tanks nebūt neesot vājāks par krievu jauno T-72, bet amerikaņu MX-I kaujas tanks ar savu kaujas uguns iedarbību pārspēšot visus. **Vgs**

Nikno gadu gaismā

(Turpinājums no 9. lp.)

aprakstīti tikai tāpēc, ka no toreizējiem cīnītājiem vairums vairs nav dzīvi, bet dzīvie ienaidniekam ir kļuvuši nesasniedzami, nenotveŗami.

Vispārīgi interesantais, vēsturiskais, dzīvojot savas tautas un zemes mīlestībā, jāzina. Tomēr, ja daži mūsu vidū domātu: piemineētais nav reālitāte, nav un nekad vairs nebūs nepieciešams turpmākam liktenim, tad tas brīvprātīgi ir sācis aiziet projām pa laikmeta neceļu, kuŗu mums un visiem latviešiem krievu uzdevumā projektē Rīgā, Gorkija ielas komiteja. Godinot visu brīvības cīnītāju sintezi — nacionālo partizāni Augšzemē, Vidzemē, Kurzemē, Latgalē, jāpatur acīs stunda kādreiz rītā, kad tauta atkal kļūs partizāni un krievi, nolādēdami krievu komūnistus, bēgdami atgriezīsies atpakaļ savā Krievijā, tāpat kā mēs mūžīgi tālāk paliksim savā dabīgajā dzīves telpā — Latvijā, un pāri naidam, pāri sāpošajiem kapiem ar laiku varbūt vēl kļūsim otram nepieciešami kaimiņu.

Gādājiet, lai šīnīs Ziemas svētkos jūsu svētku saiņi pienāktu laikus.

Nesarūgtiniet savus radus un draugus aizjūras zemēs.

Drošības dēļ pārbaudiet, lai saiņi būtu labi ietīti un nosvērti. Rakstiet adresi skaidri salasāmu vismaz uz saiņa divām pusēm. Neaizmirstiet uzrādīt pasta kodu nosūtītāja adresē. Pārbaudiet pastā, vai jūsu sūtījums ir pareizi apmaksāts Nosūtiet laikus.

Pēdējais datums aizjūras sūtījumiem ir šāds:

Vieta	Vēstules (ieskaitot aizlīmētus apsveikumus	Iespiedumdarbi u.c., ieskaitot neaizlīmētus apsveikumus)		Pasta saiņi	
		Pa gaisa pastu	Pa parasto pastu	Pa gaisa pastu	Pa parasto pastu
Lielbritaniju un Ziemeļīriju	13. dec.	13. dec.	24. nov.	8. dec.	10. nov.
Īriju	13. dec.	13. dec.	24. nov.	8. dec.	10. nov.
Eiropu	8. dec.	8. dec.	11. nov.	2. dec.	21. okt.
Arģentīnu un Paragvaju	8. dec.	8. dec.	20. okt.	1. dec.	20. okt.
Kubu	2. dec.	2. dec.	14. okt.	25. nov.	14. okt.
Haiti un ziemeļu Antiļu salām	2. dec.	2. dec.	6. okt.	25. nov.	6. okt.
Centrāl un Dienvidameriku un Rietumindiju	8. dec.	8. dec.	10. nov.	2. dec.	21. okt.
Afriku	8. dec.	8. dec.	4. nov.	25. nov.	13. okt.
Āziju	8. dec.	8. dec.	10. nov.	25. nov.	14. okt.
Pacifika okeana salām, Austrāliju un Jaunzālandi	8. dec.	8. dec.	4. nov.	25. nov.	14. okt.

Pēdējais datums svētku sūtījumu nosūtīšanai Kanadas adresātiem ir 13. dec. (ārpus vietējā pasta rajona), 17. dec. (vietējā pasta rajonā)

Tautas brivības saucējs

(Turpinājums no 8. lp.)

rakstītājai dāvināja nelaika sūtņa Dr. M. Valtera dzīvesbiedre apciemojumā Kalgarijā, īsi pirms viņas aiziešanas mūžībā.

Veltījumā sūtnim Antons Grāmatiņš raksta: „Šī grāmata izdota bez atļaujas. Drīzāk jau atļauju varētu dabūt no cara cenzora nekā no mūsu vakardienas draugiem un elkiem."

Pasniedz man zobenu, jaunava,
Tēvzemes karogā tītu,
Lai reiz to nāvē un ugunīs
Gadsimtos atraisītu.
(Pasniedz man zobenu)
Tik cerību, cerību nenokauj,
Un sapnī uz dzimteni kājas auj!
(Kurzemes kaujās)

Ilgi klintī noskatos
Zilo kapu mirti;
Ne jau mūžus, tēvzeme,
Būsim jūras šķirti.
(Hervikā,, 1945. g. 18. maijā „Hervikā)

Es celšos, kur liesmās
dus dzimtenes mala,
Tur nomirt, tur jaunu
radīt no gala.
(Kattahammarsvikā, 1945. g. maijā—„Uz mājām")

Aicinot Andreju Eglīti par 18. novembŗa sarīkojuma svētku runas teicēju, LNAK devusi retu izdevību Toronto latviešiem redzēt, dzirdēt un tikties ar mūsu tautas lielo brīvības ideju paudēju un sargātāju.

Tuva un draudzīga sanākšana, tiekoties ar lielo dzejnieku, paredzēta 19. novembrī DV namā Toronto DV izkārtojumā.

Ko meklē, ceļiniek,
satrauktu dvašu?
Latviešu tautu, Latviju pašu.
(Kurzemes kaujā)

Tonija Krūka

SAVIENOTAS VALSTIS

GRAND RAPIDI

● 3. oktobrī 63. g. vecumā Bladžeta slimnīcā mirusi Vera Dzeguze, dzimusi Misas pag. Bauskas apriņķī. Dzimtenē strādājusi par žēlsirdīgo māsu Kuldīgā un arī trimdā. V. Dzeguzes vīrs, pamatskolas pārzinis un virsnieks, kritis 2. Pasaules karā. Nelaiķi guldīta Vudlavna kapsētā, izvadīja māc. J. Lazda un māc. J. Mednis. Viņa atstāj dēlu un meitu ar ģimenēm un brāli Grand Rapidos.

● Vienības draudzes bazārā bija ieradušies turpat 60 proc. no visiem draudzes locekļiem. Kopējais ienākums no bazāra un pusdienām, ieskaitot iepriekšējos ziedojumus, 1175 dol. Bazāru šinī pašā dienā bija organizējusi arī latviešu katoļu draudze un Grand Rapidu un apkārtnes latv. ev. lut. draudze.

V. Z.

KALAMAZŪ

● Latvijas universitātes atceres aktu Latviešu biedrības namā ievadīja Dziesmuvaras pārstāve Edīte Ūdre, bet akadēmisko runu teica Dr. Arnolds Lode par tematu Ģētes Fausts un mūsdienu cilvēks. Vēl piedalījās Austra Balka ar savu dzejoļu lasījumu, Daira Kalnāja-Langena — klavieŗu solo, Emma Reinvalde ar dziesmām un prof. Valdemārs Rušēvics ar vijoles solo D. Langenas klavieŗu pavadījumā.

● Māc. P. Kļaviņa stāstījums un 3 filmu izrādes par komūnistu cietumiem un cietumniekiem 17. oktobŗa vakarā biedrības telpās bija saistījis tuvu pie 150 klausītāju. Sarīkojumu organizēja Latviešu biedrība. Ziedojumus par ieeju 262 dol. apmērā nodeva Gaismas akcijas darbam.

● ALT Vašingtonas ansambļa izrādi Trīnes grēki 18. oktobrī bijušās Centrālās vidusskolas teātŗa zālē noskatījās 260 apmeklētāju. Izrāde ar savu augstvērtīgo spēli saistīja, ko apliecināja ilgie aplausi un pasniegtie ziedi. Izrādes dienā pie ieejas vidusskolā uz speciāli apgaismotas reklāmu vitrīnas bija lasāms: „Vašingtonas latviešu teātŗa izrāde". Dzīvajā pilsētas satiksmē tā vērsa gaŗāmbraucēju uzmanību.

● Gaŗezera draugu saimē jau iestājušies P. Austriņš, V. Miķelsons, I. Rituma, F. Ritums un K. Brūveris. Ar šo biedru iemaksām ir iecerēts celt Gaŗezera vidusskolas internāta ēku.

● Latviešu biedrība rīko izlozi, lai rastu līdzekļus nama uzturēšanai. Visi tautieši aicināti to atbalstīt. Pagājušā gadā nama uzturēšana izmaksājusi 3780 dol., bet no īres ieņemti tikai 1370 dol., iztrūkums segts ar citiem ieņēmumiem. Arī šogad vajadzīgas piemaksas, ko ar izlozes ienākumiem varēs segt.

V. B.

DĀVINĀSIM ZIEMSVĒTKOS
LATVIEŠU KAŖAVIRU DZIESMAS

Jauno (6-to) skaņu plati — cena $7.50,
kā arī pārējās pieprasiet grāmatgaldos,
vai rakstot: Mr. I. Helguts
10 Muirhead Rd., Apt. 2302,
Willowdale, Ont. M2V 4P9, Canada

Lūdzu piesūtiet skaņu plati Nr..... Skaits.....
Mr., Mrs, Miss* .....
.....
.....
Pievienoju čeku, Money order, naudā $.....
Paraksts .....
* Nevēlamo svītrot.

Atvadu brīdī klusi čukst lūpas:
Salda lai dusa — Tev tālāk iet liegts.

Par pēkšņi dzīvei atrauto mūsu mīļo

Astrīdu Ingrīdu Lasis

dzim. Janitens

Vēl tavus soļus glabā
ik taka pagalmā.
Tavs tēls un mīļie vārdi
Mums paliek atmiņā.

Mīlestībā skumst:

māte, māsa Alda ar Uldi,
brālis Āris un Guntis ar Ligitu,
vecā māte un vecais tēvs

Dieva mierā aizgājusi mūsu mīļā māte

Broņislava Pizičs

dzim. Stirāns

dzimusi 1897. gada 24. martā Sakstagala pag.,
mirusi 1977. gada 17. oktobrī Montrealā.

Es esmu augšām celšanās
un dzīvība, kas tic uz
mani, tas dzīvos, kaut arī
jau būtu miris.

Viņu mīļā piemiņā paturēs

meitas, znoti, mazbērni, mazmazbērni,
radi un draugi Kanadā, ASV un Latvijā

Mūžīgā mierā aizgājusi mūsu mīļā

Alvine Palkavnieks

dzim. Cīmurs

dzimusi 1887. gada 28. aprīlī Gaujienas pag. „Mārtiņos",
mirusi 1977. gada 29. oktobrī Toronto.
Apglabāta 2. novembrī Toronto, Park Lawn kapsētā.

Tuvāk pie Dieva kļūt
Sirds ilgojas . . .

Mīlestībā piemin

meitas, znoti, mazbērni un ģimenes

Mūsu atbrīvošanas cīņu līdzgaitnieks virsnieka vietnieks

Roberts Aperitis

dzimis 1899. gada 6. februārī Grašu pagastā,
miris 1977. gada 15. oktobrī Mineapolē, ASV.

Zeme mīļotā, dārgā, jel dzirdi;
Burvis jauns skauda mājās man tikt,
Tagad nesu es dziestošo sirdi
Tev pie kājām uz altāŗa likt.

Viņu mīļā piemiņā paturēs

Valmieras kājnieku pulka bijušie kaŗavīri

(54. turpinājums)

Pastalnieks satrūkās, bet Lūcija to nepamanīja. Lūk, kas jautrajai atraitnei bija padomā! Padod tikai velnam vienu pirkstu, un tas paņems visu roku, varbūt beidzot arī sirdi. Pastalnieks dēlam par pamāti tikai joka pēc bija ieminējies, lai to sabiedētu, bet nu žiglā un izmanīgā vāvere bija gatava pārkost pat visciešāko riekstu.

Pastalnieks beidzot pats sev atzinās, ka viņš tik ciets rieksts varbūt nemaz nebija, ko Lūcija nevarētu pārkost. Varbūt nebūtu nemaz par ļaunu kādu laiku salikt kofeŗus kopā? Lūcija bija ar mieru salikt kopā ne tikai kofeŗus, bet arī savu un Pastalnieka vasarnīcu un abas mājas pilsētā. Kas tas būtu par kapitālu, ja to apvienotu!

„Tad nu tikai liksim arī savas gultas kopā un beigta balle," Lūcijai bija laba ideja.

Pastalnieks atminējās nesen pāris kopā pavadītās naktis savā mājā ar Prieduļa kundzi. Vai viņš nebija teicis, ka Priedulene varētu pie viņa uzturēties tikai kādu laiku, kamēr Priedulim dusmas pāries un tas aicinās sievu atpakaļ? Bet nu, kad Lūcija Vāvere bija gatava palikt te visa sava mūža atlikušo daļu, savādi, ka viņš nebija nemaz tik traki satrūcies.

Lūcija arvien biežāk atnāca parunāties par nākotni. Kad Pastalnieks par biežajiem ciemiem brīžiem nevarēja noslēpt skābo seju, dzejniece pārmeta:

„Kad tu agrāk pie manis nāci vai katru dienu, es tevi vienmēr ēdināju ar svaigām zivīm kā roni, bet tagad tu brīžiem atgādini skābu gurķi."

„Vai jau esi aizmirsusi, ka Žirbinskis tavā mājā mani gandrīz uz visu mūžu padarīja par kropli?" Pastalnieks jautāja.

„Arī es biju cietēja. polis man nolaupīja dzintara krelles," Lūcija taisnojās.

„Es tev nopirkšu citas, aizmirsīsim šīs pārestības. Vai nu mazums esam cietuši no svešām tautām," Pastalnieks zinīgi sprieda.

„Jā, nopērc gan man kādu dāvanu vēl pirms kāzām. Kad būšu kļuvusi tava likumīgā sieva, diezin, vai kaut ko no tevis vairs sagaidīšu, bet es nelaunošos," Lūcija aplika savu tuklo roku ap Pastalnieka kaklu. Viņš neomulīgi sarāvās, it kā tam būtu apvijusies gluma čūska.

„Vai tu esi arī padomājusi, ko sabiedrība teiks?" Tūliņ pēc bērēm atkal kāzas!" Pastalnieks izsaucās.

„Tu ar sabiedrību kopā negulēsi!"

„Es jau visus gadus esmu to darījis," Pastalnieks atzinās.

„Es neesmu nekāda atraitne, nomirīs tikai mans paziņa. Tas viss," Lūcija mēģināja Pastalnieku pārliecināt.

„Jā, sadedzināts un caurī"...

„Tu jau mani neliksi sadedzināt, ja nāve kļūdītos un es nomirtu pirmā," Lūcija lūdzās.

„Kāpēc gan ne, lētāk iznāks," Pastalnieku aizkāra dzejnieces egoisms.

„Tu nebūsi tik nežēlīgs," viņa atkal aplika ap Pastalnieka kaklu glumo čūsku un grībēja to noskūpstīt, bet viņš pagrieza galvu tik strauji, ka skūpsts ķēra tikai ausi.

22.

Pēc Pastalnieka pievarēšanas Lūcija gatavojās uz kāzām ar lielu skubu. Pastalnieks beidzot bija piekāpies. Lūcijas māja pilsētā un vasarnīca ezermalā bija liels pienesums viņa trimdas dzīvē, neskaitot vēl dzejnieces trekno bankas kontu, kuŗu viņa šad un tad pieminēja un neuzkrītošā veidā lika saprast, ka tas nav mazais, lai gan savu noguldījumu grāmatiņu rūpīgi slēpa.

„Izgērbties svešā vīrieša priekšā kailai man nav nekas, bet es nevienam pirms nāves neļaušu ieskatīties aiz vākiem savā krājgrāmatiņā," Lūcija atbildēja Pastalniekam, kad tas reiz mēģināja ieskatīties aiz grāmatiņas vākiem.

Nāvei nebija nemaz jākļūdās, lai atzītu Lūciju par nobriedušu vārpu un nopļautu to pirmo, par ko Pastalnieks, kas savu veselību rūpīgi kopa, bija gandrīz pārliecināts. Varbūt jau pēc pāris gadiem Lūcijas vairs nebūs. Tad viņš uzsāks atkal jaunu dzīvi. Aizbrauks uz Floridu un dzīvos kā āzis pa kāpostu lauku. Tādu Lūciju tagad tur diezgan. Vīri nomiruši, nu jārūpējas, kā notērēt atstāto naudu. Kas gan nezina, ka sievas, ilgāku laiku nodzīvojušas par atraitnēm, palaižas dažādām kārībām, kur nu vēl Floridas siltajā klimatā! Čemodānus varēs salikt kopā bez kādiem kāzošanas izdevumiem, kā to tagad Lūcija prātoja.

Pastalniekam galva nemaz nebija jāsakņeŗ. Praktiskā dzejniece, kas vienmēr prata visu rūpīgi izrēķināt un apsvērt, arī savus kāzu izdevumus mācēs apcirpt no visām pusēm. Kad Pastalnieks par to tikai neticīgi pasmaidīja un kaut ko nomurmināja par savu kabatu, Lūcija dusmīgi atcirta:

„Tu domā, ka tev vien ir kabata!"

„Kas ir tava un kas ir mana kabata? Mums taču kopēja manta!" Pastalnieks uztraucās.

„Nepacel balsi jau pirms kāzām!" Lūcija apsauca nesavaldīgo līgavaini. „Varēsi izkliegties, kad būšu tava sieva, pacieties vēl brītiņu."

„Pacieties gan, kad tev taisās ar nazi pie rīkles!"

„Mēs vēl labi nopelnīsim, atļauj man tikai rīkoties," Lūcija mierināja.

Dzejniece Lūcija Vāvere tūliņ sāka rīkoties. Vispirms viņa sastādīja viesu sarakstu, kuŗu vairākas reizes svītrāja, laboja, pārrakstīja un atkal svītrāja. Beigās palika tikai tie, no kuŗiem droši varēja cerēt saņemt lielākas dāvanas. Dažiem viņa pielika jautājuma zīmi vēlākām pārdomām.

Starp graudiem tomēr iezogas arī pelavas, lai cik rūpīgi tos šķiŗo un vētī. Sarakstā bija atstājami arī tādi viesi, kuŗus svītrāt nedrīkstēja, ja nevēlējās veco draudzību kā novalkātu tupeli iemest atkritumu tvertnē. Tādas vecas tupeles bija arī Mārtiņš Priedulis ar savu Mirdzu, latviešu kluba ekonoms Juris Spogulis un vēl daži citi, kuŗus Lūcija uzskatīja par liekēžiem. Bet arī tādiem pasaulē laikam bija jābūt, jo citādi Dievs viņus sen būtu pievācis.

Lūcija jau vairākas reizes bija izsvītrājusi un atkal ierakstījusi Prieduli ar Mirdzu. Viņa to nevarēja ciest par draudzēšanos ar Pastalnieku, kas jau iekāpis tikpat kā brūtgāna svārkos, taču nekautrējās sekretāri aizstāvēt. Beidzot Prieduļu pāris taču palika viesu sarakstā. Pastalniekam savukārt bija iebildumi pret poli Nikolaju Žirbinski, kas sabeidzis viņa kāju Lūcijas mājā un pašai Lūcijai nolaupījis dzintara krelles.

(Turpinājums sekos)

Ilmārs Zelmenis

KAROTĀJU RUDENS

Aiz muguras gaŗi gadi.
Gaidīšanas un veltīgām
cerībām veltīti
velīgi gadi...

Krievzemes purvu dūkstīs un
sniegos,
tēvzemes tīrumu malās,
Prūsijas silos un gūstā drātīs
draugi un — jaunība palika
mums...

Zūd dzīves un citas rodas,
Bet kritušie draugi māj;
mūs mudina, sauc.
Dzīvo un mirušo tiekšanās
saulrietos izplēn —

Citi vēji un mūži laiku lokos
Daugavas krastos tautai
taisnību sēs!

Rudens miglā un rēgainos
sapņos vecajiem kareivjiem
ļauts vēl to jaust.

Modris Lorbergs

LAISKĀ STUNDA

Gaisma caur logu
kavēdamās izslīd
un paslēpjas
pagalma koka pazarēs,
bet krēsla no kaktiem
iezogas plāna vidū —
Abas izmijas kā divas
klusētājas māsas.

Stāstu pavedieni šķetinās,
savijas, izmanās,
un vietas, sejas,
laiki un notikumi
krustojas un atraisās
kā ceļi un samezglotas dzīves,
lai tad izristu un paslēptos
notāļos kaktos,
palodzēs, aizdurvīs — — —

Krēsla, viena palikusi,
plāna vidū klusē,
un baidās sadzirdēt
pirmos gaiļus rītu saucam.

Edvarts Tūters

...KĻŪSI TEKULIS

Vai tu sāpju dzelts
Vai laimes apreibis, —
Būs tavs guvums velts
Ja esi aizmirsis
Tautu, tēvuzemi.

Avots dievīgais
Tik veldzē saviešus,
Svešais — tam tukšs gaiss.
Ej, zinies tikumus —
Sensenus likumus.

Jauns nāks palu laiks.
Un dienas maināsies:
Cietais — pārtaps maigs;
Uz mājām putni skries,
Kas dzīvs —tas līdz tiem ies.

— Tu, kas svešumu
Dziļi apkampis,
Kļūsi tekulis —
Kam māju nav nekur.

RELIĢISKĀ DZĪVE

Mācītājs K. Avotiņš

Sargāsim savas ticības vērtības!

Mūsu laikmets ir liela nemiera un lielu pārmaiņu laikmets. Jauni, sveši uzskati un atziņas virmot virmo ap mums un ietekmē visu mūsu dzīves norisi, to pārvērtejot un pārkārtojot. Tādas vecas un pārbaudītas vērtības kā ticība Dievam un kristīgā dzīves ziņa, kuŗu svētība cilvēku dzīvē jau sen pierādījusies un atzīta, tiek apšaubītas, nonicinātas, atmestas. Stāvokli paasina tas, ka šis laikmets padarījis cilvēkus prasīgus un nepacietīgus. Kristīgā dzīves ziņa turpretim prasa lēnprātību un pacietību.

Mēs, kas atzīstam Dievu, nevaram pievienoties tām modernajām mācībām, kas apgalvo, ka Dieva neesot. Jādomā, ka Dieva noliedzējiem ir savi nolūki; kādēļ gan citādi viņi postītu mierīgo dzīvi, kuŗā paši arī iekļauti? Ar saukli „Dieva nav" var segt izlaidību, kārības un noziegumus.

Kāda top dzīve, ja Dieva nolikto kārtību neņem vērā„ mēs labi zinām no pašu pieredzes un no diendienā dzirdētā un lasītā. Sekas Dieva noliegšanai. Dieva vārdu nonicināšanai, Kristus pestīšanas spēka neatzīšanai ir dzīve vienās bailēs par savu godu, mantu un dzīvību. Launums plešas plašumā visādos neiedomājamos veidos un picaugošā ātrumā.

Ko lai stādām pretī visam tam, kas jau kā organizēts bīstams spēks apdraud kristiešus un mierīgu drošu dzīvi visā pasaulē? Kā pasargāsim sev, savai tautai un cilvēcei vispār tās vērtības, kas līdz šim veidojušas dzīvi un sadzīvi savstarpējas cieņas una uzticības gaisotnē, Kristus apgarotas mīlestības un sirds skaidrības ideālu turot svētu?

Pasaules sajukumam pretī liksim gribu atzīt Dievu, sekot Kristus aicinājumiem un apustuļu mudinājumiem, vadoties no tās patiesības atziņas, ko Dievs mums atklājis savos vārdos, kas ir mūsu Svētie raksti, kuros atrodam svētīgas pavēles, gudrības pilnas pamācības, labestības apgarotus mudinājumus un Dieva žēlastības apsolījumus.

Palāvībā Dieva un Kristus vadībai dosim savam garam virzienu pa kristīgās mācības ceļu un tai pašā ceļā vadīsim savus bērnus! Ļausim, lai Dieva Svētais Gars Dieva vārdu gaismā apskaidro mums sirdi un prātu saredzēt un saprast, ka tikai tur ir Dieva svētība, kur valda Kristus ar savu patiesību un žēlastību! Tad mūs neietekmēs balsis, kas noliedz Dievu, Viņa mīlestību un žēlastību un nonicina tās izpausmi cilvēku dzīvē.

Kristīgā dzīves ziņa prasa arī darbus, jo ticība bez darbiem ir nedzīva (Jēk. 2,20), kā arī apustulis Pāvils saka:

Mēs esam radīti labiem darbiem, lai mēs tajos dzīvotu (Efez. 2,10).

Kristīgā ticība kārto ne tikai cilvēku attieksmes ar Dievu, bet arī cilvēku attieksmes citam ar citu. Blakus bauslim, ka mums būs mīlēt Dievu, Jēzus kā līdzīgu nostāda otru, — ka mums būs savu tuvāko mīlēt kā sevi pašus (Mat. 22, 37 — 40).

Tātad mūsu kristīgā ticība nav tikai savrupgājēju un vientuļnieku iegremdēšanās svētās domās par Dievu, bet arī svētīga sadzīve cilvēkiem savā starpā. Tad pilnveidojas cilvēkos labestība; tad cilvēki spēj cits citam līdzi just, cits ar citu dalīties dzīves vajadzībās, kopīgi Dievu lūgt, kopīgi Dievam pateikties un stiprināties ticībā, kas tos dara stiprus dzīvei. Tā bija pirmā kristīgajā draudzē (lasi Apustuļu darbu grām 2. 44 — 47 un 4,32 — 35), tā būtu pareizi un svētīgi arī tagad.

Tādēļ ir vajadzīga draudze kā kopīga kristīgās dzīves vide savstarpējai celsmei un ietekmēšanai uz lielāku pilnību. Vajadzīga arī baznīca kā draudžu dzīves saskaņotāja un vaditāja.

Jo ciešāka būs mūsu kopība, jo labāk spēsim pasargāt sev tās vērtības, ko Dievs cilvēkiem devis svētīgai dzīvei.

Vienprātība audzina draudzi

„To es izlūdzos, lai jūsu mīlestība viemēr vairāk un vairāk pieņemas atziņā un izmanā, ka jūs svarīgāko pārbaudāt, lai Kristus dienā būtu tīri un nevainojami, ieguvuši pilnīgu Jēzus Kristus taisnības augli Dievam par godu un slavu." — Fil. 1:9 - 11.

No apustuļu darbu grāmatas redzams (16:12), kāds bija sākums kristīgai draudzei Filipu pilsētā. Izrādās, ka Filipu draudze bija viena no tām draudzēm, kas Pāvilam bija vismīļākā, ne jau tāpēc, ka draudzē visi locekļi būtu bijuši eņģeļiem līdzīgi, nē, bet staro Pāvilu un filipiešiem bija nodibinājusies garīga sadraudzība, kas pastāvēja, kamēr vien Pāvils dzīvoja. Pāvils lūdza Dievu par visām draudzēm, bet viņa lūgšana par filipiešiem ir īpatnēja lūgšana, jo tā koncentrējas mīlestībā.

Tātad šīs lūgšanas galvenais temats ir mīlestība:

„To es lūdzu (to es izlūdzos), lai jūsu mīlestība..."

Šī mīlestība nav nekāda sentimentālitāte, vai jūtu uzplūdums vietā, laikā, nelaikā, vai zirāmas patikas parādīšana izmak'ētām personām, citas ignorējot.

Šī mīlestība skaŗ cilvēku visās tā attieksmēs pret Dievu, līdzcilvēkiem un pašam pret sevi. Šī mīlestība izteicas pašaizliedzīgā dzīvē.

Otrkārt, mīlestībai jāpieņemas, tas ir, jāaug:

„To es izlūdzos, lai jūsu mīlestība vienmēr vairāk un vairāk pieņemas..."

Tātad filipiešiem jau ir mīlestība ar to faktu vien nemietiek. Mīlestība tapa iedēstīta filipiešu sirdīs, kā iedēsta stādus. Stādiem jāaug. Ja tie neaug, tie ir nedzīvi stādi. Iedēstītai mīlestībai jāaug, jāpieņemas, un ja tā neaug, tā sarūk un izbeidzas. Vārds, kādu lietoja Pāvils, nozīmē „plūst pāri no pilnības", „izceļas ar bagātu saturu". Un tam jānotiek ne tikai šad un tad jānotiek ne pie tam ne vienā un tai pašā saņēmērā, bet „vairāk un vairāk".

Garīga mīlestība ir augoša mīlestība. Tā plūst pāri sirds trauka malām ne tikai pret tādiem, kas man patīk, kas mīl mani, bet jo vairāk pret tiem, kas man nepatīk, jo tie ir vai nu mani pretinieki, vai konkurenti.

Pāvils pieved konkrētu piemēru. Filipu draudzē bija divas garīgas māsas, laikam ievērojamas un iespaidīgas draudzes dzīvē un darbā, bet tām trūka vienprātības: „Euodiju es skubinu un Sintichu es skubinu būt vienprātīgām iekš tā Kunga." Par ko viņu domas dalījās, mums nav teikts. Bet mēs droši varam secināt, ka mīlestība rada vienprātību, un tikai mīlestības vienprātība audzina draudzi.

Treškārt. Pāvils sasaista mīlestību ar atzinu un izmanu. Atzina ir tā, pie kā es nonāku pēc ilgas domāšanas. Kad es esmu visus iespējamos „par un pret" izsvārstījis, tad es taisu slēdzienu, un šis slēdziens ir mana atzina par kādu lietu. Tad es saku „Es zinu, es esmu pārliecināts".

(Turpinājums 17. lp.)

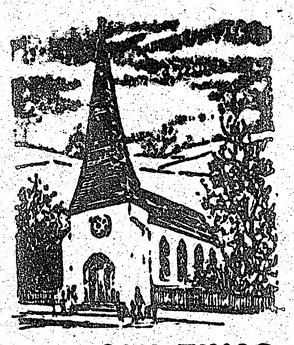

BAZNICU ZIŅAS

TORONTO

Māc. I. Gaide, 12 Worthington Cress., Toronto 21, Ont., tālr. 766-5525. Sv. Jāņa draudze, tālr. 921-3327, 280 Balmoral Ave.

Māc. I. Gaide sastopams baznīcas kancelejā otrdienās un ceturtdienās no pl. 9.30 līdz 12 no rīta, bet trešdienās no pl. 18—20 un piektdienās no pulksten 17—20. Pārējās dienās pēc iepriekšējas norunas. Draudzes kanceleja atvērta otrdienās un ceturtdienās no plkst. 12—20 Dievkalpojumi notiek katru svētdienu pl. 11 no rīta.

13. novembrī pl. 11 Varoņu atceres dievkalpojums. Mūzikālā daļā dziedās sastādītais vīru kvartets.

18. novembrī p-. 19.30 Latvijas neatkarības dienas atceres dievkalpojums visām draudzēm Sv. Andreja baznīcā.

20. nov. pl. 11 Mirušo pieminas dienas dievkalpojums ar dievgaldu. Archibīskaps A. Lūsis un māc. I. Gaide.

27. novembrī pl. 11 1. Adventa svētdienas dievkalpojums.

Māc: J. Cālītis. Sv. Andreja draudze, tālr. 924-1562, Carlton St. un Jarvis St. krustojumā, Toronto, Ont., M4G 1V8. Tālr. Toronto. Mājā 8 Rolland Road, 482-5743. Biroja stundas trešdienās no pl. 10—12 un 18—20, ceturtdienās no 10—12. Citā laikā iepriekš sazinoties.

Ticības jautājumu stundas — Ceturtdienu vakaros pl. 19 novembrī — Sv. Andreja baznīcā. Vada māc. I. Gaide un J. Cālītis. Visi sirsnīgi aicināti!

13. novembrī pl. 11 dievkalpojums. Māc. Ā. Čops.

13. novembrī Koncertapvienības rīkotais Bruno Skultes simfoniskās poēmas — mistērijas DAUGAVA uzvedums Apvienotais Ņujorkas latv. un Rotas koris, dirigents Andrejs Jansons.

18. novembrī pl. 19.30 Latvijas neatkarības dienas atceres dievkalpojums, kopīgs visām Toronto draudzēm. Draudzes koris.

20. novembrī pl. 14 Mirušo piemiņas dienas dievkalpojums ar dievgaldu.. Draudzes koris.

27. novembrī pl. 11 1. Adventa svētdienas dievkalpojums. Dziedās tenors Ž. Zentiņš Pēc dievkalpojuma draudzes pēcpusdiena ar programmu.

Māc. A. Briedis, 44 Marilyn Cr., Toronto 16, tel. 757-2739. Toronto Austrumu ev. lut. latviešu draudzes dievkalpojumi notiek Sv. Barnaba baznīcā 361 Danforth Avenue.

13. novembrī pl. 13.30 dievkalpojums Grace United baznīcā Bramptonā.

20. novembrī pl. 13 Mirušo piemiņas dienas dievkalpojums ar dievgaldu; svētdienas skola.

27. novembrī pl 13 1. adventa dievkalpojums; svētdienas skola.

Baptistu draudzes dievkalpojumi svētdienās pl. 16. Bībeles studijas un lūgšanas vakari trešdienās pl. 19.30 Walmer Road baptistu dievnamā.

Māc. priv. Dr. B. Kokins, 100 Sunnyside Ave., tālr. 533-9458 Toronto katoļu vienības dievkalpojumi notiek Kristus Augšāmceltāsnās (lietuviešu) baznīcā 1021 College Str. Dievkalpojumi katra mēneša otrā svētdienā pl. 1 dienā.

HAMILTONA

Hamiltonas latviešu ev. lut. Kristus draudze 18. Victoria Avenue South. Māc. K. Kuškēvics, 55 East 44th St., Hamilton, Ont. L8T 3G8, tālr. 385-9838.

Māc. K. Kuškēvica runas stundas baznīcas telpās ceturtdienās no pl. 7.30 —9.30. Tālr. 527-5810. Ieeja birojā no baznīcas aizmugures.

13. novembrī pl. 10.30 bērnu dievkalpojums, svētdienas skola un bībeles klase. Pl. 11 draudzes dievkalpojums. Kaŗā kritušo piemiņa

18. novembrī pl. 19 Valstssvētku atceres dievkalpojums; viesis māc. E. Ķerģis, māc. K. Kuškēvics, koris. Dziesmu lapiņas. Pl 20 — Latviešu skolas akts.

MONTREĀLA

Prāv. A. Vetiņa, 2625 Rosedale Ave., Montreal H4B 2G6 P.Q. Tel. 489-2224. Montreālas latviešu ev. lut. Trīsvienības draudze, Sv. Jāņa baznīcā, 6345 Marcil Ave.

13. novembrī pl. 13.30 dievkalpojums.

18. novembrī pl. 19.30 dievkalpojums; dziesmu lapiņas; mūzikāli priekšnesumi.

20. novembrī pl. 13.30 Mirušo pieminas dienas dievkalpojums ar dievgaldu; dziesmu lapiņas.

27. novembrī, pl. 11, 1. adventa svētdienā, Ziemsvētku laika ieskaņu svētbrīdis draudzes namā; sekos sadraudzības stunda lejas zālē

OTAVA

Māc. E. Lange, 384 Pleasant Pk. Rd., tel. 733-3906, Otavas latv. ev.-lut. Miera draudzes Sv. Pētera lut. baznīcā, 400 Sparks ielā.

13. novembrī mācītājs kalpo Soo draudzē.

19. novembrī pl. 18.30, Sv. Pētera ev. lut. baznīcā, 400 Sparks ielā Astoņpadsmitajam novembrim veltīts dievkalpojums un koncerts. Dziedās A. Holcmane (soprāns) Ieeja pret labprātīgiem ziedojumiem sākot ar 3 dol., pensionāriem un studentiem 1.50 dol., bērniem līdz 14 gadiem ieeja brīva. Kafija un maizītes.

20. novembrī pl. 14 Mirušo pieminas dievkalpojums ar dievgaldu.

27. novembrī pl. 14 1. adventa dievkalpojums.

4. decembrī pl 14 Otrā adventa dievkalpojums.

11. decembrī pl. 14 Trešā adventa dievkalpojums ar dievgaldu.

Latviešu misijas radio raidījums

„BRITIŅŠ AR DIEKU"

Nepārtraukti 22. gadagājumā

Katru svētdienas rītu no pl. 9 — 9.30

Vilnis 1270 AM

No Niagaras WHLD raidītāja

Vadītājs A. Laksmanis, 106 Dorset Rd. Scarborough, Ont. Tālrunis 261-4218

PRIEKA VĒSTS

Kristīgs latviešu radio raidījums katru svētdienu pl. 2.45 pēcp. no Niagaras WHLD raidītāja

Vilnis 1270 AM

Vadītājs Dāvids Mikelsons 60 Stevenson Rd., Rexdale, Ont., tālrunis 749-0832

KLAUSAITIES GARĪGOS RAIDĪJUMUS

Global TV 6. un 22. stac 100 Huntly Str., Toronto, no pirmd. — piektd. pl. 9.30 no rīta, sestd. pl. 10 no rīta. Bufalo TV stac. 29, 700 Club ik dienas pl. 11.30 no rīta un pl. 9.30 vakaros.

Radio FM CBN 107.7 2 stundas. Tel. 889-3126.

„Cilvēks nedzīvo no maizes vien, bet no katra vārda, kas iziet no Dieva mutes". **Mateja ev. 4—4.**

Klausaities latv. radio raidījumu katru svētdienu pl. 2.45 pēcp. no Niagaras WHLD raidītāja. Vilnis 1270.

DAŽĀDU ZIEDU MEDUS

dabīga, nepasterizēta

Ziedputekšņi (Pollen)

Peru pieniņš (Royal Jelly) no

ĒRGĻU LIGZDAS DRAVĀM

30 Dewson St., Toronto 17. Tālr. 534-0563

EGLĒSNESTS

BĒRZIŅŠ Realty Ltd. Arnolds un Herberts Bērziņš

NEKUSTAMI ĪPAŠUMI, APDROŠINĀŠANA UN NOTĀRS

226-6950 — 5385 Yonge St. Suite 28, (Northtown Shopping Plaza) Willowdale, Ont.

445-5325 — 72 Northdale Rd. Willowdale, Ont.

sovereign GENERAL INSURANCE COMPANY LIFE ASSURANCE COMPANY

BROADVIEW WOOLS, ARTS & CRAFTS

Īpašn. Elza Avots

Veikali Toronto:

674 Broadview Ave., pie Danforth, tel. 469-2005

9 Queen St. East, pie Yonge ielas 368-5011

Liela izvēlē īstas un sintētiskas vilnas dzijas, vietējās un ārzemju; aužamās dzijas, vilnas dzīpari. Materiāli dažādu latvisku rokdarbu sagatavošanai, linu materiāli, diegi, audekli, kaneva visādos rupjumos. Dāvanām dažādi rokdarbi un audumi, atsevišķi tautas tērpu gabali. Padomi rokdarbu jautājumos.

Veikali atvērti:

Pirmd., otrd. un trešd. no 9 rītā — 6 vak.;
ceturtd. un piektd. no 9 rītā — 8 vak;
sestdienās no 9.30 rītā — 4 pēcp.

LAIKRAKSTAM **LATVIJA AMERIKĀ**

125 BROADVIEW AVE,, Toronto, Ont. M4M 2E9

Lūdzu sūtiet man LATVIJU AMERIKĀ uz

☐ vienu gadu $25.—
☐ 6 mēnešiem $13.00
☐ 3 mēnešiem $ 6.50

Mr., Mrs., Miss .....

Adrese .....

Jauns abonents ☐ pagarinājums ☐

Čekus lūdzam rakstīt uz

LATVIJA AMERIKĀ PUBLISHING LTD. vārda

SAIŅI UZ BALTIJAS VALSTĪM un P.S.R.S.

Mēs pārsūtām apdrošinātus drēbju un apavu sainīšus līdz 19¾ märc. netto

LIELA MANTU IZVĒLE MŪSU VEIKALĀ

Biroja laiks — pirmd., otrd., ceturtd. un piektdien no pl. 9.00 — 7.00,
sestdienās no pl. 9.00 — 5.00, trešdienās birojs slēgts.

Baltic Exporting Co.

432 Boncesvalles Ave., Toronto, Ont.

M6R 2N5 Tālr.: 531-3098.

PAVASARA LE 1-7353

DELIKATEŠU VEIKALS UN KONDITOREJA

361 RONCESVALLES AVE. Īpašnieks St. ČUKULS

JAUNAS GRĀMATAS

Vilis A. Hāzners — Varmācības torņi, atm. $24.00
A. Eglītis—Kas izpostīja latvisko stūrīti? ilust. $11.00
V. Lapenieks—Dullā Daukas piezīmes, impr. $14.75
V. Saulīte — Dzīvības trauksme, dzejoļi $7.20
Jānis Rudzītis — Raksti $40.00
Ž. Unāms — Kārlis Ulmanis $15.50
A. Bīlmanis — A History of Latvia $25.50
Jānis Jaunsudrabiņs 1877 — 1977 ..... $2.00
Vija Spekke — Rāvējs un Mieriņš $5.00
A. Voitkus — Vēja nestas lapas, rom. $9.00
U. Ģērmanis — Tālu tālumā, lielā plašumā ... $9.00

DAUGAVAS VANAGU GRĀMATNĪCA

491 College St., Toronto, Ont. M6G 1A5.

Tālr. 921-7121

Pasta sūtījumiem jāpieskaita 10%

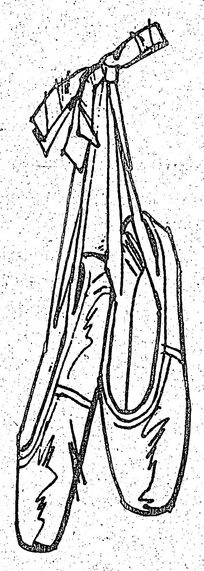

ALDA LIGITA HENIŠS

KLASISKĀ BALETA SKOLA

Uzsāk 1977.-78. gada sezonu
17. oktobrī Sv. Jāņa baznīcas telpās
Toronto

INFORMĀCIJAI ZVANĪT

242-4277

ALDA L. HENIŠS

MEMBER—CANADIAN DANCE TEACHER'S ASSOC.

GARDENIA

FLOWERS & GIFTS

362 Danforth Ave., Toronto, Ont. M4K 1N8

(Pie Chester" pazemja pieturas)

466-1951 vai 466-1502

ZIEDI KATRAI VAJADZĪBAI

LIETIŠĶAS MĀKSLAS IZSTRĀDĀJUMI

ZELTKAĻA A. GUGĀNA ROTAS

Veikals atvērts ceturtdienu un piektdienu vakaros līdz pl. 8 vakarā.

Māra Gugāns-Lūsis

Ja esat nodomājuši iegādāties

JAUNU 1978. GADA AUTOMAŠĪNU

apmeklējiet mūsu SKATES TELPAS

CHEVROLET - CHEVELLE - CAMARO
OLDSMOBILE - CHEVY II - VEGA

Sazinieties nekavējoties ar mūsu latviešu pārstāvi

HANS PLAUDE Tālr. HO 6-1131

Robertson Motors Ltd.

1555 Danforth Av., Toronto 6,

Lasītāju . . .

(Turpinājums no 2. lp.)

nebūt. Svaiga pieeja šajā ziņā jaušama ELJA kongresa rezolūciju ražā."

Nav mans nodoms komentēt arī rakstā izteikto domu, ka „rezolūciju saturs cilvēka veselam saprātam grūti saprotams" ELJA pilnsapulces dalībnieki ļoti labi apzinājās, par ko viņi runāja un lēma resp. nelēma. Diskusijas par visām rezolūcijām ilga daudzas stundas, pirms par tām balsoja.

Ģirts Zēgners ELJA valdes priekšsēdis

Redakcijas piezīme: Par ELJA kongresa rīkošanu Maskavā ELJA 24. pilnsapulcē tomēr bijis divu jauniešu ieteikums, ko atzīst valdes priekšsēdis. Pilnsapulce par rezolūciju nav balsojusi, bet pieņēmusi zināšanai. Tikpat labi par to varēja nobalsot un iesniegumu noraidīt, tad ELJA savu nostāju būtu skaidri apliecinājusi. Patīkami dzirdēt, ka sapulces dalībnieki ļoti labi apzinājušies, par ko lēmuši. Tātad arī par to, ka noraidīta „kā nepieņemama" LCP 1976. g. oktobŗa sesijā pieņemtās rezolūcijas daļa, ka LCP un LCK nevar būt nekas kopīgs ar personām vai organizācijām, kuŗas atzīst pašreizējo varu Latvijā, sadarbojas ar to un pauž pašreizējā režīma Latvijā ideoloģiju trimdas saimē, tāpat trimdas presē, atsaucoties uz preses brīvību! Ja Ģirts Zēgners to būtu vēlējies komentēt, tad nekāda viela „spiegu romānam" neiznāktu. Līdz šim mēs uz ELJA izdarībām neskatījāmies ar humoru, kā to ieteic darīt tagadējais priekšsēdis LA redakcija

BALLE NAV SVĒTBRĪDIS

Sašutumu rada O. Kļavenieka ziņojums par Jaunatnes dziesmus svētkiem LA 22. okt. nr.), kur nodalījumā „balles" viņš ziņo par dievturu svētrītu Tēvzemes daudzinājums. Vai O. K. pats bija šai svētrītā un nevarēja atšķirt, kas ir balle un kas ir svētrīts? Agrumu Pēteris

Sacensības izplatījumā

Kā ASV, tā Pad. savienība veltī lielu uzmanību satelītiem, kas lido augstu tālēs virs mums un no turienes pastāvīgi novēro militārās rosmes viens otra teritorijā, lai tādējādi nodrošinātos pret pārsteiguma militārām akcijām. Pag. nedēļu ASV aizsardzības ministrija pirmo reizi publiski apstiprināja informāciju , ka Pad. savienība sekmīgi izdarījusi sava antisatelīta izmēģinājumus, lai apdraudētu ASV izlūksatelītus. Kijevu satelītu iznīcinātājs esot pietuvojies amerikaņu satelītiem tik precīzi, ka bijis spējīgs tos iznīcināt. Pēc amerikāņu radara novērojumiem krievu satelīts Kosmos — 959 izšauts 21. oktobrī no Plesetskas, bet otrs 26. oktobrī no padomju Juratamas bazes. Vgs

LATVIEŠU NAMS

491 College St., Toronto

IZIRE TELPAS

sarīkojumiem - viesībām
klāj viesību galdus

Tel. 922-2931

Pirms rudens nāk!

Vientuļš tautietis, 48. g. v., vēlas iepazīties ar dāmām no 35 līdz 48 g. vecām, kopīgam dzīves ceļam.

Rakstīt Tautietim Box 376 Morris, Manitoba, R0G 1K0

Novusa spēles DV namā

DV Toronto nodaļas namā 29. un 30. oktobrī nodaļas novusa klubs rīkoja ASV un Kanadas latviešu savstarpējās novusa sacīkstes. Izcīnīja kokgriezēja H. Lapiņa ceļojošo piemiņas vairogu, kas ziedots viņa brāļa, Latvijas meistara novusā, piemiņai. ASV vienība ļoti spēcīgā sastāvā izcīnīja uzvaras visos spēles veidos.

Sieviešu vienspēlēs: ASV 2,5 — Kanada 1,5; sieviešu dubultspēlēs: 1:0; jauktās dubultspēlēs: 3:1; vīriešu vienspēlēs: 38,5:25,5; vīriešu dubultspēlēs 10:6. Kopvērtējumā ASV ieguva 55, Kanada 34 punktus.

ASV spēlētāji bija no austrumu krasta un vidējo pavalstu klubiem, kamēr Kanadu pārstāvēja DV Toronto nodaļas spēlētāji. DV namā slēgtajā vakarā Ziemeļamerikas latviešu novusa apvienības priekšsēdis A. Kandrovičs uzvarētājiem pasniedza ceļojošo balvu, bet individuālos spēlētājus apbalvoja ar K. Ķezbera grāmatu Mana Roma un Meka. Otrā dienā risinājās individuālās sacensības. Dāmu grupā uzvarēja A. Avota (Toronto), atstājot tālākās vietās I. Misjunu un M. Ringu (ASV). Vīriešu spēlēs uzvarēja daudzkārtējais meistars V. Teteris (Toronto), 2. v. L. Šanazarans (ASV), 3. v. E. Vītols (ASV), 4. v. M. Baumeistars (Toronto). Finālā iekļuva E. Caune, zaudējot tikai divas spēles un uzvarot A. Raminu, bet bija spiests dalīt pēdējo vietu. Visvairāk viensitienus ieguva F. Kalve no Čikagas. V. Teteris, kas pasaules meistarsacīkstēs vieglatlētikā „Masters" klasē savainoja kāju, bija paredzējis spēlēt, tikai sestdien, pārstāvot Kanadas vienību, bet tomēr izturēja abas dienas, izspēlējot 128 setus, tā apliecinot sevi par vienu no labākajiem novusa spēles pratējiem. Pēc sacīkstēm A. Kandrovičs uzvarētājus apbalvoja ar DV novusa kluba dāvinātiem H. Lapiņa tautisko motīvu kokgriezumiem.

Novusa spēles notiek trešdienās DV namā. Aicināti arī novusisti no apkārtnes. E. Caune pierādīja, ka vēl ir labi spēlētāji arī starp tiem, kas spēlē tikai mājās vai mazā draugu pulkā. **A. Dzilna**

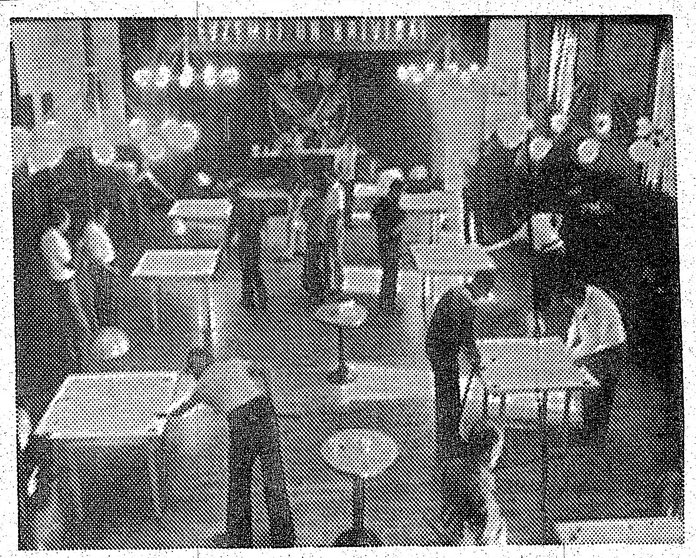

DV namā Toronto divas dienas risinājās ASV un Kanadas latviešu sacensības novusā. Augšējā attēlā sacīkšu laikā DV nama apgaismotajā zālē. Foto: J. Liģers

Brežņeva bailes no konkurences

Par jaunajā padomju konstitūcijā paredzēto viceprezidentu diktātors Brežņevs esot izraudzījis 76 g. veco Vasiliju Kuzņecovu, kas līdz ar 65. g. veco Konstantinu Černenko tagad ieiet politbirojā. Domāja, ka Brežņevs izraudzīs Černenko, jo tas ir jaunāks gados un līdz šim pildīja Centrālā komitejā vispārējā departamenta vadītāja vietu, kuŗa pārziņā ir čeka, vispārējā valsts drošība un partijas administrācija. Acīm redzot, Brežņevs baidās no konkurences un par savu aizgājēju izraudzījies par sevi 6 gadus vecāku biedru, kam, šķiet, būs uzliktas lielāko tiesu tikai reprezentātīvās funkcijas. Politbirojā vietas atbrīvojās ar aizsardzības ministra Grečko nāvi un prezidenta Podgornija krišanu nežēlastībā.

Strādnieku aizstāvji tikai vārda pēc

Latviešu biletena angļu valodā LNA pēdējā izdevumā ievietots *Gunāra Rodes* vēstules tulkojums angļu valodā ar attiecīgiem paskaidrojumiem. Ievietots arī ziņojums par Rīgas ostas strādnieku sodīšanu pag. gadā, par ko informāciju britu arodbiedrību apvienībai iesniedzis kāds arodbiedrības biedrs — latvietis. Līdzīgu iesniegumu izdarījusi arī Zviedrijas transportstrādnieku ūnija. Vēl līdz šim laikam britu arodbiedrību apvienība (TUC) nav atradusi par iespējamu pat apstiprināt vēstules saņemšanu. Liekoties, ka Rīgas ostas strādnieki savu soda laiku spaidu darbu nometnē izcietišot ātrāk nekā viņu biedri Anglijā atbildēšot uz vēstuli. LNA biletena izdošanu materiāli atbalsta LNPL un DVF; tā redaktors jau ilgus gadus ir DV CV ārējās informācijas referents J. Pētersons.

Vienprātība . . .

(Turpinājums no 15. lp.)

nāts, es esmu drošs, ka man ir taisnība." Tā varēja domāt Euodija.

Bet Sintiche arī domāja savu domu un taisīja savu slēdzienu un ieguva savu atziņu, bet viņas atziņa varēja atšķirties no Euodijas atziņas, ko tad? Tas nav nekas jauns. Abas viņas gribēja kaut ko labu darīt, bet katra savādākā kārtā. Draudzes locekļiem par kaut ko var būt dažādas domas, bet šīs domas var pastāvēt viena otrai blakus, ja abu domātāju sirdīs ir mīlestība.

Euodija un Sintiche, katra ar savu domu, var sadzīvot un sadarboties vienā draudzē, ja sirdī ir mīlestība uz draudzes Galvu un uz draudzi, kad draudzi liek augstāk par savām personiskām interesēm. **K. B.**

Stāsta, ka bijušas pārmaiņas bezdarba apdrošināšanā. Kas īsti noticis?

Jaunajā likumdošanā daži pamata noteikumi bezdarba apdrošināšanas (UI) programmā ir mainījušies.

Vispār var teikt, ka noteikumi par piemērotību apdrošināšanai un maksājumiem ir uzlaboti. Tie tagad precīzāki atspoguļo, cik viegli vai cik grūti atrast un paturēt darbu tai apgabalā, kurā bezdarba apdrošināšanas pabalsta pieprasītājs dzīvo.

Parlaments nolēma, ka tiem, kas dzīvo apgabalos ar augstu bezdarbnieku skaitu, jādod zināmas priekšrocības, kamēr tās nav vajadzīgas tiem, kas dzīvo apgabalos, kur darbs vieglāk atrodams.

„Šie noteikumi ir bez šaubām labi, bet ko tie nozīmē tam, kas nupat zaudējis darbu?"

Noteikumi par piemērotību apdrošināšanai mainīsies 4. decembrī.

Apgabalos, kur maz bezdarba, pabalsta pieprasītājiem būs iāstrādā 14 nedēļas apdrošinājamā darbā, pirms tas var saņemt bezdarba pabalstu. Tas attiecas tikai uz apgabaliem, kur ir samērā viegli atrast un paturēt darbu.

Apgabalos, kur bezdarbs izvietīts, pabalsta pieprasītājam būs jāstrādā tikai 10 nedēļas, lai iegūtu pabalsta tiesības.

Līdz 4. decembrim visos apgabalos jāstrādā tikai 8 nedēļas, pirms var pieprasīt bezdarba pabalstu.

„Vai iepriekšējie notikumi ietekmē gaidīšanas periodu?"

Nē. Pamata gaidīšanas periods paliek visur tas pats: 2 nedēlas.

Noteikumi par gaidīšanas periodu tiem, kas darbu atstājuši bez iemesla vai kas atlaisti pārkāpumu dēļ, paliek arī tie paši. Šādos gadījumos pabalsta pieprasītājam būs jāgaida iespējami 8 nedēļas pēc darba izbeigšanas, lai saņemtu pabalstu.

„Cik ilgi varat saņemt pabalstu?"

Ilgākais laiks senāk bija 51 nedēļa. Tagad ilgākais laiks ir 50 nedēļas.

Jāņem tomēr vērā, ka kopš 11. septembra nedēļu skaits, kurās bezdarbnieks var saņemt pabalstu, arī atspoguļo bezdarba apstākļus viņa apgabalā.

Pašreiz bezdarba apstākļu mērīšanai Kanada sadalīta 16 saimnieciskos apgabalos. Vēlāk, 1978. gadā, šo programmu izstrādās sīkāk un Kanadu sadalīs 54 saimnieciskos apgabalos. Bezdarba apdrošināšana tad būs daudz cietāk saistīta ar vietējiem darba tirgus apstākļiem.

„Vai jūs arvien saņemsit to pašu maksājumu?"

Noteikti. Bezdarba apdrošināšanas maksājums ir divi trešdaļas no jūsu apdrošināmās nedēļas algas. Maksimālais maksājums ir 147 dolari mīnus nodokļi.

„Pastāv arī dzemdību, slimību un 65 gadu vecuma pabalsti. Vai tie mainījušies?"

Bezdarba apdrošināšanas pabalstus slimības dēļ līdz šim izmaksāja tikai pabalsta pieprasījuma 39 pirmajās nedēļās. Tagad tie izmaksājami katrā laikā, kamēr ir tiesības uz pabalstu.

Dzemdību pabalstus saņem kā līdz šim, 15 nedēļas. Nav arī mainījies speciālais, vienreizējais pabalsts, kas saņemams 65 gadu vecumā (tas līdzinās trīs nedēļu maksājumam)

Par šo programmu turpinās maksāt tie paši pilsoņi tādās pašās proporcijās, un tās pašas nodarbības ir apdrošināmas, lai saņemtu pabalstus.

„Vai es turpināšu iet uz to pašu bezdarba apdrošināšanas (UI) biroju?"

Jā. Līdz tam laikam, kad apvienos Bezdarba Apdrošināšanas Birojus (UI offices) un Kanadas Darbaspēka Centrāles (Canada Manpower Centres), nekādu pārmaiņu nav.

Bezdarba Apdrošināšanas Komisiju (Unemployment Insurance Commission) un Darbaspēka un Imigrācijas Departamentu (Department of Manpower and Immigration) tagad sauc par Kanadas darba un Imigrācijas Komisiju (Canada Employment and Immigration Commission). Pagaidām jūsu vietējos birojus vēl sauks Bezdarba Apdrošināšanas Birojus (UI Offices) vai Kanadas Darbaspēka Centrāles (Canada Manpower Centres). Kad tos apvienos, viņus sauks Kanadas Darba Centrāles (Canada Employment Centres).

MĒS SASTRĀDĀJAM AR TIEM, KAS GRIB STRĀDĀT.

Employment and Immigration Canada
Bud Cullen
Minister

Emploi et Immigration Canada
Bud Cullen
Ministre

BROADVIEW DELIKATEŠU VEIKALS

141 DANFORTH AVE.

Tel.: HO 5-9905 ***Ausma Miķelsone***

Roberta Krūklīša grāmatnīca un izdevniecība GAUJA

P. O. Box 1594 East Lansing, Mich. 48823, U.S.A.

PIEDĀVĀ

A. Bāris — Mani skaistākie gadi Latvijā

Grāmatas autors strādājis par viesmīli Romas viesnīcā Rīgā no 1930. g. līdz 1941. g. Viesnīcu apmeklē un tur uzturas daudzas prominentas personas: valstsvīri, diplomāti, mākslinieki, karavīri, tirgotāji, tūristi. Savureiz tur ielavās arī dēkaiņi, blēži, viesnīcu zagļi. Ir arī savi „Kazanovas". Viesmīļi daudz ko redzēja, bet tomēr neko „nezināja". Viesnīcā apmetās arī pasaulslaveni mākslinieki: Šaļapins, Marta Egerte, Marianna Andersone, Marija Pikforda, Leo Blechs, B. Hubermanis, V. Orlovs, Eižens Dalbērs un daudzi citi. Par visiem autoram ir kas zīmīgs ko pastāstīt. Izpildot kādas noslēgtas derības, Operas primadonna rāvjas „Veckalna" pulksteņa stabā un kāda cita pa to laiku regulē ielas satiksmi.

Grāmatas cena 8 dol., bet izpārdodot vēl atlikušos 75 eks., piedāvāju tos par 6,60 dol.

Piesūtīšanas izdevumus sedz apgāds.

Lotus FLOWERS

792 Bathurst St.,
(pie Bloor St.) Toronto
Ont. M5R 3G1
TEL. 533-3884

PUĶES - GRĀMATAS

DAIĻAMATNIECĪBAS IZSTRĀDĀJUMI

Vienalga, kur dzīvojat: Sidnejā, Stokholmā vai Sanfrancisko — rakstiet, telegrafējiet, telefonējiet, un jūsu puķu pasūtījumus izpildīsim nekavējoties. Ināra un Arvids Tirums

Latviska dāvana

SVĒTKOS

un vienmēr

Laikraksts Latvija Amerikā

Latvija Amerikā Publishing Ltd.
125 Broadview Ave., Toronto, Ont. M4M 2E9

Lūdzu piesūtīt manu dāvanu (L. A. abonementu), uz vienu gadu, sākot ar .....

Mr., Mrs., Miss. .....

Adrese .....

.....

.....

Lūdzu pievienot 1. numuram kartīti ar dāvinātāja vārdu .....

Esmu Latvija Amerikā abonents, tādēļ nosūtu speciāli dāvanām pazemināto maksu $18.—.

.....
(Vārds un uzvārds)

Adrese .....
(Adrese)

Gārneles

Kad atvaļinājumu sezona beigusies un laivas un makšķeres ieziemotas, sākas viesību sezona — vai nu tās būtu gadu aprises, vārda dienu daudzināj ums vai citas pamatotas jubilejas. Tas viss izteicas kulinārā mākā, kad namamātes parāda savu varējumu. Cep un vāra, rīvē un puto, mīca un rullē. Visam jābūt uzslavas cienīgam. Un ir arī!

Atrakcija viesību galdam vienmēr ir dažādā veidā sagatavotas un pasniegtās gārneles. Tikai retais, koktei'u vai citu dzērienu cienītājs uzkodām atteiksies no mazās, rožainās gārnelēs. Tikai ar steigu jāpiemetina, ka gārnelēm tiek nodarīts pāri. Neesmu ne reizi dzirdējis, kā nama mātes gatavojot vai viesiem pasniedzot, tos nosauktu par gārnelēm. Šrimps paliek šrimps. Retumis dzird pieminam vēžu astītes, jo, pasniegtas galdā, tās varētu pielīdzināt vēžu astītēm miniatūrā.

Būtu interesanti paklausīties par gārneles dzīves veidu. No apzinātām apmēram 2000 gārneļu pasugām īpatnējākās apskata International Wild Life žurnāls. Viens tāds ir "bārdskuvis" (Barber Shrimp), kas savu palamu izpelnījusies ar eksistences veidu. Uzmetie s uz ūdens anemones, tas vicina savus taustekļus. Uz to reaģē mazās zivtiņas. Tās pulcējas ap "bārdskuvi" un gaida apkalpošanas kārtu. Parazītu un sīkbū'ņu nobraucīšana no zviņām ir "bārddz'ņa" darbs, ko tas izdara lietpratīgi ar taustekļiem. Šāda zvīņu notīrīšana pasarga zivtiņas no saindēšanās un dod pārtiku "bārdskuvim". Veikals darbojās, bet par telpām īre jāmaksā. Tas notiek uz klientu rēkina, ne reti anemones izsārkuma apmierināšanai kādai no zivtiņām ir jāupurē dzīvība.

Otra raksturīga pasuga ir pistoļes gārneles. Pēc izskata tās varētu pielīdzināt maziem vēzīšiem. Tiem viena spīle, kā sakām par vēžiem, ir gaŗāka par otru. Spīles viens zars ir kā maza platforma — otrs kā āmurs. Manuprāt to varētu nosaukt par kalēju gārneli. Pie tam neparasti, kā šī konstrukcija var būt labās vai kreisās puses spīles vietā. Iedarbinot konstrukciju, rodas troksnis, kas apdullina sīkbūtnes. Troksnis ir pietiekami stiprs, lai to dzirdētu vairāk metru attālumā, sevišķi, ja trok'na taisītāji apvienojas kvartetā vai dubultkvartetā, kas nav reta parādība. Tad troksnis var apdullināt pat mazās zivtiņas.

Par īpatnēju uzskatāma pasuga, kas urbjas kaļķakmenī. Ieurbjoties mazā telpa jāpaplašina. Tikai diemžēl aizmirstas ieeju paplašināt. Tas nozīmē, ka šie labprātīgie mūža cietumnieki nekad uz viesības galda nenonāks. Sugas turpināšanai oliņas izstumj ārpusē un atstāj likteņa varā. Viņi pārtiek no ieskalotām sīkbūtnēm.

Jau kā mazāk īpatnēju minu cilindra gārneli (Tube Shrimp). Tā savu mājvietu izveido, ietinoties it kā cilindrā, ar caurmēra gaŗumu 2 līdz 3 cm.

Nedomāju, kā šie gudrinieki kādreiz atradīsies uz viesību galdiem. Nenoliedzami, tā ir radu cilts iecienītajām gārnelēm.

—ls—

CU Assurance

AUTO

Automobiļu briesmas Rīgā... Līdz šim jau izņemtas vairāk nekā 700 braukšanas atļaujas, un iespējams, ka tuvākā nākotnē viņu skaits palielināsies līdz 1000... Iekšrīgā atļautais lielākais braukšanas ātrums automobiļiem paredzēts 9 km stundā, kamēr tālāk pilsētas robežās maksimālais ātrums noteikts 15 km.

1925. gada 26. maijā

* * *

Kontrole uz pontonu tilta. Pēdējās dienās novietots uz pontonu tilta vidū policijas postenis, kam uzdots raudzīties, ka automobiļi un autobusi nebrauktu pāri tiltam ātrāk kā 10 km stundā.

1930. gada 13. oktobrī

No «Jaunāko Ziņu» slejām

UN NEKUSTAMU ĪPAŠUMU

APDROŠINĀŠANA

Skyline Real Estate Ltd.

2100 DUNDAS ST. W., TORONTO

533-8553

Ilmars Jankovskis

IMANTAS SPECIĀLPIEDĀVĀJUMS

LABĀKĀ DĀVANA ZIEMAS SVĒTKIEM

X — 3 m labākās kvalitātes angļu uzvalka drāna, 2 m krimplīna drāna kleitām, 1 kg kafija, 1 kārba pildītas šokolādes, 200 cigaretes $175.-

Y — 2,5 m krimplīna drāna kostīmam, 1 p. dāmu kurpes, 1 kg kafijas, 200 g plāksne riekstu-krēj. šokol. $125.-

Z — 3,25 m uzvalka drāna (kā X sainī), 1 p. kungu kurpes, 1 kg kafijas, 200 cigaretes $190.-

Y un Z — apvienojot vienā sainī $300.-

Visos saiņos ir ieskaitīti visi muitas, licences, porto u. c. izdevumi, tā kā saņēmējam nav jāmaksā nekas.

Ziemas svētku sainu pasūtījumiem jābūt mūsu rokās vēlākais 15. novembrī.

IMANTA

IMANTA PARCEL SERVICE

MOSEKEARET 6 — 2880 BAGSVAERD
COPENHAGEN DENMARK

Atzinība latviešu zinātniecei

Sakarā ar karalienes Elizabetes II un prinča Filipa viesošanos oktobrī Kanadā, dažādo karalienes sudraba jubilejas sarīkojumu virknē bija arī Kanadas valdības rīkotā jubilejas dineja par godu "jaunajiem kanadiešiem ar izciliem sasniegumiem zinātnē un mākslā", kā bija teikts ielūguma kartītē. Uz šo dineju un pēc tam pieņemšanā bija aicināta arī Montrealas universitātes psiholoģijas profesore Dr. Vaira Freiberga, kuras dainu pētīšanas projekts atkārtoti saņēmis Kanadas kultūras padomes pabalstu, ir ļoti aktīva Kanadas zinātniskās organizācijās. Savā pēdējā kongresā Kanadas psihologu apvienība viņu ievēlēja par "felovu" (Fellow), par "izcilu sniegumu Kanadas psiholoģijā". Dr. V. Freiberga nu jau vairākus terminus kalpojusi šīs apvienības valdē un ir savas specialitātes pārstāve Kanadas sabiedrisko zinātņu federācijā, kas apvieno ap desmit dažādas zinātniskās apvienības, kā arī rindu pētniecības institūtu. Šī lielā organizācija viņu ievēlējusi par vienu no 6 personu valdes locekļiem (Executive committee). Viens no valdes uzdevumiem ir sadalīt valdības piešķirtās summas zinātnisko grāmatu izdošanas pabalstam.

Pirms dinejas bija neoficiāla pieņemšana viesiem no visas Kanadas — pa vienam zinātniekam no katras specialitātes. Dinejas oficiālais namatēvs bija Hjū Folfners, jaunieceltais ziemeļu un indiānu lietu ministrs. Vakarinas bija rīkotas Šato Loriē viesnīcā. Pēc tam notika pieņemšana. Karaliene un princis Filips brīvi pastaigājās viesu vidū. Karaliene apstājās arī pie Dr. V. Freibergas un apveicāias par viņas darbu un pētījumiem.

—ms—

125 BROADVIEW AVE.
Tel. 465-5225

Daugavas Vanagu nams
PIEDĀVĀ ZĀLI
DAŽĀDIEM SARĪKOJUMIEM
PIEPRASIET TELEFONISKI
DAŽĀDI DZĒRIENI AR MALTĪTĒM KATRĀ IZVĒLĒ. SVĒTDIENĀS DZĒRIENI TIKAI PIE MALTĪTĒM

Daugavas Vanagu klubs
ATVĒRTS BIEDRIEM UN VIESIEM
no pirmd. līdz ceturtd., iesk., no pl. 12. dienā — 12 naktī,
piektdienās un sestdienās no pl. 12. dienā līdz 1 naktī,
svētdienās no pl. 12 dienā līdz 9 vakarā.

kas? kur? ko?

Town & Country RE Ltd., Realtor
V. PALMA - pārstāvis

41 Heathcote Ave., Willowdale, Ont. M2L 1Y9
Tel. 444-2447

Pērkot un pārdodot savu nekustamu īpašumu, zvaniet nesaistīgai informācijai 444-2447. Mājas lielā izvēlē visā pilsētā. Palīdzam sagādāt obligācijas un iemaksas māju pirkšanai uz izdevīgiem noteikumiem.

Alcan Building Products
Authorized Dealer
ALCAN

Māju īpašniekiem!

Sazinieties ar uzņēmuma īpašnieku—bez starpniekiem

Ir trīs veidi, kā varat ietaupīt ar ALCAN SIDING:
1) Ietaupa darbu un laiku 2) Izvairās no apkures izdevumiem
3) Uzlabo izskatu un Jūs ar to mājas vērtību, iegūstot ALCAN 20 gadu garantiju.

△ LAIŢUS NOVADA CAURULES
△ LOGI
△ DURVIS
△ MARĶIZES (Awnings)
△ JUMTA PĀRKARES (Soffit and fascia)

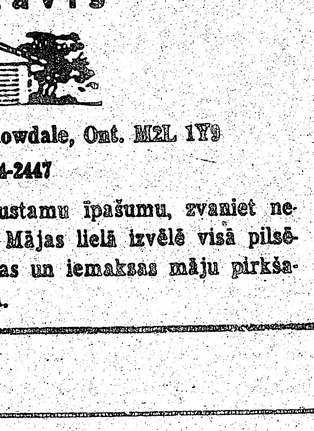

CENTURY ALUMINUM INSTALLERS
534-2864 Īpašnieks Arturs Mīlmo
2226 Dundas St. W. Toronto, M6R 1X3

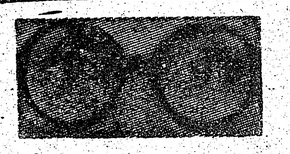

RATAS
— KAUNU OPTIĶIS
247 Danforth Avenue. Tel. 465-6251
Gatavo brilles pēc receptēm
Zeiss • Rodenstock • Crist Dior rāmji
Specialitāte — dubultlēcu brilles • Kontaktlēcas (soft)
Pulksteņi: Omega, Tissot Bulova.
Latviešiem atlaide.

A. Eglītis — TV RENTALS
161A Roncesvalles Ave., Toronto M6R 2L3
Tel. 537-1401

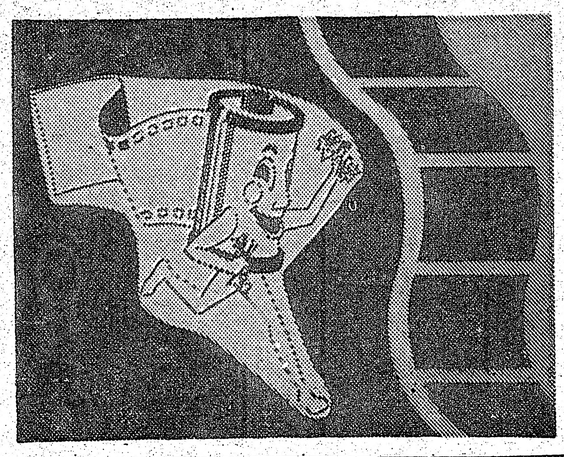

Fotografisku darbu lieluzņēmums ar atzītu kvalitāti un reputāciju pat ārpus Kanadas
Atlaide
Benjamiņa filmu laboratorija
247 RICHMOND ST. E.
TORONTO, ONT.
M5A 1P2
Tel. (416) 863-1166

ROSAR-MORRISON FUNERAL HOME LTD
467 Sherbourne St. Toronto 5, Ont. 924-1408
RŪPĪGA UN SMALKJŪTĪGA
APBEDĪŠANAS CEREMONIJU
IZKĀRTOŠANA

TRANSPORTA UZŅĒMUMS

BALTIC MOVERS
TĀLR. 534-1483, Toronto

VALUPE
DIMANTI — PULKSTEŅI
LATVISKAS ROTAS
Zeltkales
Aldonas ĶIVLENIEKS - KORMS
Veikalā un darbnīcā 964½ Bloor St. W., Toronto
Ont. M6H 1L6. Tālr. 533-2837

M. LUNSKY, O.D. M. Sc.
LOUIS LUNSKY, R.O.
OPTIĶI
Iepriekš pieteikties Tālr. 921-3924
470 College St. (Pie Bathurst) Toronto M6G 1A5

R·S· KANE Ltd·
apbedīšanas birojs
4812 YONGE STREET
(Sheppard Avenue tuvumā)
Willowdale
221-1150

VISĀDA VEIDA IESPIEDUMDARBI
- VIZĪTKARTES
- IELŪGUMI
- BIĻETES
- VĒSTUĻU VEIDLAPAS UN APLOKSNES
- GRĀMATAS
- KALENDĀRI
- MĒNEŠRAKSTI
- AVĪZES
- UN LĪDZĪGI IESPIEDUMDARBI

VEICAM
- LAIKUS
- LAPAS
- UN PAR MĒRENĀM CENĀM

amber
PRINTERS AND PUBLISHERS LIMITED
SPIESTUVE UN KANTORIS:
125 BROADVIEW AVE., TORONTO, ONT. M4M 2E9
(416) 466-1514

EDUARDS FREIMANIS
DIVAS PASAULES
ROMĀNS

Amber Printers & Publishers Ltd. Toronto nupat iespiedusi Eduarda Freimaņa romānu Divas pasaules, glītā kabatas formāta izdevumā (Paperback), kas latviešu trimdas grāmatniecībā līdz šim nebija praktizēts. Grāmatai 332 lappuses un tā maksā $3.50. Atkalpārdevējiem 20 proc. atlaide, un tā pieprasāma apgādam.

Jaunsudrabiņa simtgades atcere Toronto

Jāņa Jaunsudrabiņa prozas balvas fonds un Latviešu preses biedrības Kanadas kopa bija rīkojusi rakstnieka simtgadei veltītu sarīkojumu 6. novembrī Latviešu namā. Ap 100 sanāksmes dalībnieku noklausījās Dr. Pāvila Vasariņa referātu par rakstnieka un gleznotāja darbu un dzīvi, bagātīgi illustrētu ar citātiem no viņa darbiem, kas mijās ar Indras Ancānes lasījumiem un attēliem uz ekrāna, izmantojot arī no Rīgas izvestās fotografijas, tāpat Vācijas laika uzņēmumus.

Referents norādīja uz rakstnieka ciešo saskari ar Latvijas dabu un tautu, ko spilgti raksturo Baltā grāmata un trioloģija — Aija, Atbalss un Ziema, kā arī rakstnieka visintimākā grāmata Neskaties saulē. Par Jāņa Jaunsudrabiņa ievērojamāko darbu uzskata viņa Balto grāmatu ar autora illustrācijām. Okupētajā Latvijā lielos metienos esot izdota Zaļā grāmata un Es stāstu savai sievai, kur tās izpirktas dažās dienās.

Pēc citām ziņām, ko gan referents nepieminēja, par atgriešanos dzimtenē rakstniekam piedāvāts 124.000 rubļu honorārs, citādi — 10 brīveksemplāru no katras izdotās grāmatas. Jaunsudrabiņš samierinājies ar brīveksemplāriem un priecājies, ka viņa darbi nonākuši pie tautas dzimtenē. "Mana tēvzemes mīlestība nav ar rubļiem nopērkama." rakstījis J. Jaunsudrabiņš.

- Dzejoļus Kā sniegi kalna galotnēs, Bērnam, Ir divējādas sāpes skandēja skatuves māksliniece Alma Mača. Tēlojumu Mīlu no stāsta Debess kalns lasīja Indra Ancāne. Dzejniece Velta Toma stāstīja par Jaunsudrabiņa simtgades atzīmēšanu okupētajā Latvijā, kur meklējusi nepārejošo. Dzejniece nosauca dažādus autorus, Rīgā izdotos laikrakstus un vairākus žurnālus, kas ievietojuši aprakstus par Jāni Jaunsudrabiņu un Imanta Ziedoņa dzejoļus Jaunsudrabiņam. Dailes teātrī izrādīti Aijas un Vēja ziedu drāmatizējumi.

Velta Toma apmeklējusi Rīgā Jaunsudrabiņa mūzeju un ,parakstoties viesu grāmatā, ieraudzījusi jau priekšā Dr. K. Zvejnieka parakstu. V. Toma bijusi arī Pļaviņās, kur dzīvojis rakstnieks, un arī Neretā, kur notikušas Jaunsudrabiņa simtgades svinības pie liela, pelēka laukakmens, kas nosaukts par Simteni. Dzejniece pieminēja arī pirmo latviešu mūzeju Sibirijā, ko iekārtojis Aleksandrs Pelēcis, un nolasīja viņa pēdējo dzejoli.

Jaunsudrabiņa piemiņas fonda dibinātājs Dr. Kārlis Zvejnieks no ASV pakavējās atmiņās par rakstnieku Vācijā un minēja, ka fonda pirmā balva 1963. g. rudenī pasniegta Ilzei Šķipsnai, kad Jaunsudrabiņš bija sasniedzis 85 g. vecumu un atradās slimnīcā. Fonds piešķir apbalvojumu ik pa divi gadiem, lai veicinātu jaunu prozas darbu rašanos. Līdz šim balvu saņēmuši 8 rakstnieki un dzejnieki. Fonda priekšsēdis godināja Jaunsudrabiņa balvas ieguvējus Laimu Kalniņu un Arturu Baumani un pasniedza katram 500 dol.

K. Baumanis klausītāju saimei pastāstīja par savas grāmatas Hernhūtieši tapšanu. Laimai Kalniņai vēl grāmatā nav izdots godalgotais stāsts Kur upes satiekas. Autore no tā nolasīja fragmentu Tāluma pilsētiņa.

Grāmatu galdā varēja iegādāties žurnāla Jaunā Gaita J. Jaunsudrabiņam veltīto piemiņas numuru un dažas Jaunsudrabiņa grāmatas. V. S.

Augšējā attēlā redzams Toronto latviešu bitinieks Staņislavs Vasarājs. Kas viņam mugurā — silta veste? Nē, viņš viscaur aplipis bitēm, kas apmetušās uz krūtīm, muguras un rokām biezā kārtā, skaitā ap 30.000 no dažādiem stropiem. Lai ar bitēm šādā veidā sadraudzētos, paiet trīs nedēļas. Kāda arī iedzel, bet vecais bitinieks no dzēlieniem nebaidās un kļuvis pret tiem imūns. Bišu veste arī stipri silda, jo mazās medus vācējas, saguļoties trīs kārtās, attīsta līdz 90 gradu siltumu. Viens bišu strops labā gadā ienesot 60—80 märc. medus. Lai atbrīvotos no siltās vestes, jāsāk skriet, jo bites nemīl kustības. St. Vasarāja drava ražo gadā ap 14 tonnu medus. Lai saražotu vienu gramu medus, bitei vajadzīgi 5000 lidojumi. Laikraksts The Toronto Sun mūsu centīgajam bitiniekam bija veltījis abas savas viduslapas ar 9 lieliem attēliem no viņa 400 stropu lielās dravas Ērgļu lizdā.

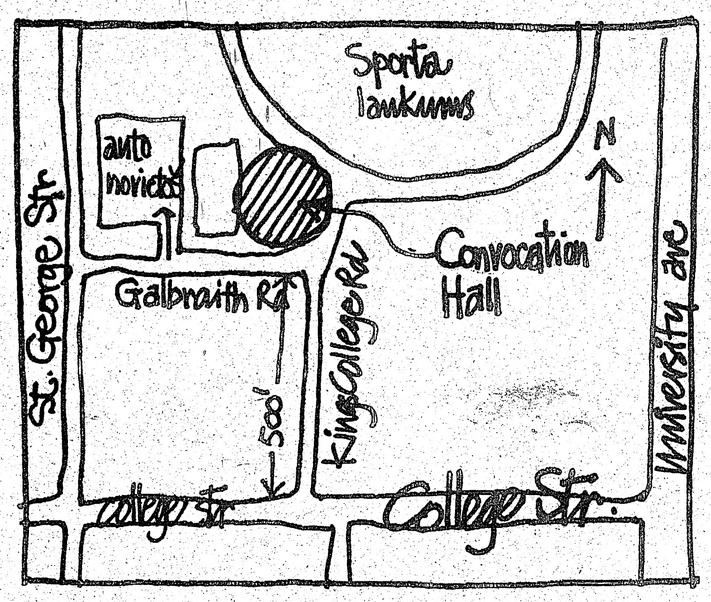

Valstssvētku sarīkojuma rīcības komiteja savā pēdējā sēdē pulcējās 8. novembrī. — Lūgšanu valstssvētku aktā 20. novembrī Toronto universitātes Convocation auditorijā teiks archibīskaps A. Lūsis. Akta sākums pl. 17. (skat. karti.) Galveno svētku runu, kā zināms, teiks Latviešu nacionālā fonda ģenerālsekretārs Andrejs Eglītis, kas no Stokholmas ieradīsies Toronto jau 16. novembrī. Programmu pieteiks LNJAK valdes locekle Sandra Klepere. Koncerta daļā piedalīsies Rasma Lielmane (vijole), pie klavierēm Marina Baltere. Dziedās vīru ansamblis Kalvis Juŗa Dzeguzes vadībā. Rīcības kom. kasiera pienākumus uzņēmies V. Miklašēvics no Toronto katoļu vienības ar M. Prikuli no Toronto latviešu pensionāru apv. Revīz. komisijā darbosies A. Bērziņš no Toronto Austrumu draudzes, E. Bērziņš no Toronto Latviešu biedrības un A. Ozoliņa no Gaujas gaidu vienības.

Brīvības sardzes visos centros

18. novembris ir Latvijas diena. Šogad visos lielākos latviešu centros Kanadā no pl. 7 līdz 19 notiek Brīvības sardze, pat tādā mazā latviešu kolonijā kā Vindzorā. Latviešu studenti rīko īpašas akcijas universitātēs un skolās. Latviešiem būtu jāizprasa no saviem darba devējiem 18. novembri brīvu, tāpat kā vairākas citas etniskās grupas atzīmē savas ievērojamākās dienas, piemēram, žīdi u.c. Pie Toronto pilsētas valdes nama, kā jau ziņots, Brīvības sardze ilgs visu dienu. Pl. 18 sāks kārtoties gājiens uz Latvijas dibināšanas atceres svētku svinīgo dievkalpojumu Sv. Andreja dievnamā pl. 19.30.

Jurģis Skulme Daugavpils soda nometnē

Pēdējās ziņas, kas saņemtas no Rīgas par Jurģi Skulmi, vēstī, ka viņš tiesāts Rīgā šī gada 23. un 24. augustā. Tiesas sēde bijusi atklāta. J. Skulme notiesāts uz 2 gadiem un 6 mēnešiem. Prikurors draudējis ar 7—15 gadiem. Viņš notiesāts par ,,pretpadomju propagandu" un tās izplatīšanu uz rietumiem. Faktiski bijusi runa par vienu vēstuli, ko nelegālā ceļā nosūtījis uz Stokholmu. Vēstule parastā pasta ceļā nosūtīta J. Skulmem atpakaļ un tā nonākusi čekas rokās. Kas ir bijis saņēmējs, kam vēstule domāta un kas sūtījis atpakaļ, nav zināms. Jurģis Skulme nosūtīts uz soda nometni Daugavpils tuvumā, kur jāstrādā būvdarbos. Četri notiesātie dzīvo vienā istabā, starp tiem kriminālisti.

PBLA Inf. birojs

ATGRIEŠANAS PEC 100 GADIEM

Baltspārnis guāns, kas pārtiek no puķēm un par kuŗu domāja, ka tas ir izmiris, pēc 100 gadu ,,prombūtnes" atkal pamanīts Peru no ASV ornitologiem.

Putns ir ogļu pelēks, mazliet lielāks par fazānu, 2,5 līdz 4,5 märc. Putna pelēkais ,,uzvalks" ir kontrastā ar baltajiem spārniem un spilgti oranžu pakaklī. Tā seja ir bezspalvaina — nespīdīgi sarkana, knābis pelēks. Baltspārnis guāns pārtiek no puķēm, lapu pumpuriem un vīģēm. No šī putna mūzejos ir tikai 3 paraugi. et

Ramaves saiets

Toronto Latviešu namā 6. novembrī akadēmiskās organizācijas Ramave saietu atklāja Ramaves saimniece Velta Zante-Šime, apsveicot ramavieti Artūru Baumani par Jāņa Jaunsudrabiņa fonda balvas saņemšanu, un pasniedzot viņam ziedus Ramaves krāsās. V. Zante-Šime minēja, ka otra J. Jaunsudrabiņa fonda laureāte Laima Kalniņa līdzīgā veidā jau apsveikta iepriekšējās Ramaves darba saietā.

V. Zante referēja par latviešu lirisko daktilu. To jo plaši sastopam senāko slāņu dainās, rituālu tradicijās, piem., pādīti dancinot, vedību un bēŗu dziesmās un tml. Liriskā daktila pacēlumā ir arī Medeņa un dažu moderno rakstnieku dzeja trimdā. Tas sakņojas latviešu valodas izjūtā un lietots dažu mūsu dzejnieku darbos: Astrīdes Ivaskas, Linarda Tauna, Gunāra Saliņa, Gunas Ikonas un jo sevišķi Zentas Liepas dzejoļos, kam tuva saskare ar dainu ritumu. Minēto autoru blīvais rakstības veids un arī pantmērs līdzinās dainām — atkārtoti mainās trochaju un daktilu salikuma variācijas, kas tik raksturīgas latviešu valodai; tāpat norautās prepozicijas izteiksmi koncentrē, iedziļinoties ritumā, redzams, ka veselas vārdkopas pakļautas kādam akcentam, kam tās loģiski pieder. Izmantojot valodas mūzikālitāti, latviešu modernie dzejnieki, līdzīgi senām dziesminiecēm, uzbuŗ vārdu maģiku alliterāciju

aijām un rēgulāru atkārtojumu atbalsīm.

Savu referātu Velta Zante-Šime papildināja ar attiecīgiem dažu augšminēto autoru dzejoļu citātiem.

Jaunās Gaitas redaktors ramavietis Laimonis Zandbergs lasīja par latviešu presi okupētajā Latvijā un trimdā. Ievada vietā viņš salīdzinājumam nolasīja pa raksturīgam sludinājumam no laikraksta ,,Laiks" un ,,Cīņa". Pirmā kādā sludinājumā meklē redaktoru ar labām latviešu valodas zināšanām. Otrā — galveno agronomu, kam latviešu valodas prasme nav nepieciešama. Referāts bija visai informātīvs, struktūrēts salīdzinājumu parallēlēs. L. Zandbergs citēja dažu jauniešu negātīvās atsauksmes par trimdas presi, no kuŗām gan būtu pagrūti precīzāk secināt vispārīgas aptaujas rezultātus šinī jautājumā.

Saieta dalībnieku ieskatam referents bija pārskatāmi sakārtojis kā trimdas, tā okupētās Latvijas periodiskos izdevumus. Kopsavilkumā Zandbergs secināja, ka latviešu trimdas preses galvenā problēma ir spēt publicēt tādus rakstus, kas var piesaistīt visas trīs paaudzes kopējos pasākumos, un viņš īsumā raksturoja trimdā iespiestos latviešu laikrakstus un žurnālus. Plašā okupētās Latvijas periodisko izdevumu apskatā Zandbergs koncentrētā veidā katru no tiem raksturoja, iepazīstinot klātesošos ar žurnālu jaunākiem numuriem.

Ramaves saietu beidzot, saimniece Velta Zante-Šime pateicās L. Zandbergam par veikto darbu, savācot un izvērtējot tik lielu latviešu periodikas krājumu. — Visi saieta dalībnieki, pēc kopā pavadītām stundām, interešu loka vienoti, sirsnībā šķīrās. Guna Ikona